

ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН БА ОЗАРБОЙЧОН ОМАД

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев бо даъвати Президенти Ҷумҳурии Озарбойҷон Илҳом Алиев бо сафари корӣ ба ин кишвар омад.

Дар аэропорти шаҳри Ҷузулӣ меҳмони олиқадрро муовини якуми Сарвазир Озарбойҷон Якуб Аюбов ва дигар шахсон расмӣ пешвоз гирифтанд.

Худи ҳамин рӯз Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Шавкат Мирзиёев барои иштирок дар нишастӣ ғайрирасмӣи Созмони кишварҳои туркзабон ба шаҳри Шуша омад.

Дар ин ҷо сарвари давлати моро Президенти Ҷумҳурии Озарбойҷон Илҳом Алиев пешвоз гирифт.

Сарони ҳайати кишварҳои иштирокдори СКТ бо ҳамроҳии роҳбари Озарбойҷон бо корҳои бунёдкорӣ, ки дар шаҳри Шуша бурда мешаванд, шинос шуданд.

Шушаро ??ғавҳари асосии Қарабоғ, маъбади санъати Қафқоз ва ғавҳораи мусиқии Озарбойҷон меноманд. Шаҳр зодгоҳи зумраи томи арбобони барҷастаи илм, маданият ва санъат мебошад. Шуша аз соли 2021 пойтахти фарҳангии Озарбойҷон мебошад ва соли 2023 пойтахти фарҳангии ҷаҳони туркӣ эълон шудааст.

Имсол шаҳри Хива ва Шуша бародаршаҳр гардиданд.

Меҳмонони олиқадр маҷмааи истиқоматиро тамошо карданд, ки дар давоми сию ду сол бори аввал дар Шуша сохта шудааст. Масоҳати умумии маҷмааи истиқоматӣ иборат аз 23 бино тақрибан 8 гектарро ташкил медиҳад.

Сипас раҳбарон бо рафти тарҳрезӣ ва сохтмони масҷиди нави замонавӣ, ки сангӣ аввали он соли 2021 гузошта шуда буд, шинос шуданд.

Сарвари Озарбойҷон ба меҳмонон дар бораи корҳои иҷрошаванда ва нақшаҳои минбаъдаи тараққиёти инфрасохтори шаҳр нақл кард.

Президентҳо ҳамчунин аз масҷиди Ғавҳар Оғо دیدан карданд, ки аввалин масҷиди Шуша дар асри XIX сохта шудааст. Меҳмонон ба натиҷаҳои азнавсозии дар ин ҷо гузарондашуда баҳои баланд доданд.

Сарвари давлати мо 6 июл дар нишастӣ ғайрирасмӣи Созмони кишварҳои туркӣ ширкат хоҳад кард.

Ба рӯномаи ҷаласаи ғайринавбатии Шӯрои сарони давлатҳо дар мавзӯи «Бунёди ояндаи устувор тавассути пайвастагии нақлиётӣ ва мубориза бо тағйирёбии иқлим» масъалаҳои амиктар намулдани ҳамкорӣҳои минтақавӣ дар соҳаҳои тиҷоратӣ иқтисодӣ, нақлиётӣю коммуникатсионӣ ва сармоягузорию молиявӣ, инчунин дар соҳаи иқтисодиёти «сабз», энергияи барқдоршаванда, тағйирёбии иқлим ва рушди сармояи инсонӣ ворид карда шудаанд.

Дар анҷоми чорабинӣ қабули як қатор санадҳои муштарак дар назар аст.

Сафари кории Президенти Ўзбекистон ба Озарбойҷон идома дорад.

ЎзА.

ИШТИРОКДОРОНИ АНҶУМАН ДАР МАВЗӢИ «МЕРОСИ АҶДОДИ БУЗУРГ — ПОЙДЕВОРИ ЭҶӢИ СЕӢОМ» БА ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ МУРОҶИАТНОМА ФИРИСТОДАНД

Аз ҷониби Маркази тамаддуни исломии Ўзбекистон 3-4 июл дар мавзӯи «Мероси аҷдоди бузург – Пойдевори эҷӣи сеюм» анҷумани олимони ҷумҳурӣ баргузор шуд.

Дар анҷуман олимони шинохта, арбобони фан, коршиносон, муҳаққиқони ҷавон, вакилони соҳаи дин, ҳамчунин роҳбарони вазорат ва идораҳои дахлдор ширкат ҷустанд.

Дар анҷуман махсус таъкид шуд, ки Маркази тамаддуни исломӣ, ки бо ташаббуси Президенти мо Шавкат Мирзиёев созонм ёфт, дар таърихи мамлакат бинобар самти маданияву инсонпарварӣ мегалоиҳаи бузург ва нодирест, ки бори аввал татбиқ мегардад. Маркази мазкур дар муддати кӯтоҳ на фақат диққату эътибори арбобони машҳури давлат ва сиёсат, намояндагони дин, олимони шинохта, ҷомеаи васеи кишварамон, балки миқёси ҷаҳонро ба худ ҷалб намуд ва аз ҷониби онҳо эътироф гардид.

Иштирокдорон дар машваратҳои илмиву амалии дар доираи анҷуман

баргузоршуда қайд намуданд, ки ба аҷдоди бузург муносиб гардидан, аниҳаҳои пуршарафи онҳоро дар шароити кунунӣ муттасил давом додан, дар ин ҷо офаридани Пойдевори эҷӣи сеюм дар назди ҷомеаи илмиву маданияи кишварамон вазифаи неқ ва олиҷаноб мебошад. Масъалаҳои самарабахш ба роҳ мондани фаъолияти Маркази тамаддуни исломӣ, тадқиқ намудани мероси илмӣи аҷдоди мо, ки ба пешрафти илму фанни ҷаҳон ва тамаддуни он сахм гузоштаанд, баррасӣ шуданд ва тақдирот созонм ёфт.

Нотикони чорабинӣ таъкид карданд, ки дар назди Марказ вазифа ва масъулиятҳои бузург истодаанд, онҳо бобати ба маркази бузурги хиради Ўзбекистони Нав таъдил додани ин маскани илму маърифат тамоми нерӯу ва ғайрати худро ба кор мебаранд.

Бинобар ҳулосаи анҷуман мууроҷиатномаи иштирокдорони он ба Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев қабул гардид.

Дар зер матии мууроҷиатномаи мазкур пешниҳод мегардад.

МУРОҶИАТНОМАИ

иштирокдорони анҷумани намояндагони олимон, ҷавонон ва ҷомеа дар мавзӯи «Мероси аҷдоди бузург – Пойдевори эҷӣи сеюм» ба Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев

Муҳтарам Шавкат Миромонович!

Алҳол ислоҳоти васеъмиқёсе, ки таҳти сарвари Шумо дар кишварамон амалӣ мешаванд, ба ҳаёти халқамон амиқ ворид шуда, дар тамоми соҳа ва самтҳо, дар ҳаёти ҳар як ҳамдиёрамон натиҷаҳои дақиқ медиҳанд.

Барнома ва лоиҳаҳои бузургӯ бисёри сиёсӣву ҳуқуқӣ, иҷтимоӣву иқтисодӣ, маънавияву маърифатӣ, ки маҳсули ташаббуси Шумо мебошанд, симои ҷамъиятмонро куллан тағйир дода, барои тараққиёти миллий шучоати нав, нерӯи беш аз пеш ҷорикунандаи меҳнатдорӣ. Гоӣи Ўзбекистони Нав ба ҳақиқат таъдил меёбад. Ироҳам халқи мо ва ҳам ҷомеаи байналхалқӣ васеъ эътироф менамоянд.

Фирқҳои ҳаққонии Котиби Генералии Созмони Милали Муттаҳид, ҷаноби оӣи Антониу Гутерриш, ки ба наздики ба мамлакатамон ташироф

овард, дар бораи тараққиёти кунунии Ўзбекистон, нақши ҳамроҳсозии ӯ дар минтақаи Осиёи Марказӣ ин гуфтаҳоро равшан тасдиқ мекунанд.

Ташаббуси Шумо бобати дар таърихи кишварамон бори аввал татбиқ сохтани бунёди Маркази тамаддуни исломӣи Ўзбекистон, ки ба сифати мегалоиҳаи нодир эътироф мешавад, ба ҳусус ҳамчун бузургӯштии гоӣҳои сулҳу инсонпарварӣ ва кушодадилӣи дини муқаддасамон, барқарор намудани таърихи бузурги халқамон, мероси ғано-ватманди маданияву маърифатиамон ва дар ҷаҳон тарғибу ташвиқ намудани он ба сифати намунаи баланди амалии эътибор ва ғамхорӣи доимӣи шостаи таҳсин аст. Зеро фаъолияти марказ аз имрӯз дар байни халқамон ва ҷомеаи ҷаҳон боиси рағбати зиёд мегардад.

Дар муддати кӯтоҳ дар маркази қадимии пойтахтамон Тошканди азим – дар ҳудуди наздикии

Маҷмаи ёдгории Ҳазрати Имом бо усули ба худ хоси даврони ниёмон Соҳибқирон Амир Темур ва теуриён, дар тимсоли китоби бози зебо ва бо санъати ҳаттотӣ ҳақшуда обидани нотақор – бинои Маркази тамаддуни исломӣ дар пеши назарамон қад афрохт.

Тавре ки Шумо таъкид кардед, барои вазифаи «таърихи ғани ва амиқ, мероси нотақорӣи илмиву маданиямонро дар як ҷо муҷассам намуда, ба тарзи васеъ инъикос кардан» ҳамчунин барои ташкил намудани Маркази тамаддуни исломӣ, дар ин роҳ мутахид сохтани аҳли илм ва маърифати мамлакатамон, онҳо фароҳам овардани тамоми шароит барои фаъолияти самарабахши ба Шумо аз таҳти дил ташаккурҳои самими худро изҳор менамоем.

(Давомаш дар саҳ.2).

Дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Фарғона бист бозори деҳқонӣ фаъолият доранд. Аз ин шумор бозорҳои деҳқонии шаҳрҳои Фарғона, Марғилон ва Қўқанд фаъолияти худро ҳамчун «Ҷамъияти саҳҳой» ба роҳ монда, бозорҳои боқимонда ба мардум ба сифати «Ҷамъияти масъулияташон маҳдуд» хидмат мерасонанд.

Аз маълумотҳои таърихӣ баеоянд, ки дар давраҳои наҷандон дур маҳз бозорҳо, ғайр аз он ки макони савдо ва хариду фурӯш маҳсуб меёфтанд, ҷойи эълони амру

фармонҳои ҳокимони давр ва ғўшрас намудани баргузориҳои чорабиниҳои дигар барои мардум доништа мешуданд. Чойнаву ошхона ва нуқтаҳои ҳўроқхўрии он бошад, барои суҳбату мулоқот ва аскингуӣи аҳли санъат истифода мегардиданд. Чунин анъана ҳоло низ дар аксар бозорҳои шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, вилоят ва ноҳияҳо боқӣ мондааст. Одамон ҳанўз баъди хариди маводи мавриди эҳтиёҷ дар ошхонаҳои он ҳўроқ истеъмол мекунанд ва ба хонаҳои худ бармегарданд.

ВАЗӢИ БОЗОРҲО ОӢ ҶАВОБГӢИ ДАВРУ ЗАМОН АСТ?

Қобил ба ёдоварист, ки соли 2017 Президент Шавкат Мирзиёев «Дар бораи тасдиқи барномаи таҷдиди бозорҳои деҳқонӣ ва бунёди маҷмааҳои замонавии савдо дар ҳудуди онҳо тайи солҳои 2017-2019» қарор ба имзо расонидаст. Бар ҳамин асос панҷ соли охир дар соири шаҳру вилоят ва ноҳияҳои ҷумҳурӣ дастикам бист бозори деҳқонӣ пузра аз нав сохта шудаанд.

Бозори марказии деҳқонии шаҳри Фарғона ва шаҳру ноҳияҳои Марғилон, Қўқанд, Қувасой, Риштон, Сўх, Тошлўқ, Олтиариқ ва амсоли он пузра бозосозӣ ва ё дар ҷойи дигар аз нав бунёд ёфтаанд.

– Бозори мо аз растаҳои яклухтфурӯшӣ ва ҷакана-

фурӯшӣ иборат мебошад. Ин растаҳо ҳамеша серодам буда, мардум аз ин ҷо мева-

ву сабзавот ва маҳсулоти поллизӣ меҳаранд. Барои фурӯшӣ кабудихӯи тару тоза,

ғўшти гову ғўсфанд ва мурғ, нон ва кулчау фатирҳои ра-вганин, маҳсулоти шираровӣ,

биринч, пиставу бодом, меваи хушқ ва амсоли он низ растаҳои алоҳида ҷудо карда шудаанд, – меғўяд раиси бозори деҳқонии шаҳри Фарғона Тоҳирхон Нуриддинов.

Вай меафзояд, ки нархи маҳсулоти ба бозор воридшуда дар фасли тобистон хеле арзон мешавад. Ташкили ярмаркаҳои маҳсулоти кишоварзӣ барои арзон шудани нархи наво хеле мусоидат менамояд. Гузашта аз ин, маъмурияти бозор шароит фароҳам овардааст, ки деҳқонони аз атроф омада маҳсулоташонро дар бозор худашон фурӯшанд.

(Давомаш дар саҳ.2)→

ЗАҶАР МУБОРАК БОД, ҒАЛЛАКОРОН!

Ғаллакорони вилояти Бухоро дар қатори аввалинҳо нақшаи шартномавии ба давлат супоридани ғалларо бо муваффақият иҷро карданд.

Имсол деҳқонони асил дар 65 ҳазор гектар киштзорҳои 3038-то хоҷагии фермерӣ гандуми навҳои «Алексеявич», «Васса», «Грои» ва ғайраро таъдил парвариш карданд. Дар натиҷа ҳосил фаровон шуд. Бо мақсади беталафот гузаронидани мавсим аз ҳисоби 190-то комбайни вилоят отряди ғалладаравӣ созонм ёфт. Ба ҳар як отряд аз ҳисоби сарварони масъулиятшиноси ташкилоту корхонаҳои ноҳия роҳбар таъин гардида, ба онҳо ҳамчун ҷонишин як нафар корманди мақомоти корҳои дохилӣ вобаста гардид. Вазифаи му-

шахаси ҳар яки онҳо муайян карда шуд. Ғалладаравӣ бо як маром оғоз ёфта, баъди иҷрои нақшаи шартномавӣ қисми боқимонда ба ҳисоби хоҷагии фермерӣ гузошта мешавад. Ҳангоми дарав ба отрядҳо 900 мошини боркаш 32 устохонаи сайёри таъмиркунӣ, 43 адад воситаи таъминӣ сўзишвори мададгор гардиданд. Ба хоҷагии фермерӣ саривақт дода шудани нуриҳои минералӣ, маводи сўзишворию раванҳои молидаи ва кумаки моддӣ самаранг худро дод. Муҳимтараш нақшаи шартномавӣ дар 20 рӯзи корӣ иҷро шуд. То 27 июн ба хирмани давлат беш-

тар аз 164 ҳазору 100 тонна гандум ворид гардид. Дар натиҷа ҳам нақшаи солонии пешбинишуда ва ҳам нақшаи ғаллаи тухмӣ барзиёд ба иҷро расид. Дар ин комёби саҳми ғаллапарварони ноҳияҳои Олот, Рометан, Вобканд, Қарқўл, Чондор, Бухоро арзанда шуд. Хоҷаҳои фермерии «Шукрулло Урин», «Ҷўра Қўрбон», «Ғавҳаройим» аз ноҳияи Олот, «Муъминабону Аббор», «Равшан Мирзо Олим», «Савур Толмас», «Ғафуробод Зулфия», «Мансурбек Диёрбек Дилшод» аз ҳар як гектар майдон 90-100 сентнерӣ ҳосил гирифта бошанд, ҳосилнокии хоҷаҳои фермерии «Собир Сўхроб Бобур», «Кунди Ғавҳар», «Гулбахор Гулнора» аз ноҳияи Вобканд «Норқўлота», «Бечандик» аз ноҳияи Қарқўл,

«Ҷонибек Фарҳод», «Ботирчон» аз ноҳияи Чондор ба 85-95 сентнерӣ рост омад.

Бо вучуди мураккабии иқлим ва таркиби хок дар вилоят бори аввал ҳосилнокии қўтаҳо ба ҳисоби миёна ба 82 сентнерӣ рост омад. Истеҳсоли ғалла бештар аз 530 ҳазор тоннаро ташкил кард. Мувофиқи пешгўии мутахассисон ғаллакорони вилоят 1 триллион 410 миллиард сўм даромад мегиранд ва фоидаи соф 620 миллиард сўмро ташкил мекунанд.

Ба ҳисоби хоҷагии фермерӣ гузошта шудани беш аз 350 ҳазор тонна ҳосил боиси фаровонии ҳаёти кормандони хоҷагии фермерӣ мегардад.

Операторони комбайн Фазлиддин Асадов (Рометан), Амин Раҳмонов (Олот), Фазлиддин Бозоров (Когон), Ма-

рат Қудратов (Вобканд), Қўрбон Қўмъаев (Қарқўл-бозор), Мақсуд Улўгов (Бухоро), Бахтиёр Сатторов, Ҳоким Ярашев (Пешўй) ва дигарон рўзе 100-110 тоннагӣ гандум ҷамъ оварданд.

Ҳоло дар ҳудуду қараёни дастгирӣ кардани оилаҳои муҳтоҷ, кишти тақоррӣ барои манфиати онҳое, ки шомили «Дафтари оҳанин», «Дафтари бонувон», «Дафтари ҷавонон» ҳастанд, дар авҷ аст.

Дар арафаи 33-солагии истиқлолияти давлатии мамлакат комёбии меҳнати муборак бод, ғаллакорони Ҳимматбаланди вилояти Бухоро!

Амрулло АВЕЗОВ, муҳбири «Овози тоҷик» дар вилояти Бухоро.

НАҚШИ ҶАЪОЛ ВА САҶМИ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН ДАР МАВЗӢӢҲОИ АСОСИИ НИШАСТ АЗМИ КИШВАРРО БА НЕРУИ ПЕШБАР ВА СОЗАНДА ДАР ДОИРАИ СХШ СОБИТ НАМУД

3-4 июл Президенти Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев дар чорабиниҳо дар ҳошияи нишастии Созмони ҳамкорӣи Шанхай дар Остона ширкат варзид.

Нишастии сарони Созмони ҳамкорӣи Шанхай 4 июл ба поён расид, ки Беларус ба узвияти қомилхуқуқи ин созонм пазируфта шуд. Бо ташаббуси Президентии Ўзбекистон сарони давлатҳои СХШ Нақшаи ҳамкорӣи кишварҳои узви ин созонм оид ба масъалаҳои таъмини амнияти байналмилалӣ иттилоотиро тасдиқ карданд ва Изҳороти Шӯрои сарони давлатҳоро дар бораи принсипҳои неқҳамсоягӣ, боварӣ ва шарикӣ қабул карданд.

Президент Шавкат Мирзиёев дар ҷамъомади Шӯрои сарони давлатҳои аъзои СХШ нуқъ эрод намуда, давлат намуд, ки ба принсипҳои асосии «Рўи Шанхай» риоя карда, мутахидии оилаи СХШ-ро мустаҳкам карда, аз имкониятҳои ба вучудодада ҳарчи бештар истифода бурда, принсипи тараққиёти яқҷоро пай дар пай татбиқ намоянд. Дар бахшҳои амният, иқтисод, нақлиёт, сармоягузорию, технологияҳои иттилоотӣ, рушди иҷтимоӣ ва химия низ як қатор ташаббусҳои дахлдор ба миён гузошта шуданд.

Намояндагони ҷомеаи байналмилалӣи коршиносон дар шарҳи натиҷаҳои нишастии Остона бар ин назаранд, ки Ўзбекистон ҳамчун яке аз ташаббускорони ҷаъол ва амиксозии ҳамкорӣҳо дар ҷаҳорҷўби СХШ буда, дар таҳкими субот ва амният дар минтақа нақши калидӣ дорад.

Роҳбари Коллеҷи давлатии Дошиғоҳи илмӣи амалии Мерзебург, профессор Минг Ченг (Олмон):

– Рўйдо-ди мазкур нишонди-ҳандаи на-зарраси пайравии Ўзбекистон ба рушди ҳамкорӣи байналмилалӣи ҷаъол мебошад. Иштироки сарвари Ўзбекистон дар ин ҷамъиш нақши муҳими кишварро дар таҳкими амнияти минтақавӣ, ҳамкорӣҳои иқтисодӣ ва рушди устувор нишон медиҳад. Он азми Ўзбекистонро барои саҳмгузорию дар мубориза бо терроризм, ифротгароӣ ва дигар тахдидҳои амниятӣи нишом медиҳад.

Итминон дорам, ки Ўзбекистон дар ҳамкорӣи зич бо дигар кишварҳои узви СХШ минбаъд низ дар таҳкими субот ва амният дар минтақа нақши калидӣ хоҳад дошт.

Дар самти ҳамкорӣҳои иқтисодӣ саҳми Президент Шавкат Мирзиёев дар баррасии масъалаи ташкили бозори умумии иқтисодӣ ва энергетикӣ маҳсусан муҳим аст. Ҳуддорихо оид ба пешбурди тиҷорат ва сармоягузорию дар доираи СХШ на танҳо ҳамгироии иқтисодӣ, балки суботи иқтисодӣ ва рушди минтақаро мустаҳкам менамояд. Ҳифзи муҳити зист ва рушди устувор низ дар ин

ҷамъиш аз мавзӯҳои марказии нишаст қарор гирифт ва Ўзбекистон бори дигар ҷонибдорӣи худро барои ноил шудан ба устувории экологӣ нишон медиҳад. Бо дастгирии лоиҳаҳои муштаракӣи экологӣ ва стратегӣҳои рушди устувор Ўзбекистон омодагии худро барои Ҳифзи захираҳои табиӣи ва мубориза бо тағйирёбии иқлим изҳор намуд.

Дар соҳаи ҳамкорӣҳои башардўстона ва фарҳангӣи Ўзбекистон тавассути пешбурди табодули фарҳангӣ ва таҳмии робитаҳои башардўстона байни кишварҳои узв нақши муҳим мебошад. Ин кўшишҳо ба амиктар шудани ҳамдигарфаҳмӣ ва ҳамкорӣ, таъмини ояндаи осоишта ва шуқфони минтақа мусоидат мекунанд.

Густариши СХШ, шомил шудани узви наве ҷун Беларус ва ҳамкорӣҳо бо шарикони байналмилалӣ аз ҷониби Ўзбекистон низ истикбол шудааст.

Ҳулоса, мо ошкорбаёнӣ ва омодагии кишварро ба ҳамкорӣ бо аъзо ва шарикони нав барои таҳмии ваҳдат ва неруи созонм мебинем.

Нақши ҷаъоли Президенти Шавкат Мирзиёев ва саҳми ӯ дар мавзӯҳои марказии нишаст азми Ўзбекистонро ба неруи пешбар ва созанда дар доираи СХШ собит месозад.

(Давомаш дар саҳ.2)→

НАҚШИ ФАЪОЛ ВА САҲМИ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН ДАР МАВЗЎҲОИ АСОСИИ НИШАСТ АЗМИ КИШВАРРО БА НЕРУИ ПЕШБАР ВА СОЗАНДА ДАР ДОИРАИ СҲШ СОБИТ НАМУД

(Аввалаш дар сах. 1).

Мушовири калони президенти Институту муносибатҳои байналхалқии Венгрия Ласло Вах:

– Иштироки Президенти

Ўзбекистон дар чоррабиони нишастии СХШ дар Остона ва мулоқотҳои дучонибаи вобаста ба он аз нуктаи назари сиёсати хориҷии бисёрҷонибаи кишвар аҳамияти бузург дорад.

Ўзбекистон узви фаъоли СХШ аст ва аз ин лиҳоз ва сеъ гардондани ин сомон нақш ва аҳамияти Тошкандро афзоиш медиҳад. Платформаи ҳамкории Шанхай ба равандро ҳамгироии Осиёи Марказӣ низ таъсир мерасонад, ки Ўзбекистон дар онҳо хеле фаъол аст. Ҳамин тавр, роли асосии он дар раванди минтақавӣ мустақкам мегардад.

Илова бар ин, ҳадафи муҳими стратегияи мустақкам кардани иқтисодияти Ўзбекистон мебошад, ки қувваи пешбарандаи он ба ҷуз аз сиёсати хориҷӣ ва равандро ҳамгироии минтақавӣ, ки дар боло зикр гардида, аҳамияти рӯзافзунӣ «Долони миёна» мебошад.

Аммо Тошканд на фақат иштирокчию нагузари системаи муносибатҳои Шарқу Фарб, балки дар навбати аввал ба шарофати системаи прогрессивии муносибатҳо бо Афғонистон калиди муносибатҳои Шимолу Чануб ҳам мебошад. Мустақкам шудани СХШ барои ҳамаи ин лоиҳаҳои Ўзбекистон заминаи мувофиқи амниятро фароҳам меорад.

Директорҳои Пажӯҳишгоҳи тамаддуни исломии Малайзия Фариза Шам:

Ўзбекистон ҳамчун муассис ва узви фаъоли Созмони ҳамкории Шанхай дар муайян кардани стратегияи минбаъдаи рушди ҳамкориҳои мутақабилан судманд дар доираи ин сомон мавқеи махсус ва пешбарро ишғол мекунанд.

Аз ҷумла, аз соли 2017 инҷониб Президенти Ўзбекистон барои баланд бардоштани самаранокии ҳамкории дар соҳаҳои сиёсӣ, тиҷоратӣ, иқтисодӣ, нақлиётӣ, логистика, инноватсия ва ғайра 91 ташаббус пешниҳод кардааст. 75-тои он аллакай иҷро шуда, 16-тои дар арафайн тағйиқ мебошад.

Бартари сиёсати хориҷии Ўзбекистон дар он зоҳир мешавад, ки ташаббусҳои аз ҷониби Тошканд дар доираи СХШ пешбарӣшуда, ки ба рушди устувори минтақа нигаронида шудаанд, ба манфиатҳои миллии кишварҳои

узв комилан мувофиқанд, ба тӯфайли он аз ҷониби тамоми иштирокчиёни дастгирӣ ёфтаанд. Кишвар инчунин ҷонибдори таҳмили ҳамкориҳои минтақавӣ, робитаҳои амниятӣ ва иқтисодӣ мебошад.

Нишастии кунунии СХШ истисно набуд, ки дар чараёни он раҳбарии Ўзбекистон аз тамоми ширкаткунандагон даъват кард, ки дар шароити ташаннуҷи геосиёсӣ ва авҷи гирифтани низоъҳо ба принсипҳои асосии ин сомон содиқ бимонанд. Бо ташаббуси ӯ сарони кишварҳои узви СХШ Нақшаи ҳамкории кишварҳои узви сомонро оид ба масъалаҳои таъмини амниятӣ иттилооти байналмилалӣ ва Изҳороти Шӯрои сарони давлатҳо дар бораи принсипҳои ҳамкории неқ, эътимом ва шарикӣ тасдиқ карданд.

Воқеан, имрӯз СХШ ба як сомони мукаммал ва бонувузи байналмилалӣ табдил ёфтааст, ки бузургтарин бозигарони сиёсӣ ва иқтисодии минтақаро, ки қодиранд ба равандро ҷанҳои таъсир расонанд, муттаҳид мекунанд. Платформаи он ба нигоҳдоштани мулоқоти байналмилалӣ сиёсӣ ва табодули афкор аз рӯи доираи васеи масъалаҳои сиёсати байналмилалӣ ва минтақавӣ бо кишварҳои асосии узви он мусоидат мекунанд.

Иттимон дорам, ки ташаббусҳои нави калидӣ, ки Президенти Ўзбекистон эълон кардааст, ба фароҳам овардани заминаи мустақкам барои қабули қарорҳо ва ҳуҷҷатҳои муҳим дар чаҳорҷӯи нишастҳои СХШ мусоидат хоҳад кард.

Профессори Донишдади тадқиқоти Осиёи Марказии Донишгоҳи забонҳои хориҷии Ханкук Ким Санг Чхол (Чумхурии Корея):

Созмони ҳамкории Шанхай дар тӯли 23 соли рушди худ ба манзури таҳкими сулҳу амният дар минтақаи доираи фаъолият ва фазои ҳамкориҳои худро ба таври қобили мулоҳиза тавсеа бахшида, инчунин тавонистааст эътирофи байналмилалӣ ба даст оварда, ба як платформаи муассир барои ҳамкории бисёрҷониба табдил ёбад.

Саҳми муҳим дар ин дастовардҳо ба Тошканд тааллуқ дорад, ки барои дастгирии сомон саво ӯшши зиёд кардааст ва онро идома медиҳад.

Ҳамоиш дар Остона ва додани мақоми узвияти комил ба Беларус як навъ рӯйдоди таърихӣ дар ғустариши «оила»-и СХШ мебошад. Ҷуғрофияи доираи сомон ба таври назаррас васеъ мешавад, ки ин боиси афзоиши назарраси потенциал ва эътибори байналмилалӣ мегардад.

Тошканд ба таври аънанавӣ на танҳо ба масъалаҳои тиҷорати электронии фаромаъӣ, ҳамкориҳои сонаотӣ,

долонҳои нақлиётӣ ва энергетикаи «сабз», балки ба мушкilotи Афғонистон, ки ба таври ҳақиқӣ ҷузъи ҷудонашавандаи Осиёи Марказӣ махсус мешавад, ва вазъ дар ин кишвар, ки ба суботи минтақа бевосита таъсир мерасонад, эътибори ҷиддӣ медиҳад.

Ман ташаббуси Президенти Ўзбекистонро комилан ҷонибдорӣ мекунам, ки дар шароити кунунии пешгуинашаванда ва душвор муқолама бо Қубул бо минбаъд барқарор намудани кори Ғуруҳи тамоси «СХШ – Афғонистон» зарур аст.

Пешниҳод дар бораи ташаккули системаи фарогирӣ нақлиёт дар ҳатти «Шарқ-Фарб» ва «Шимол-Чануб» сазовори тавачҷуи махсус аст, ки ба рушди босамари иқтисодии иқтисодии кишварҳои СХШ мусоидат мекунанд ва имкон медиҳад ҳамаи нақли бор зуд, сарфақорона ва бехатар анҷом дода шавад.

Пажӯҳишгари Пажӯҳишгоҳи Шарқии тадқиқоти стратегияи Эрон Омид Раҳимӣ (Эрон):

Ўзбекистон аз замонҳои таъсиси он яке аз муҳимтарин кишварҳои асосии узви СХШ мебошад. Ин ба нақши геосиёсии Ўзбекистон дар Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ вобаста аст. Мо мекунем, ки Ўзбекистон дар маркази минтақаи Осиёи Марказӣ ҷойгир буда, дар таҳкими пайвастагии онҳо нақши муҳим мебошад.

Кишвар инчунин дорои мероси бузурги фарҳангиву таърихӣ буда, равияҳои фарҳангиро муайян мекунанд. Аз соли 2017 Ўзбекистон дар нишастҳои сарони СХШ, инчунин дигар сомонҳои байналмилалӣ иштироккатори фаъол кард ва дар самтҳои гуногун ташаббусҳои муҳим ба миён гузошт.

Аввалин ва муҳимтарин ташаббус ба нақлиёт ва логистика дахл дорад. Масалан, мо дар бораи долони Трансафғон шуниндаем, ки метавонад ба сулҳу шукуфои Афғонистон таъсири ҳалкунанда расонад ва ба рушди раёбобити тиҷорӣ ва иқтисодии байни кишварҳое, ки ба баҳр роҳи бевосита надоранд, мусоидат кунад.

Мо дар Ўзбекистон шохиди дастгирии инноватсия ва соҳаҳое, ки аз инноватсияҳо, аз қабилӣ стартапҳо асос ёфтаанд ва роҳандозии раёбобити хуби байни кишварҳои СХШ дар ин самт гардидаем.

Узвияти Эрон ба СХШ дар давраи раёсати Ўзбекистон дар ин сомон ба итмом расид ва илова бар ин, ин кишвар дар таҳким ва пешбурди СХШ нақши муҳим ва ҳалкунанда бозид.

АИ «Дунё».

ВАЗЪИ БОЗОРҲО ОЁ ЧАВОБГҶҲИ ДАВРУ ЗАМОН АСТ?

(Аввалаш дар сах. 1).

Тоҳирҷон Нуриддинов иброз намуд, ки дар бозорҳои шаҳру ноҳияҳои виллоят меваҳое низ фурухта мешаванд, ки тоҷирон аз Эрону Чин ва кишварҳои дигари тропикӣ овардаанд. Аммо лаззати бархе аз ин меваҳо дар қиболӣ меваҳои худамон ягон бартариву афзалиятро соҳиб нест, бо вучуд ин интиҳоб ҳамеша бар ҷониби харидорон ҳақд буд.

Дар масъалаи риояи ҳолатҳои санитарӣ чӣ метавон гуфт?

– Кормандони идории бозор талош мекунанд, ки растаҳои бозор ва саҳну атрофи он ҳамеша тозаву озода бошад. Зеро «Тозагӣ – гавари саломатӣ». Ба ин бозорҳо сайёҳони зиёди хориҷӣ низ ташриф меоваранд ва фарҳанги мардуми моро мушоҳида мекунанд, – иброз дошт Тоҳирҷон Нуриддинов.

– Як идда харидорон ба бозор бо мошинҳои худ меоянд. Оё онҳо ба ягон мушкilotи мавҷеҳ наmeshаванд?

– Баъди бозсозӣ дар саҳни пешбурӣ бозор истигоҳи махсус сохта шуд, то ки мизочон бароҳат махсулоти лозимаи худро харид кунанд. Шароит мусоидат мекунанд, ки мардум тавасути мошинҳои мусофирбар, ки дар истиҳо пахлуи бозор воқеъ гаштааст, худ ва маводи харидашонро ба хона интиқол диҳанд, – тазаккуур дод раиси бозор.

Дарвоқеъ, болон растаҳои меваву сабзавот, нону фатир, кабудиру маҳ-

сулоти полизи ӯшшида шудааст ва фурушандагон ҳаргиз зери барфу борон ва офтоб наmeshмонанд. Маълум шуд, ки солҳои дароз фурушандаҳо дар ҳавои қушуд ва павилонҳои аз оҳан сохташуда савдо мекардаанд: дар тоби-стон аз гармӣ ва дар зимистон аз сардӣ азият мекашидаанд.

– Ҳоло бубинед, ки барои мо, фурушандаҳо чӣ шароити хуб фароҳам овардаанд. Дар муқоиса бо панҷ-шаш соли пеш вазъият хеле беҳтар шудааст. Мо аз ноҳияи Олтиариқ дар ярмаркаи махсулоти хочагии кишлок иштирок мекунем ва ҳадафамон таъмини мардум бо махсулоти тозаву арзон мебошад, – меғӯяд яке аз фурушандаҳо, ки худро Раҳимҷон Иброҳимов муаррифӣ намуд.

Дар ин бозор наҳи махсулоти кишоварзӣ, ӯшту тухм ва амсоли онро ҷунин тасниф метавон кард, ки тақрибан барои аксари бозорҳои деҳқонии шаҳру ноҳияҳои виллоят аст: сабзӣ – 3000-3500 сӯм, пивё – 3000-4000 сӯм, қартошка – 4000-5000 сӯм, қарам – 1дона 3000-5000 сӯм, шафтолу – 4000-10000 сӯм, себи қавпазак – 3000-8000 сӯм, гелос – 15000-20000 сӯм, анҷир – 35000 сӯм, харбуза – 1кг 3000 сӯм, тарбуз – 1кг 2000 сӯм, помидор – 2500-3500 сӯм, бодиринг – 3000-4000 сӯм, ӯшти мол – 75000 сӯм, ӯшти ӯсфанд – 90000 сӯм, тухм – 800-1500 сӯм, нон – аз 3000 то 7000 сӯм, фатирӣ ҳаҷмаш гуногун – аз 8000 то 30000 сӯм ва ҳоказо.

Дар баъзе бозорҳои деҳқонии шаҳрҳои Қувасой, Марғелон, ду бозори деҳқонии Қўқанд, бозорҳои ноҳияҳои

Риштон, Сўх, Олтиариқ, Фарғона, Бағдод, Бувайда, Ўзбекистон, Данғара, Бешариқ ва амсоли он қорҳои бозсозӣ анҷом ёфта ва ё дар арафои анҷом ёфтан мебошанд. Намо ва доҳили бозори деҳқонии Риштон нисбат ба солҳои пеш хеле тағйир ёфтааст. Барои фуруши махсулоти гуногун растаҳои алоҳида ҷудо карда шудаанд.

Раиси бозори деҳқонии Риштон Исмоилҷон Орифҷонов меғӯяд, ки нарку навои баъзе намуни махсулоти кишоварзӣ дар бозори деҳқонии Риштон дар бо муқоиса бо бозорҳои деҳқонии шаҳрҳои бузурги кишвар ба қарат арзон мебошад. Ҷунки қисмати асосии фурушандаҳои онро деҳқонҳои кишоварзон ташкил мекунанд ва шароит мусоидат намунадаст, ки худ онҳо машғули ҷаконафурушӣ шаванд. Аммо дар бозор як идда фурушандаҳои доимӣ низ машғули фаъолият мебошанд, ки асосан бо кори хариду фуруши махсулоти машғуланд. Онҳо аз ҳамаи ҳисоб машаати хонаводагашонро таъмин мекунанд.

– Ин шафтолуи боге мебошад, ки ниҳолҳояшро худам парвариш кардаам. Марҳамат, харида хўред ва лаззат баред. Хар килои он панҷ ҳазор сӯм ва бо ҷунин нарку дар ҳеч ҷо ҷунин шафтолуи тару тоза пайдо нахоҳед кард. Барои шумо боз арзон қарданам мумкин. Қасе маро ҷанг намекунад, ки ҷаро борамор арзон мефурушам. Имсол ҷун соли гузашта ҳосили даррахтони боғамон фаровон аст. Худоро шукр мекунам, ки баракаташро ба болон сари мо резондааст. Анҷиришафтолуҳо ҳам пухта расидаанд ва

ҳафтаи оянда даҳ-понздаҳ куттӣ ба ин бозор бароварда мефурушам, – меғӯяд марди 45-50-солаи рухсору ҷабинаш аз офтоби тобистон сиеҳшуда.

– Ҷаро шафтолуҳоро мисли дигарон умда намефурушед? – қўнҷковона меурсам аз ин мард.

– Ман боғ бунёд кардаам, ки бозорҳоямонро аз меваҳои тару тоза фаровон кунам. Зану фарзандонам шафтолуҳоро ҷида ба мошин бор мекунанд. Ман ин ҷо нишаставу машғули бо нарки арзон фуруштани он мебошам. Бозор арзонӣ бошад, баракат меафзояд, – посух медиҳад ин мард ва садо баланд карда, машғули даъвати мизочон мешавад.

Дар растаи умдафуруши бозори деҳқонии Олтиариқ одамони зиёд дар ҳада куттиҳои пур аз меваҳои зардолуи шафтолу, себи қавпазак ва олии сип-сиеҳ пухтагиву қалон-қалон навабат истода меҳариданд. Ин шояд яке аз бозорҳои арзонтарин дар водии Фарғона бошад. Дар ин фасли тобистон бозор аз сабзавоту меваҳои гуногун лабрёз буда, ба мардум он бо нарки нисбатан арзон пешниҳод мегардад.

– Ҳама ба маҷмааҳои савдои шаҳри Қўқанд – «Роҳи бузурги абрешим», «Ризқ-барака», «Қўқанд савдо» ва «Қўқанд сохтумон» мевоянд ва он ҷо хариду фуруш авҷ мегирад. Бо истифода аз ин рӯз мардуми ноҳияҳои атрофи шаҳри Қўқанд низ меваву сабзавот, қабудиру ва махсулоти дигари худро ба ин маҷмааҳо оварда мефурушанд, – изҳор намуд котиби матбуоти ҳокимияти шаҳри Қўқанд Улугбек Норбоев.

Фарқи бозори деҳқонии маркази ноҳияи Сўхи дурдаст аз бозорҳои деҳқонии дигар дар он аст, ки нарки навои махсулоти зиёд гарантар мебошад. Тоҷирону соҳибкдорони сўхи махсулоти мавриди ниёзи мардум, мисли помидору бодиринг, харбузаву тарбуз, орду раванг, сабзиву пивё, қараму махсулоти обқарорӣ дигарро аз бозорҳои қўқанди шаҳрҳои Фарғона, Риштон, Қўқанд ва амсоли он харида меоранд ва ба мардум мефурушанд. Харчи роҳ онҳоро водор месозад, ки ба болон нарки харидашон боз харчи роҳро низ илова карда, бо андак қолда онро ба дастӣ харидор расонанд.

Ин афрод бозори деҳқонии маркази ноҳияро, ки рӯзҳои шанбе ва якшанбе баргузор мешавад, инчунин «Сешанбе-бозор» (Хушёр), «Панҷшанбе-бозор» (Тўл) ва «Чўмба-бозор» (Обишир)-ро низ бо махсулоти тару тозае, ки харида меоваранд, таъмин мекунанд.

Ноғуфта намонад, ки дар бархе аз бозорҳо ҷандон ба ҳолати санитари эътибор дода наmeshавад. Партовҳо сари вақт ба ҷои дигар интиқол намеёбанд ва буйи он атрофу акнофиро гирифта, мунар ба бадшаъи вази экологӣ мегардад. Дастандаркдорони ҷунин бозорҳо баҳона пеш меоранд, ки қорҳои бозсозӣ ва сохтмон давом дорад, барои ҳамаи имконӣ тозаву озода нигоҳдоштани қаламрави бозор аз имкон берун аст.

Мирасрор АҲРОРОВ, хабарнигори «Овози тоҷик».

Виллоятӣ ФАРҶОНА.

ХАБАРҲО

ҶАВОНОН МАВРИДИ ЭЪТИБОР

Масъалаи таъмини ҷавонон бо шугл ва фароҳонияшон ба соҳибқорӣ дар виллоятӣ Тошканд низ сари вақт ғаллу фасл шуда, насли ҷавон метавонад салоҳият ва иқтидори худро дар соҳаҳои гуногун намоиш диҳад. Барои касбомӯзии ҷавонон, айни замон, имконияти фаровонанд.

Назар ба маълумотҳо, дар 1 ҳазору 25-то маҳаллаи виллоят дар масъалаи қор бо ҷавонон аз ҷониби шахсонӣ мутасаддӣ қорҳои муҳим пеш бурда шудаанд. Мушкilotи ҷавонон омўхта ва ба онҳо дастӣ ёри дароз карда мешавад. Аз ҷумла, дар давоми шаш моҳи аввали соли равон ба наздик ҳафт ҳазор ҷавонон, ки ниёзманданд, аз ҳисоби сандуқи «Дафтари ҷавонон» қариб ҳадаҳуним миллиард сӯм қумаки молиявӣ расонда шуд. Қисмате аз қорчўн шугли доимӣ пайдо карданд. Ҷавонон ба забномӯзӣ низ рағбат зоҳир менамоянд. Мусобиқаи «Олимпиадаи панҷ ташаббус» муташаккилона сурат гирифта, сафи иштирокдорони фаъол торафт меафзояд. Дар пурмазмун гузаронидани вақти холии ҷавонон қорабинҳои гуногуни маънавий ва мусобикоти варзишӣ аҳамияти муҳим қасб менамоянд.

МАСЪАЛАҲОИ ҚАБУЛ БА МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМИ ОЛИ

Аз 5 июл дар 53 муассисаи таълими олии ҷумҳурӣ имтиҳоноти қасбӣ-эҷодӣ оғоз ёфт.

Санҷишҳо то 19 июл давом мекунанд. Яъне муассисаҳои таълими олии, ки аз доғалаб иқтидорони алоҳидадор дар варзиш, санъат ва журналистика барин соҳаҳо талаб менамоянд, маҳорати қасбӣ онҳоро месанҷанд. Дар брифинг, ки аз ҷониби Вазорати таълими олии, фан ва инноватсия дар ААҚО доир гардида, аз ҳамаи хусуси маълум карда шуд.

Навбе роҳбари хидмати матбуоти вазорати зикршуда Назокат Абдуқундузова қайд намуд, имтиҳоноти қабул ба муассисаҳои таълими олии ва қасбӣ дар моҳҳои июл-август сурат мегиранд. Вақти имтиҳонот дар рухсатномаи абитуриент қайд мегардад. Лозим аст доғалаб як соат қабл аз саршавии имтиҳонот ба ҷои дарқорӣ ҳозир шавад. Дармондаҳо ба имтиҳонот роҳ дода наmeshаванд.

ЯРМАРКА ДАР ХИДМАТИ БОНУВОН ВА ҶАВОНОН

Дар ярмаркаи ҷойҳои қории холие, ки дар Боғи маданият ва истироҳати ба номи Эргаш Чўманбуллул ўлӣ воқеъ дар маркази ноҳияи Нуратои виллоятӣ Навой сурат гирифт, бо иштироки роҳбарони секторҳо, вакилони қоронаву тақдиротҳо, маъсўлони шўъбаҳои қорихососии ноҷорӣ ва шугл 88 қоронаву тақдиротҳо бо 449 ҷойҳои қории қорӣ иштирок кард.

Аз 200 нафар қорчўн дар худӣ ярмарка 9 нафар соҳиб қор шуданд. Ба 17 нафар қорон омўзиши қасб роҳат дода шуд. 21 қасб имконият пайдо кард ба қорӣ ҷамоатии муздиҳанда ҷалб карда шавад. Ба қамъ 73 нафар бонувон ва ҷавонон дар асоси субсидияи усуқнаҳои лозимӣ ва мошинҳои дарздузӣ тақдирот карда шуд.

М. ШОДИЕВ, мухбири «Овози тоҷик».

ИШТИРОҚДОРОНИ АНЌУМАН ДАР МАВЗЎИ «МЕРОСИ АҚДОДИ БУЗУРТ – ПОЙДЕВОРИ ЭҶҲЁИ СЕЮМ» БА ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗЎЕВ МУРОЌИАТНОМА ФИРИСТОДАНД

(Аввалаш дар сах. 1).

Дар даврони пуртахлуқкаи кунунӣ, ба ҳусус, дар шароите, ки ҳуруҷҳо бо номи ислом тағйиқ карда мешаванд, маркази мазкур барои ба ҳама гуна ғояҳои беғона аз тариқи раддияҳои илмӣ ҷавоби сазовор додан ба яке аз масканҳои пешкадаи илмӣ маърифати табдил хоҳад ёфт. Ҳамчунин бовар дорем, ки қорҳои илмиву тадқиқотие, ки дар тамоми экспозитсияҳои осорхонаи ҷамъоварӣ шудаанд, ҷавонорон ба вазифаи бузургии бунёд кардани Ўзбекистони Нав сафарбар мекунанд, баҳри ташаккул додани афкори дурӯст бинабар таърихи аҷодии бузургамон хидмат менамояд.

Бо мақсади таъмин намудани иҷрои вазифаҳои мушаххаскардаи Шумо дар байни як моҳ тахти шиори «Маркази тамаддуни исломӣ: дируз, имрӯз ва фардо» бобати беш аз пеш тақмил додани фаъолияти Маркази машваратҳои илмиву амалӣ ташкил карда шуданд. Дар онҳо фаъолияти Маркази тамаддуни исломӣ, тақдироти шўъбаҳои осорхонаи таркиби он баргузор гардида. Дар ин қорабинҳое, ки бо иштироки мутахассисон ва қоршиносони соҳа гузаштанд, дар пояи беш аз 600 пешниҳод ва тавсияҳо як қатор ҳуҷҷатҳо қабул карда шуданд.

Дируз, 3-4 июл бо иштироки беш аз 500 нафар муаррихон шарқшиносон, санъатшиносон, адабиётшиносон, роҳбарони

марказҳои илмӣ, муассисаҳои маънавию маърифатӣ, муҳаққиқони ҷавон, фаёлоии ҷамъиятӣ ва намоёндагони соҳаи дин форуми бонувузи илмӣю амалӣ тахти мавзӯи «Мероси ақдоди бузург – Пойдевори ЭҶҲЁИ сеюм» анҷумани бонувузи илмӣю амалӣ баргузор гардида.

Дар ҷамъомади умумӣ, семинароҳи илмӣю амалии ҷаҳорчўи анҷуман як қатор лоиҳаҳои нав, пешниҳод тавсияҳои мушаххас ба миён гузошта шуда, муаррифиҳо баргузор гардида, бобати таҳияи ҳуҷҷати ҷамъбасти «Ҷаритаи роҳ», ки ба амиксозии фаъолияти мо ва иҷрои вазифаҳои нав нигаронида шудааст, муайян карда шуд.

Иттимон дорем, ки ин Марказ яке аз рухҳои фарҳангию маърифатӣи Ўзбекистони Нав буда, ҳамчун як муассисаи бузургии илмӣ бунёди хизмат мекунанд, ки тамоми қўшшиҳои моро барои бунёди пояхи ЭҶҲЁИ сеюм ҷамоҳанг месозад.

Мо, иштирокчиёни Анҷуман ваъда медиҳем, ки дар раванди ба маркази воқеии дониш маърифат табдил додани Маркази тамаддуни исломӣ, таҳияи ғояҳои нав, ба Шумо ёвар ва қумақрасон шуда, аз тахти дил қор карда, тамоми донишшу таҷрибаи хеш ва истеъдодро ба ҷунин қори бузург мебахшем.

Мухтарам Шавкат Миромонович!

Дар моҳи августии соли қорӣ баргузори Маркази навабӣ

Мувофиқи қарори Президенти кишвар аз соли 2018 «Дар бораи қорабинҳои оид ба рушди минбаъдаи соҳаи занбўриасалпарварӣ дар ҷумҳурӣ» дар виллоятӣ Бухоро низ ба ин самт эътибори алоҳида медиҳанд. Шароит ва иқлими виллоят ба парвариши занбўр ва истеҳсоли асал мусоидат мекунанд. Зеро самаранокии истеҳсоли асал ба иқлими муҳит алалхусус, ба обу ҳаво, хок, об, растаниву даррахтони он мавзёе вобастагӣ дорад.

Сокини ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Деҳнав»-и ноҳияи Олоти виллоятӣ Бухоро Бекмурод Бозоров, инак ҷандин сол боз бо занбўриасалпарварӣ машғул аст. Агар нозуқи ва душвориҳои парвариши занбўри асалро сарфи назар кунем, даромади он барои оила хеле муфид мебошад. Алғол азъои оила хонаҳои занбўри асал ва махсулнокии онҳоро зиёд мекунанд. Аз ҷумла, ниёз доранд, ки навъҳои нави занбўри асалро пайдо кунанд ва махсулнокии онҳоро дар шароити маҳал афзун созанд.

Хидмати матбуоти ҳокимияти виллоятӣ Бухоро.

ФИТРАТИ ВАРДОНЗЕҲӢ КӢ БУД?

Дар таърихи адабиёт эҷодкороне ҳас-танд, ки зери як таҳаллус қалам ронда-анд. Қозӣ Қурбонхон Фитрати Вардон-зеҳии Бухорӣ, Фитрати Самарқандӣ ва Абдурауф Фитрати Бухорӣ аз ин ҷумла мебошанд. Аз байни инҳо танҳо дар бо-раи Фитрати Самарқандӣ маълумотҳо кам дастрас гардидааст. Касоне, ки ме-хоҳанд бо ҳаёт ва эҷодиёти Абдурауф Фитрат шинос шаванд, маводҳои зиё-ро ба даст оварда метавонанд, ки дар ин бобат ҳаётишониносон хидмати беа-нозаеро анҷом додаанд.

Фитрати Вардонзеҳии Бухорӣ дар деҳаи ҳоло зери рег мондаи Муғалони Шофиркон, як километр дуртар аз шаҳ-раки Қургони Вардонзе дида ба олами ҳастӣ кушодааст. Ин деҳа пас аз исти-лоли муғул арзи ҳастӣ намуда, то охириҳои асри XIX мавҷуд будааст. Бино бар ҳа-барӣ Устод Садриддин Айни дар натиҷаи тӯфони регомези соли 1892 қариб 90 фо-из деҳа зери рег монда, нест шудааст. Танҳо 3 ҳавли дар Сарикунда ном қисми деҳа боқӣ мондааст, ки ҳоло дутои он дар қаламрави деҳаи Маҳаллашарон ва яқ-тош дар таркиби деҳаи Ҳавлинав ме-бошад. Суоле пайдо мешавад, ки ҳоло мардуми Муғулон кучо шудааст? Одамон ба мавзёҳои нисбатан сероб, монанди Додбоғе, Қумбостӣ, Янгиобод, Қўйнав, Ҳавлинав макони нав бунёд карданд. Фит-рат дар ҳамин деҳаи Муғулон, охири со-лҳои 20-уми асри XIX таваллуд шуда, ово-ни кудакиш дар ҳамин ҷо гузаштааст. Дертар ба Бухорошаҳр рафта, таҳсилӣ илм кардааст. Дар мадрасаи Мири араб муаллимӣ кардааст. Ў таъби шеърҳои хуб низ доштааст, ки ба дарбори Амир Музаффар дарёват шудаасту дар давраи салтанати Амир Абдулаҳад шӯҳрат ёфта-аст.

Дар охири солҳои 80-уми асри XIX Фит-рати Вардонзеҳиро қозии мавзёи Хатир-чи аморат таъин мекунанд, аммо ҳама-рони лавҳаи мо гирифтори вабо шуда, соли 1889 вафот кардааст. Азбаски об-рӯю эътибораш баланд буд ва маҳбуби-яте, ки боиси шоириаш дар байни мар-дум дошт, ўро ба ҳокӯи падараш – қа-биристони Хоҷа Шарофуддини Бухорӣ оварда, дафн кардаанд.

Аз Фитрати Вардонзеҳӣ 3 духтар – Ру-хсатӣ, Фазилат ва Шарофат монд. Фит-рат ба таълиму тарбияи онҳо бо эътибори алоҳида менигарад, духтарон баро-барӣ илмҳои динӣ, илмҳои дунявиро низ аз бар менамоянд.

Нависандаи шодравон Н.Наимов на-виштааст, ки Рухсатӣ дар ҳавли дар қисми гарбии Манораи Қалони падарӣ умр ба сар бурдааст. Солҳои 40-уми асри гузашта аз Тоҷикистони ҳамсоя ба шаҳ-ри Бухоро фолклоршиносон омада, аз мардум намунаҳои эҷодиёти даҳони хал-қро навишта мегирифтанд. Инчунин аз Рухсатӣомо — яке аз гўяндаҳои мар-думии Бухоро афсонаву зарбулмасалу шеърҳои халқии «Бузаки чингиллапо», «Як буз дорам қабул аст», «Мурғакан» ва гай-раро навишта мегиранд. Момо соли 1959 вафот кардааст. Ҳоло набараи абе-раҳои ў дар шаҳрҳои Бухоро, Душанбе, Қрим ва Краснодари Русия умргузаронӣ мекунанд.

Духтари дууми Фитрати Вардонзеҳӣ дар деҳаи Додбоғи ноҳияи Шофиркон ба амаки фолклоршиноси номии Бухоро Охунҷон Сафаров ба шавҳар баромада, модари ду духтар ва як писар шудааст. Писари Фазилатмомо дар Чанги дууми ҷаҳон шаҳид мешавад, ки то он вақт до-нишҷӯи Донишқадаи педагогии Бухоро буд. Яке аз набарагони духтари он кас доктори илмҳои биологӣ Савриддин Ба-қоев мебошад, ки дар рушди илми та-биатшиносиву паррандапарварӣ хидма-

тҳои назаррас кардааст.

Духтари сеюми қозӣ Қурбонхон Фит-рати Вардонзеҳӣ — Шарофат баъди ин-қилоби Бухоро ба муллобачае ба шавҳар баромада, солҳои 30-юм ба Мирзочўл кўч мебардад. Соли 1939 барои дидорбинии пайвандон меояд ва бо ҳамин аз ў дигар хату хабар намешавад. Ҳоло дар дасти Муҳаммадҷон ном набераи Рухсатӣ су-рат ва мактубҳои бо хати лотинӣ навиш-таи Шарофат маҳфуз аст, ки бо ҳамроҳии шавҳар ва писаронаш фириастода буда-аст.

Рухсатӣмомо, ки таъби шоирӣ дошт, баёзе тартиб додааст, ки онро Муҳам-мадҷон миёни солҳои навадум ба Инсти-тутӣ шарқшиносии Тошканд оварда ме-супорад, аммо ходимони донишқада баё-зи Рухсатӣро қабул намекунанд ва Му-ҳаммадҷон ин китобро дар бозори китоб-фурӯши сайёри Тошканд ба нархи но-чиз фурӯхта бармегардад.

Дар солҳои пас аз инқилоб ҷӣ истило-гарони рус ва ҷӣ мансабдорони маҳаллӣ фарзандони Фитрати Вардонзеҳиро чун фарзанди қозӣ таъкиб мекунанд, баъди ин оилаи онҳо аз Шаҳрисабз паноҳ меё-бад.

Дар бораи эҷодиёти Фитрати Вардон-зеҳии Бухорӣ мо чӣ медонем? Ҳоло дар вақти ҳаёт будани ў девонаш дар байни мардум машҳур гашта будааст. Тавре ки таъкид гардиш, ў баробари дар мадрас-а мудarrisӣ кардан ба дарбори Амир Абдулаҳад низ ҷалб карда мешавад. Ин-чунин ба маҳфили газалҳои сарварӣ на-мудааст, ки ба гуфти Садрӣ Зиё дилба-стагони санъати бадеъ дар атрофи «тор метаниданд». Садрӣ Зиё дар «Наводи-ри зиё» ном асараш аз Вардонзеҳӣ дар ҷаҳор маврид ёдовар шуда, аз абёташ намунаҳо меоварад. Дар ҷилди панҷуми «Гулшани адаб» низ намунаҳо аз эҷодиё-ти ин шоири шакарбаён оварда шуда-аст. Банда як тарҷебанди Фитратро ба забони ўзбекӣ баргардондам, аммо бай-тӣ:

«Домони туро бути суманбар,
Сар медиҳаму намедиҳам сар»-ро қўиш намудам, аммо наздик ба асл ба ўзбекӣ тарҷума карда натавонстам. Вақ-те ки китоби «Бухорийлар Бўстони»-и зери тарҷумаи Самандар Бўхидовро соли 1997 ба даст овардам, ҳарисона ба сатрҳои саҳифаи Фитрати Вардонзеҳӣ назар афкандам, ки ин байт ба тариқи зерин тарҷума шуда буд:

Эй бути санам тандин аюр бош,
Тудим этагинг қилмам аюр бош.

Баъди ин дар Арабистони Саудӣ маҷ-муи осори Қозӣ Қурбонхон Фитрати Вар-донзеҳӣ аз нашр баромад. Инчунин ри-солаи илмӣ доктори илми филология Юнусҷон Азимов бо номи «Фитрати Вар-донзеҳӣ», « Изларингдан айланай» ном китоби ба эҷодиёти Фитрат бахшида-шудаи профессор Охунҷон Сафаров рӯи ҷопро дид.

Банда низ дар китоби ба таърихи Вар-донзе бахшидаам оиди Фитрати Вар-донзеҳӣ чанд сатр суҳан гуфтаам, ки соли 2014 ва тақрибан соли 2021 нашр шуд. Давомдиҳандагони насли шоир ки-тоби хотиравиеро, ки «Сулола фаҳри-ном сўм аз бонк қарзи да-розмуддат гирам ва би-лохира ин кори хайрро ба сомон расонам, — изҳор дошт соҳибкори саховат-пеша ва таъкид кард: — «Аз нек боғ, аз бад доғ» менамод. Умедворам, боғе, ки ман бунёд кар-

Алимурад ТЕМИРОВ,
ноҳияи Шофиркони вилояти БУХОРО.

БИНОИ МАЪРИФАТБАХШ БА ИСТИФОДА СУПОРИДА ШУД

Ба наздикӣ дар ноҳияи Шофиркони вилояти Бухоро бинои нави Маркази маърифат ва маъна-вият ба истифода супорида шуд.

Лента бурида шуд ва ҳозирон вориди бинои шу-данд. Бино дорои толори маҷлис барои 120 ҷой, китобхона ва улоқи қорӣ расмӣ мебошад. Дар китобхона қатори адабиёти ҷаҳонӣ, китобҳо дар забони давлатӣ, инчунин китоби «Ояти сабз»-и Муҳаммадҷон Шодиев ҷой дошт, ки кам бошад ҳам барои шайдои қалом бадеи аҳли Шофир-кон, ки нисфи аҳолии он тоҷиконанд, хурсандио-вар буд.

Алимурад ТЕМИРОВ,
ноҳияи ШОФИРКОН.

САЗОВОРОНИ ДУОИ НЕК

ё худ назаре ба ҷаҳонияти шӯбаи Бунёди нафақан берун аз бучаи ноҳияи Самарқанд

Субх. Телефони дастии

муҳаррири рӯномаи ноҳи-явӣ садо дод. Аз гӯшак ово-зи нарми сардори шӯбаи ноҳиявии Бунёди нафақан берун аз бучаи Бахтиёр Қоси-мов шундида шуд.

— Мебинам, ки баъзе ид-роҳонӣ давлатӣ пресс-тур ташкил мекунанду масъуло-ни соҳа — журналистонро ба коргоҳи худ мебаранд. Ма-гар намешавад, ки имрӯз меҳмони мо бошед, бо ҷаҳ-онияти кормандонамон аз наздик шинос шуда, масли-ҳат диҳед. Боз меҳомам ба рӯзноманигорони ҷаҳон та-шаққурнома изҳор кунам.

Банди ташвишо натавони-стам бо Рӯзи касбиятон ду-русттар таъриб намоям.

— Бахтиёрҷон, шумо ин тадбирро барои кай ба на-қша гирифтаед? — пурсид муҳаррир.

— Ҳоҳед, худӣ ҳозир, — ҷавоб дод Бахтиёр Қосимов.

— Бисёр аъло! Корро аз идораи рӯнома сар меку-нем. Ман чанд нафар эҷод-корони ҷаҳонро даъват кар-даам. Ҳаҷон ҷо муборақ бод мекунеду сонӣ ба коргоҳи

шумо мегузарем.

Дар идора муҳаррир се на-фар эҷодкорони ҷаҳон — ҳа-барнигори махсуси рӯномаи ҷумҳуриявии «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд Зо-ҳир Ҳасанзода, сарвари на-шриёти «Лоикӣ Озод» Озод Ҳамидзода, муҳбири ҷаҳма-отии рӯномаи Ҳидоят Умуқу-ловаро яқчо бо сардори шӯ-баи ноҳиявии Бунёди на-фақан берун аз бучаи Бахтиёр Қосимов таъриб гуфт ва та-шаққурномаву тухфаҳои хо-тиравӣ супорид.

— Ман ифтихор мекунам, ки дар ин соҳа кор мекунам. Зеро 30 ҳазору 824 нафар аҳоли, аз ҷумла 25 ҳазору 973 пиронсол, 1096 модари сер-фарзанд, 2796 нафар ноғи-ро ва садҳо модарҷавононе, ки нафақаи фарзанд меги-ранд, аз як моҳ то моҳи ди-гар роҳи ҳодимони Банки ха-лқиро, бо ҷаҳми чор инти-зор мешаванд, дар ҳақи қор-мандони мо дуо мекунанд. Яъне барои қонёе гарди-дани эҳтиёҷи онҳо идораи мо низ ҳиссагӯз аст, — гуфт дар суҳанронии худ Бахтиёр Қосимов.

Мо дастдандаркони идо-раи мазкур — ҷоншини му-дири шӯбаи Шавкат Сайфид-динов, корманди масъул Дилфуза Қулизода ва диға-ронро дар сари қор дида, ба ғарбӣҳои интизомӣ меҳна-ти ин қоргоҳ қўил шудем.

Бахтиёр Қосимов ба рӯзноманигорон маълумоти зарури дод. Акнун аз идора мебаромадем, ки бо ду пири нурунӣ, ки солҳои дароз яке ба идораи сохтмону диғаре ба хоҷагии ҷаҳмаотӣ сарварӣ намунаанд ва ҳоло ҷаҳло-ни маҳаллаи «Гулбоғ» ҳас-танд, — Болтақул Турсунов ва Рӯзимурод Шокиров рӯ ба рӯ шудем. Ҳолпурсӣ кардем.

— Омадем, ки ба сардору ҳодимони ин идора аз таҳти дил раҳмати худ ва аҳли ма-ҳалларо расонем, — гуфтанд онҳо.

Маълум шуд, ки қорман-дон ба нафъи халқ заҳмат мекашанд, ин заҳмат бошад, барабас намеравад. Дуои нек мегиранд...

Дилрабо НАСИМӢ.

Вилояти САМАРҚАНД.

Минбари депутат

МАҲАЛЛА — ҒАҲВОРАНИ АРЗИШҲОИ БУЗУРГ

Маҳалла як маскани бисёр ҳам азизу боқадр буда, метавон онро ба мафҳуми Ватан, оила ва ҷамъият низ маънидоқ кард. Аз ин рӯ, он ғаҳворан қадрияти ғаҳворан маҳсуб меёбад. Маҳалла миёни халқ ва мамлакат як вазифаи кўпқурро адо менамояд. Чунон ки оила як қисми ҷудонашавандаи маҳалла ба ҳисоб меравад, маҳалла низ дар навабати худ пой-девори ҷамъияти имрӯза мебошад. Бесабав нест, ки шаҳравандон арзу доди ҳешро пеш аз ҳама ба маҳалла бурда, барои ҳаллу фасл намудани муаммоҳои худ чун ҳонаи умед ба ин даргоҳ қадам мегузоранд.

Дар даврони истиқлоли-яти Ўзбекистон эътибор ба

маҳалла, сохтору вақолатҳои он афзуд, зеро дар пешраф-тӣ тараққиёти ҷомеа он им-рӯзҳо нақши бориз дорад. Вобаста ба ин масъулият ба вазиҷаҳои он низ ба маро-тиб зиёд гардиш. Президенти кишвар муҳтарам Шавкат Мирзиёев дар нутқи ҳеш оид ба маҳалла ва ҷаҳло-ияти онҳо ҷунин суҳанони бу-зургу созанда эрод кардааст: «Мо аз рӯзҳои нахустини ҷаҳлоиятамон ҳама қорро дар маҳалла бо халқ яқчо ташкил карда меоем. Ин ра-вандро зина ба зина ривоҷ додем. Акнун бошад, қува ва имкониятҳои иловагӣ дода мешавад. Ин ҳам ва-қолат ва ҳам масъулият ме-бошад. Маҳаллаҳо замини аз ҳама қалони давлатӣ мост».

26 сентябри соли 2023 Президент Шавкат Мирзи-ёев дар бораи роҳандозӣ кардани ҷаҳлоияти «ҷаҳт-ғона»-и маҳалла маҷлис доир сохта, дар ин самт як қатор вазиҷаҳои муҳимро муайян карда буд. Ва баъд-тар, яъне 21 декабри соли сипаришуда боз Фармони Президент барои рушди ҷаҳлоияти маҳаллаҳо ба имзо расид. Имрӯзҳо раҳба-рияти маҳаллаҳо дар асоси меъзоҳои «Маҳаллаи обод»

«Кўчаи обод» ва «Ҳонадони обод» қори худро пеш бур-да, ҷаҳлонокии шаҳраван-донро дар ин самт таъмин месозанд.

Маълум, ки як ҷиҳати ҷаҳлоияти намояндагони халқ, яъне депутатҳо ҳама-ша ҳамқори қардан бо ма-ҳаллаҳо буди ҳаст. Барои минбаъд боз ҳам барқарор ва мустаҳкам кардани муно-

дам, ба аҳли маҳалла ва меҳмонони он хурсандиҳо хоҳад бахшид. Бигзор қўдакону наврасонии мо, волидонӣ онҳо ба сайри боғ омадаву вақти худро хуш гузаронанд.

Боғи истироҳати Чумъа Тошмуродов дар асоси технологияи пеш-қадам барпо гашта, аз аттракционҳои замонавии гуногун, майдончаҳои муҳталифи варзишӣ ва вақтхуши қўдакон, ҳав-эҳои шиновари гуногу-нандоза, нуктаҳои фурӯ-ши яҳмосу нўшобаҳои ширин ва диғар абзори тафреҳӣ иборат аст.

Шариф ХАЛИЛ,
ҳабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Қашқадарё.

Бо ташаббуси Вазорати адлияи Чумху-рии Ўзбекистон барои намояндагони ра-сонаҳои аҳбори оммавии вилояти Бухоро саёҳати матбуотӣ ташкил карда шуд. Дар он масъалаи ҳаллу фасли мушкило-ти аҳоли тайи низомии «шаҳраванд — маҳалла — адлия» аз ҷониби мақомоти ад-лияи ноҳияи Чандор баррасӣ гардиш.

Бо ин мақсад мувофиқи нишондоди вазирати адлия бобати ҳаллу фасли муш-килоти аҳоли бинобар низомии «шаҳраван-д — маҳалла — адлия» таҷрибаи Бухоро қор-кард ва ба амал қорӣ гардиш.

Дар доираи саёҳати матбуотӣ аз ҷони-би раёсати адлияи вилояти Бухоро дар маркази маҳаллаи Ушоти ноҳияи Чандор бо иштироки аҳолии ҷаҳмаотҳои шаҳраван-дони маҳаллаҳои «Ушот», «Ҳумдонак», «Қулиён», «Самонҷук» ва «Шўробод» ҷо-рабинии «Рӯзи адлия» баргузор шуд.

Дар қорабинӣ яқчо бо идораҳои дав-латӣ барои панҷ ҷаҳмаоти шаҳравандони маҳаллаҳо қабули сайёр гузаронида шуд.

Суратгир: Тоҳир ИСТАДОВ (ЎЗА).

ҶАВОНОНИ ШАВОНА ҶОМРО БА ДАСТ ОВАРДАНД

Дар варзишгоҳи «Afrosiyob arena»-и шаҳри Самарқанд байни ҷавонон аз рӯйи футбол ба минӣ футбол зинаи вилоятии мусобиқа барои Ҷомӣ Хидмати амнияти давлатӣ баргузор гардиш.

Нахуст, аз рӯйи футбол дастаҳои маҳаллаи Этаки Бешкапаи ноҳияи Ургут ва маҳаллаи Шавонаи ноҳияи

Қўшработ рақобат кар-данд.

Бино ба натиҷаи нӣҳой ҷавонони маҳаллаи Шаво-

на бар ҳисоби 1:0 ғолиб гардида, ба зинаи ҷумху-рии мусобиқа роҳат ги-рифтанд. Ҷавонони маҳал-лаи Валиҷони ноҳияи Кат-тақўрғон чойи сеюмро ба даст оварданд.

Дар қорабинӣ дас-таҳои ғолиб аз рӯйи минӣ-футбол низ муко-фотонида шуданд.

Дар баҳсҳои байни мар-дони ин мусобиқа дастаи Гулободи ноҳияи Пахтагӣ чойи яқум, ҷавонони маҳал-лаи Нурбулоқи ноҳияи Ну-тақўрғон чойи дуюм ва ҷамаи маҳаллаи Арабҳо-наи ноҳияи Самарқанд чойи сеюмро ба даст овар-данд.

Дар бозии байни дух-

тарон дастаи «Нафис»-и ноҳияи Чомбой имсол низ роҳхатро барои иштирок дар зинаи ҷумхури ба даст овард.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
ҳабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Самарқанд.

Илҳом РОЗИКОВ,
сармутахассиси
котибияти Шўрои
депутатҳои халқи
ноҳияи Олтинсой.

Вилояти СУРХОНДАРЁ.

ТАЪЛИМУ ТАРБИЯИ НАСЛИ НАВРАС — ВАЗИФАИ МУҲИМИ ДАВР

Президенти мамлакат дар яке аз мулоқотҳояш бо ҷавонон гуфт, ки онҳо илмро қадр қунанд, кўшишашонро ба омӯзиши он сарф намоёнд, як дақиқаи вақташонро беҳуда сарф накунад, зеро дониш сарватест, ки дар оташ намесўзад, дар об ғарқ намешавад ва касе онро гирифта наметавонад. Дарҳақиқат, илм маҳзанест, ки ҷавононро метавонад соҳиби дастовардҳои зиёд ва пешравиҳо гардонад.

Таълим бо тарбия ҳамеша тавъам аст. Он дар оила ва кўдакистонро шуруъ шуда, домани худро дар мактаб фарохтар месозад. Дар суҳбате, ки бо мудири шуъбаи таълими томактаби ва мактабии ноҳияи Фарғона Ғуломҷон Ортиқов доштем, ба сифати кори таълими тарбия ва дастовардҳои ин ноҳия вобастагӣ дорад.

Дар ноҳияи мо 221 муассисаи таълими мавҷуд буда, аз он 63 мактаби тахсилоти умумӣ, 1 мактаб-интернати давлатии таҳассусӣ, 2 муассисаи таълими ғайридавлатӣ, 55 муассисаи давлатии томактаби, 10 муассисаи хусусии таълими томактаби, 12 муассисаи таълими томактаби ғайридавлатӣ дар шакли шарикӣ-давлатӣ хусусӣ, 77 муассисаи таълими томактаби оилавии ғайридавлатӣ ва 1 мактаби бачагонаи «Авлоди комил» фаъолият мекунад. Ҳамаи корҳо бар асоси стандартҳои давлатӣ ба роҳ монда шудаанд, — гуфт ҳамсӯҳбати мо.

Ба гуфтаи Ортиқов дар соли тахсилоти 2023-2024 тӯёдони донишмӯзон 35 ҳазору 939 нафарро ташкил намудааст. Таълим дар се забон: ўзбекӣ, русӣ ва қирғизӣ ба роҳ монда шудааст.

Дар робита бо фарогирии кўдакон ба муассисаҳои таълими томактаби метавон гуфт, ки аз 16 ҳазору 487 нафар кўдакони аз 3 то 7 сола 14 ҳазору 715 нафарашон ба муассисаҳои томактаби фаро гирифта шудаанд.

Тибқи шумораи ҳисобсурати мактабҳо ва муассисаҳои таълими томактаби, дар сметаи хароҷот барои соли гузашта беш аз 193,4 миллиард сўм пешбинӣ шуд. 134

миллиард сўми онро музди меҳнат ташкил дод. Ҳамзамон барои ҳазинаи директори мактаб 55,5 миллиард сўм ихтисос ёфт, ки аз ин ҳисоб ҳудуди 3,4 миллиард сўм ҳамчун маоши иловагӣ ё мукофотпулӣ, 2,2 миллиард сўм барои рағбатнокунӣ ва кумақҳои молиявӣ барои омўзгорони пешқадами сарф карда шуд, — изҳор дошт Ғ.Ортиқов.

Ғуломҷон Ортиқов яке аз паси дигар рақамҳои калонро ба забон меоварад ва ман итминон ҳосил менамудам, ки ҳусни тавачҷуҳ ва ғамҳарон сарвари давлат нисбати рушди мактабу маориф ва аз ҷиҳати иҷтимоӣ ҳимоя гардидаи кормандони соҳаи таълими тарбия беш аз пеш меафзоёнд. Зеро дар баъзе мактабҳо муаллимоне фаъолият мекунад, ки маошашон аз 1000 долларӣ амриқӣ зиёд аст ва ҳатто аз он ҳам маблағи бештарро ташкил мекунад.

Тибқи Фармони Президент сентябри соли 2023 дар «Рўзи омўзгорон ва мураббӣён» барои садоқати ба кори таълими тарбия ва фаъолияти ишвиста дар ин соҳа ҳақдор нафар омўзгорони вилоят сазовори мукофотҳои давлатӣ гардидаанд. Аз ин ду нафар — Шўҳрат Ўринбоев, муаллими фанни санъати тасвирӣ ва нақшакашии мактаби тахсилоти миёнаи умумии рақами 15 бо ордени «Меҳнат шўҳрати», муассиси муассисаи таълими ғайридавлатии «LE CRAYON», муаллими фанни химия Ҳаётҷон Холмирозов бо медали «Шўҳрат» мукофотонида шуданд. Инчунин як нафар бо нишони сарисинагии «Фидоии таълими халқ»-и Вазорати таълими томак-

таби ва мактабии ҷумҳурӣ ва ҳақдор нафар мудирони мактабҳо ба гирифтани «Аълочии таълими халқ» Ўзбекистон» ноил шудаанд.

Дар муассисаҳои таълими тадриси забонҳои хориҷӣ ҳеле хуб ба роҳ монда шудааст. Аз 2 ҳазору 79 нафар хатмкунанда 143 нафар ба гирифтани медалҳои нуқра ва тилло сазовор гардидаанд, 771 нафар (37,1 фоиз) ба муассисаҳои тахсилоти олиии касбӣ ва 37 нафар ба муассисаҳои тахсилоти миёнаи махсус дохил шудаанд, — зикр намуд Ғ.Ортиқов.

Ба гуфтаи мудири соли гузашта 11 мактаби тахсилоти миёнаи умумӣ мақоми «Мактаби замонавӣ»-ро гирифт. Имрӯз дар мактабҳои 22 муассисаи тахсилоти ҳамагонӣ (34,4%) ба ҷунин маком ноил гаштаанд. Ду нафар шогирдон мактабҳои ноҳия дар олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ ширкат намуфта, ҷойҳои ифтихориро ба даст овардаанд. Аъзамҷон Нурматов аз синфи 1-уми мактаби тахсилоти умумии рақами 44-ум дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ аз фанни арифметикаи менталӣ иштирок намуда, сазовори ҷойи 1-ум шудааст.

Дар мусобиқаҳои гуногуни варзишӣ, мисли шохмат, шашка, футбол, давидан ба масофа, ҷаҳидан ба баландӣ, баскетбол ва амсоли он низ шогирдонҳои муассисаҳои тахсилоти умумӣ шарафи ноҳия ва вилояти худро ҳимоя намуда, ба ҷанб дастоварди муҳим ноил шудаанд.

Тарбиячии ташкилоти давлатии томактабии рақами 3-юм Зарнигор Эминова дар марҳилаи вилоятии озмуни «Бехтарин мураббӣи сол-2023» ва директори муассисаи давлатии таълими томактабии рақами 45-ум Нилуфархон Юсуфова дар марҳилаи вилоятии озмуни «Зани оқила-2023» ҷойҳои ифтихориро ишғол намуданд, — мегўяд Ғ.Ортиқов.

Мирасрор АХРОРОВ,
мухбири «Овози тоҷик».
Вилояти ФАРҶОНА.

Бо мақсади мададрасонӣ ба онҳое, ки ҷои қорӣ надоранд, дар мактаби рақами 12-уми мусиқӣ ва санъати бачагонаи ноҳияи Рометан ҶРМАРКАИ МЕҲНАТИ НАВБАТИ ҶОЙҲОИ ХОЛИИ ҚОРҲО БА АМАЛ ОМАД.
Дар тадбире, ки аз тарафи ҳокимияти ноҳия, шуъбаи маҳдуднамоеи камбағалӣ ва кумақрасонӣ ба бо шўғлфарағири, инчунин бюрои иҷрои маҷбурии ноҳия созмон ёфт, 45-то қорхона, ташилот ва муассисаҳои ноҳия бо қариб 600 ҷойи қорӣ холии худ иштирок карданд.

ҶРМАРКАИ МЕҲНАТ ДАР РОМЕТАН

Дар он сокинони маҳаллаҳое, ки муваққатан бекор мондаанд, шаҳравандоне, ки аз муҳорираи меҳнати баргаштаанд, бонувону ҷавононе, ки дар манзилҳои худ бедаронад мондаанд, иштирок кардани Мутасаддиҳои ташкилоти қорхона ба ҷамъомаданҳо дар бораи ҷойҳои холии қорӣ худ маълумот доданд. Ҳамин тариқ, 17 нафар мувофиқи хоҳиши худ соҳиби қор шуданд. Инчунин 28 нафар, ки худро бо шўғл банд кардааст, ба қайд гирифта шуд. 9 нафар ба таълими касбӣ равона шуда, ба 4 нафар ҷун ҳоҷагии деҳқонӣ замин ҷудо гардид. Ба ғайр аз ин ба дахҳо шаҳравандон маслиҳати ҳуқуқӣ дода шуд ва 59 нафар бо қор таъмин гардид.

Дар тадбир ба оилаҳои эҳтиёҷманде, ки аз маҳаллаҳои интиҳоб шудаанд, дар асоси кредитҳои имтиёзнок аз ҷониби бонқҳои тижоратӣ сечараҳҳои барқшон, мотокултиватор, асбоби анҷомҳои сартарошхона, ҷиҳозҳои наовий, мошинҳои дарзлўзӣ ва дастгоҳҳои хурд супурда шуд.

Масъулони қорхонаи истеҳсолоти техникаи маишии «ARTEL», ки дар шаҳри Бухоро фаъолиятро оғоз кардааст, 20 нафар хоҳишмандонро интиҳоб намуда, бо онҳо аҳдномаи меҳнати таҳия кард.

А.АВЕЗОВ,
мухбири «Овози тоҷик» дар
вилояти Бухоро.

Пажӯиш

ТАХАЙҶОЛ ВА ТАСАВВУФ

Тахайҷоли инсон беохир аст. Ин беохирӣ метавонад асрореро, ки аз ақли инсон берун аст, ошкор созад. Ин беохирӣ рўҳияти инсонро ба паҳлуҳои беканор ба сайру саёбат даъват мекунад, ба замонаҳое, ки мову шумо надидаем ва намедонем, мебарад ва метавонад дар он макон сохта, фазои мулоҳиза ва мушоҳидаро фароҳам оварад.

Бузургоне, ки боиси ба вучуд омадан ва идома ёфтани тамаддуноҳои бузург дар марзҳои бепоён шуда, умр ба сар бурдаанд, ҳамеша Офаридгорро васф намунаанд. Бахри таранум кардани васфи ӯ, пеш аз ҳама дарк намудани ӯ камарбаства ва дар ин роҳ ба душвориҳои дучор шудаанд.

Симо ва сурати дарки Офаридгор дар тамаддуни ҳаҷонии Шарқу Ғарб беназир буд. Аммо дар Шарқи зебоаманзар шинохту дарки ӯ дигар хел гузашт. Сарфи назар аз он, ки ҷунин падидаҳои ғажамӣ дар илм, дин, санъат ва адабиёт алоҳида шарҳ дода мешаванд, ҳаҷонии ислом, ки дар фазои Шарқ дар асрҳои миёна ба вучуд омадааст, дар тасаввуф паҳлуҳои шабеҳро таҷассум кардааст.

Ҷун дини ислом дар адабиёти он низ суннати салафиро идома дода, боз ҳам ғани гардонидан ва сайқал додан, бо эҳтиром ба пайроҳаи онҳо пайравӣ кардан ва дар давоми тай намудани ин роҳ пас аз поқӣ ва поксозӣ ба мақоми камолот расидан лозим аст.

Ҷунин силсилаи салафиро дар олами ислом бардавом аст. Дар ин маврид низ домани салафро ҳаф ба мурури замон аз рӯйи ҳолати рўҳиаш, ки ҳатто аз он ҳабар надошт, нигоҳ дошта бошад. Дар ҷунин ҳолати ӯ мафҳуми замон ва макон мақоми худро қомилан гум кардааст. Дар ин сурат дар табиии солиқ хоҳиши муриди гоибонаи шудан ба пир пайдо мешавад ва барои расидан ба ин хоҳиш кўшиш мекунад. Ҷунин насабҳо дар таърихи ислом хеле зиёданд, ки аз онҳо Алишери Навоӣ (1441-1521) ва пирӣ ӯ Фаридиддунӣ Атторм (1145-1230) мебошанд. Яке аз онҳо муаллифи достони «Мантӣқ-ут-тайр»-и дигаре «Лисон-ут-тайр» (1498-99; «Забони мурғон») аст, ки ба ҷандин забонҳои ҳаҷон тарҷума шудааст. Хардуи ин осор тасаввуфӣ буда, бо вучуду ин ки шеваи баён дар онҳо гуногун аст, бо ягонагии мантӣқ ва тартиб яқдигарро таъкид ва пурра мекунад. Алишер Навоӣ, ки аз овони ҷавонӣ достони «Мантӣқ-ут-тайр»-и Фаридиддунӣ Аттормро бо шавқу ҳавас мутлоӣ ва ҳатто аз ёд мекард, «Лисон-ут-тайр»-ро танҳо дар овони пирӣ, пас аз он, ки ин роҳро тай карда, моҳияти тариқатро дарк кард, менавирад. Ҳадафӣ асли аз таълифи харду ҳамоаса тавзеҳот ва асоснок кардани мақоми инсонии қомил тибқи тариқати исломӣ ва ташвиқи мардум ба он аст. Ин мавзӯ, ки бо мурури замон ба гунаҳои мухталиф тафсир шудааст, адаби ва ҷавидона буда, дар тўли सदсолаҳо ҳамчун ғанҷинаи бебаҳои адабиётӣ классикӣ ҳифз ва бо меҳру муҳаббат мутлоӣ мешавад.

Вакте ки солиқ дар хоҳиши дидани симург аз водии талаб мегузарад, хоҳиши ӯ боз ҳам бештар мешавад ва ақлу хушашро гум мекунад. Барои ӯ на танҳо мафҳумҳои замону макон, балки соҳаҳои фаромўшии худ, торафт наздик шуда, ба «Водии ишқ» қадам мегузарад. Дар ин ҳолат дар рўҳи солиқ ғазаб зиёд мешавад, вай дар ашқу оташ мекӯнад. Дар ин ҳолат, дар ин дақиқаҳо тан ва рўҳи ӯ ба гулҳани ишқ пайваства, гўё бо тамоми қонинот ба оташ медарояд. Вай на худаш, на ҳастиро дарк мекунад, на танҳо дарк, балки барои вай тамоми ҳастӣ шакл ва моҳияти худро гум мекунад...

Вакте ки солиқ дар хоҳиши дидани симург аз водии талаб мегузарад, хоҳиши ӯ боз ҳам бештар мешавад ва ақлу хушашро гум мекунад. Барои ӯ на танҳо мафҳумҳои замону макон, балки соҳаҳои фаромўшии худ, торафт наздик шуда, ба «Водии ишқ» қадам мегузарад. Дар ин ҳолат дар рўҳи солиқ ғазаб зиёд мешавад, вай дар ашқу оташ мекӯнад. Дар ин ҳолат, дар ин дақиқаҳо тан ва рўҳи ӯ ба гулҳани ишқ пайваства, гўё бо тамоми қонинот ба оташ медарояд. Вай на худаш, на ҳастиро дарк мекунад, на танҳо дарк, балки барои вай тамоми ҳастӣ шакл ва моҳияти худро гум мекунад...

Композитсия танҳо аз арғувон ва сурхи торик ташақкул ёфтааст. Дар ин маврид қодҳои асарҳои адабӣ бо рангҳои ифода карда мешаванд. Дили ошӣқ, ки шаробӣ ишқӣ илоҳӣ нўшидааст, гўё аз ишқ метапад. Маълум аст, ки диле, ки зоҳиран хеле шод ва ё аз ҷизе метарсад, шикоят ва аз он хуни сурхи тира мебарояд. Дар сонияҳои ишқӣ илоҳӣ ҷинси ягонаи илоҳӣ наметавонад ба ҷунин лаззат, ба ҷунин ғазаб, ба ҷунин тарсу ҳаяҷон тоб оварда...

Қаҳрамони водии ишқ дар симои ҷавонмарде таҷассум ёфтааст. Он бешубҳа моҳияти тухро дорад. Магар шавқу ҳаваси ҷавонмарди ба синни бағоят расида, пур аз лаззатҳои марҳилаи зиндагии инсон нест, талабу хоҳиши ба ҷунбӯш омадаанд ва ҷаро ҷисму рўҳи ҷавон ба ҳар қор қодир нест? Дар ҳаҷмонӣ ӯ як ниғоҳи мустақим ба ишқӣ илоҳӣ дида мешавад. Охир, орзуи ҷавон ишқ набуд? Магар аз ишқ ба водӣ нарафтааст? Чаро аз ӯ битараф, ҷаро ба ӯшиқнаш ниғоҳ накунад? Аслан агар дар ин лаҳзаҳо ба ӯ гўяд, ки «агар ишқ бошад интиқом, ба реҳтани хун мешавад асос», дар охир ошӣқ ба онҳо намеғўяд: «Он қадар ишқ реҳт, ки ҳуни ман, ҷони ман, парвои теги каси дигар надорад?» Дар ин сонияҳо на аз хун, на аз тег ва на аз ҷон ҳабаҳо дорад. Ҳама ҳастиро дар ишқӣ маҳбубаш фаромўш кардааст, дар худ гум шудааст, девонаи «маҷнун» аст.

«Водии ишқ» низ ҷун солиқ аз манзилӣ тариқат гузашта, мисли маҷнундӣ, нестӣ, ибтидо ва интиҳои ҳама ҷиз, ба охир расид.

Ба охир расид, аммо пас аз ин қадар талафот ба худ

Дар клиникаи Донишгоҳи инноватсионии назди Донишдаи тиббии Қароқалпокистон чорабини тантанавӣ бахшида ба сугурдони асбобу усулҳои замонавии тиббӣ аз ҷониби Оҷонсии байналхалқии ҳамкориҳои Чопон баргузост шуд.

Бояд зикр намуд, ки дар назди Донишдаи тиббии Қароқалпокистон бо ташаббуси Президент клиникаи нави Донишгоҳи инноватсионӣ ташкил шуда буд. Мувофиқи он клиника бобати тайёр кардани мутахассисони соҳаи тиббиётӣ ҷумҳурий ба пойгоҳи асосии таълим таъдил меёбад. 31 нави асбобу усулҳои тиббӣ барои тайёр кардани кормандони соҳа, бозомўзонӣ ва зиёд намудани таҷрибаи онҳо, афзудани салоҳияти кадрҳо, дар клиника ҷорӣ сохтани усулҳои пешқадами тиббӣ асоси мустаҳкам мегарданд.

Суратгир: М. ҲАБИБУЛЛОЕВ (ЎЗА).

Пас аз бозиди Президент...

РУШДИ ИНФРАСТОХТОРИ РОҲ БЕҲБУДИИ КИШВАРРО ТАЪМИН МЕКУНАД

Мардум бесабаб намеғўяд, ки дар роҳи ҳамвор шумо бо бисёр ҳамсафарон вомехўред ва манзилатон наздиктар мегардад. Халқи мо онҳоеро, ки кўпурҳо сохта, роҳроҳо таъмир мекарданд, ҳамеша қадру эҳтиром мекард.

Хурсандиовар аст, ки дар солҳои охир барои тараққи додани ҳоҷагии роҳ дар мамлакат маблағҳои калон равона карда мешавад. Ба пай дар пай тақмил додани инфрастихтори роҳу нақлиётӣ автомобилӣ аз рӯи стандартҳои муқарраршуда диққат дода мешавад. Дар ин бобат бисёр мисолҳо ва рақамҳои конкретӣ овардан мумкин аст. Кўшиш мекунем, ин мавзўро бо мисоли вилояти Бухоро муфассал баррасӣ намоём.

Дар вилоят 15 ҳазору 400 километр роҳи нақлиётӣ автомобилӣ мавҷуд буда, 486 километри он роҳҳои аҳамияти байналмилалӣ мебошанд. Дар ин роҳҳо ҳаракати нақлиёт хеле ғаёл аст.

Президент Шавкат Мирзиёев 31 майи соли ҷорӣ роҳи автомобилӣ барои, ки дар ноҳияи Қароқўл аз рӯи лоиҳаи нав таъмир карда шудааст, аз назар гузаронд. Мо дар бораи фикру мулоҳизаҳо, ки дар рафти ин сафар баён карда шудаанд ва вазифаҳо, ки ба назди раиси Ҳукумати роҳҳои нақлиётӣ автомобилӣ назди Вазорати нақлиётӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон Қашмед ТУРСУНОВ гузошта шудаанд, суҳбат кардем.

— Дар бораи роҳи нақлиётӣ автомобилӣ, ки ба Президент пешниҳод карда, дар асоси лоиҳаи нав дар ноҳияи Қароқўл таъмир карда шудааст, мухтасар нақл мекардем.

— Сарвари давлат дар ҷаласаи видеоселекторӣ, ки 29 январ баргузост шуд, ба соҳаи мо тавачҷуҳ зоҳир намуда, барои бо сифати баланд бунёд кардани роҳҳо ва рушди инфрасти-

тори канори роҳ дастуру супоришҳо дод.

То имрӯз дар тамоми минтақаҳо қор дар ин самт оғоз шудааст. Аз ҷумла, қитъаи роҳи автомобилгарди Самарқанд–Бухоро–Туркманбошӣ, ки аз ноҳияи Қароқўл мегузарад, ба тартиб оварда шуд. Қисми ҳаракати роҳи қорраҳо 19 метр аст. Мутаносиби рўзе ба ҳисоби миёна аз он 25-30 ҳазор мошин мегузарад.

Мувофиқи лоиҳа роҳи қорраҳои қабати нави асфалту бетонӣ пўшонда шуд. Ба тўфайли истифодаи материалҳои инноватсионии дорои иқтидори баланд сифати рӯи замин беҳтар гардид. Масалан, агар роҳҳои асфалтпўш аз рӯи технологияи аънавий тақрибан дар ҳар понздаҳ сол таъмир карда шаванд, пас роҳҳои тарихи нав то бист сол хидмат мекунад. Фосилаи ниғодорӣ низ зиёд мешавад.

Дар роҳ аз ҳад зиёд ҳаракат кардани мошинҳои боркаш боиси зуд бад шудани сифати он мегардад. Дар ин ҷо барои давра ба давра бар қашидани параметрҳои вази мошинҳои боркашонӣ тарозуҳои сайёр гузошта шуданд. Дар баробари аломатҳои нав, аломатҳои электронӣ ва қароҳо бо истифода аз батареяҳои офтобӣ насб карда шуданд.

Дар натиҷаи қорҳои анҷом додашуда ва ҷорӣ намудани усулҳои мусосир бехатарии ҳаракат дар роҳ таъмин мегардад.

Сарвари давлатамон борҳо зарурати шинондани ниҳолҳо ва ба минтақаи сабз таъдил додани ҷойҳои холии канори роҳҳои нақлиётӣ автомобилӣ роҳи оҳан, соҳилҳои дарёву каналҳо, стансияҳои сўзишвори-

пурқуниро таъкид мекунад. Дар қаддаи ин роҳ шинондани 10 ҳазор дарахту буттаҳои ороишӣ ва бунёди 12 гектар майдони сабз дар назар аст. Барои парвариши дарахтон шаҳсонӣ масъул вобаста карда шудаанд.

— **Марҳилаҳои рушди роҳҳои автомобилӣ дар Бухоро қадоманд, дар соҳаи қи гуна навиноҳоро интизоранд?**

— Солҳои охир ҳаҷми солонҳои маблағе, ки барои таъмири роҳҳои минтақавӣ ҷудо карда мешаванд, қор баробар афзуд. То соли 2017 ба ҳисоби миёна дар ҳақ сол дар 250-300 километр роҳ қорро анҷом дода шуданд. Дар натиҷаи эътиборе, ки ба соҳа дода мешавад, нишондиҳандаҳо дар ин самт ба 1-1,5 ҳазор километр расид.

Микёси қорҳое, ки анҷом дода мешаванд, бузург аст. Вале ҳанўз бояд бисёр қорроҳо бояд анҷом дода. Масалан, 26 фоизи роҳҳои нақлиётӣ автомобилӣ вилоят, яъне 4,1 ҳазор километр роҳҳо таъмир карда мешавад. Соли ҷорӣ дар вилоят таъдил ва таъмири 1316 километр роҳи минтақа ба назар гирифта шудааст.

Ба сифати идомии ин қорҳо лоиҳаи таъдиди 155 километр роҳҳо аз ноҳияи Ғиждувон то сарҳади Туркменистон маълум доништа шуд.

Аз рӯи ҳолати роҳҳои дохилӣ 544 маҳаллаи вилоят ба тоифаҳои «сурх», «зард» ва «сабз» тақсим карда шудаанд. То охири соли оянда ба 1630 километр роҳҳои хойи шағал реҳта, дар маҳаллаҳо роҳҳои ба тоифаи «сурх» дохилшуда пурра барҳам дода мешавад. Баъди анҷом додани ин қорҳо вилоят ба минтақа аз роҳҳои хойи холи таъдил дода мешавад.

Дар баробари ин сарвари давлат ба масъалаи тайёр кардани кадрҳо дар соҳаи сохтмони роҳ тавачҷуҳ зоҳир намуд. Зимнан зикр гардид, ки дар оянда оид ба ташкили омодакунии мутахассисон дар кишварҳои

мутақаррӣ тадбирҳо андешида мешаванд. Агар аҳамият дода бошад, ин масъала яке аз ташаббусқорест, ки ба беҳбудии инфрастихтори роҳи натахно вилояти Бухоро, балки умуман кишвар ниғаронда шудааст.

— **Дар соҳаи сохтмони роҳи Ўзбекистон лоиҳаҳои бузург оғоз меёбад. Дар бораи баъзеи онҳо нақл мекардем.**

— Дар айнаи ҳол ҷудо кардани маблағҳо аз бучаи давлат интизор нашуда ташаббус нишон додани қорхонаҳои сохтмони роҳ ҳавасманд гардонада мешавад. Ин ҷи маъно дорад, ки дар ин самт бояд ба дастгирии лоиҳаҳои сармоягузориҳои хориҷӣ, ҷалби сармояи хусусӣ тавачҷуҳ зоҳир намуд.

Шумо дуруст қайд кардед, ки микёси лоиҳаҳо, ки дар кишварамон таъкид мегарданд, калон аст. Баъзеи онҳо дар доираи таъкиби қарори Президентии Ҷумҳурии Ўзбекистон «Дар бораи қорроҳо оид ба таъкиби лоиҳаи «Сохтмони роҳҳои дохилӣ бо фарши симону бетон»» бо иштироки Бонки рушди Осие» аз 15 апрели соли 2024 таъкид карда мешавад.

Дар қорҳорбӯи лоиҳаҳо, ки мувофиқи қарори маъмур таъкид мегарданд, роҳҳо дар 272 маҳаллаҳои 86 ноҳияҳои Ҷумҳурии Қароқалпокистон ва вилоятии нав карда мешавад. Дарозии умумии ин роҳҳо 841 километр ташкил дода, онҳо аз нав бо фарши симониву бетонӣ сохта мешаванд. Дар маҳалҳо алакҳои дар ин самт қорро оғоз ёфтанд.

Агар роҳҳои ҳамвор бошанд, вақти мо сарфа шуда, бехатарии мушофирон таъмин мегардад. Дар ҳама муҳимаш, ин яке аз омилҳо ба ҳисоб меравад, ки ба баланд шудани иқтисодиёт ва некуаҳволии кишвар мусоидат менамояд.

Сухбатнигор

Иқром АББАЛБЕКОВ,
мухбири ЎЗА.

меояд ва мефаҳмад, ки барои пайдо кардан ва расидан ба Симург, ки сарчашмаи хоҳиши ӯ шудааст, бояд ҳислатҳои ӯ ҷустуҷў қунад ва ин хоҳиш рӯ ба сўйи «Водии маърифат» мебарад.

Дар осори рангтасвир «Водии маърифат» ба воситаи образи хирадманди қуҳансол шарҳ дода шудааст. Донишманд «қуртаи сафедаи маърифат» нўшидааст. Гўё маърифат худро дар симои шайх таҷассум мекунад.

Басирати ӯ фарохтар кушода шудааст, ки худро таъмоман маълум мекард. Касе, ки талабгори ман аст ва аз мушқилоти муассари ман гардидаи натарсад, ман муқобил нестам, марҳабо ман — маърифатро аз худ намоён, мислест ки меғўяд, аз ман барои амали неқ истифода баред. Саллаи сари донишманд ба исломӣ будани маърифат, дароз будани ришӣ ӯ бошад, ишора ба азияли адаби будани маърифат аст.

Композитсияи асар бо гаммашуъо — омезиши рангҳои сафед ва нофармонӣ бунафш тобиш меёбад. Дар ин ҷо ранги сафед ранги асосӣ буда, ба ғайр аз ранги маърифат будан, дигар вазифаҳои низ дар худ муҳассас сохтааст. Бо ҷашми оид дар ранги сафед вучуд доштани ҳамаи рангҳоро дидан имконнопазир аст. Балки ин ишора ба симург бояд бошад, ки дар ниҳояти водихо лона гузоштааст...

Ғайр аз ин, дар қисми болои тарафи чапи композиция баёте аз «Мантӣқ-ут-тайр»-и Фаридиддунӣ Атторм оварда шудааст:

Лочарам бас рах, ки пеш омад паиди,

Ҳар яке бар ҳадди ҳеш омад паиди.

Боз як унсурӣ рамзии асосии асар китоб мебошад. Он тафсири худро зарур намушорад, ҳарчанд бе китоб илму маърифати ҳеҷ яке ми нис намебуд... Бояд таъкид намуд, ки роҳи маърифат пурмашқат буда, бузургоне буданд, ки дар ин роҳ пешро ҷурданд, бо қувваи сидқу вафо ва ҷидду ҳақд муҳр ба ҷовидонӣ заданд, бо шарофати он азияли буданду абаддудх мебуданд.

Солиқ, ки роҳи маърифатро интиҳоб намуд, ўро соҳиб гашта, рў ба водии наҳбатӣ — «Водии истиғно» нигошт. Истиғно ҷунин водист, ки дар он ҳолати даъвогар ба ҳаракати ӯ аз нав тағйир меёбад. Акнун ӯ симургро натахно тасаввур карда метавонист, балки дар бораи ӯ дониши маърифатӣ низ дошт, илме дошт, ки дар пайдо кардани хилқати ӯ кумақрасон буд. Аммо афсўс, ки ҳолати солиқ чанде агбор аст. Тезгундӣ дар қайфият, девонагӣ, парвози озоди мурғи илоҳиро мебинем. Дар тасвир ӯ завлонро шикаста, боз болотар парвоз мекунад. Хоҳиши ӯ ҷунон қавӣ аст, ки ҷизи халлақрасонро дар роҳ барбод месозад. Агар бикўшад, барои ӯ ноқулай ва ё ҷойи ноҷоз нест, магар ин ки аз баҳри ҳамааш гузашта, ба сўйи симург, ки ҳалоскори илоҳӣ ва ҷун ҷон мукадд

ШАШ ҶҶҢБОРИ ЯК ДЕҶА

Деҳаи Сарчашмаи ноҳияи Шаҳрисабз дар домани силсилақўҳҳои Ҳисор ҷойгир шуда, бо ҳавои софу манзараҳои дилфиребаш бинандаро мафтун месозад. Мақони зисти мардуми деҳа, ки дар оғўши дарахтзорон, хоса чормағзҳои бузург аст, агар аз дур назора шавад, ба ҷангалзорӣ анбўх шабоҳат дорад. Ин дарахтзорон маҳсули меҳнати тўлонии аҷдоди заҳматкаши мост. Меҳмонони деҳа, шояд фикр кунанд, ки деҳа оби фаровон дорад, ки ҷаҳор фасли сол мунтазам ҷорист. Сарсабзии мазраёҳо ва қомилан дар ихотаи дарахтон қарор доштани Сарчашма онҳоро ба ин фикр водор месозад. Сад ё дусад сол муқаддам бошандагони деҳа аз истифода аз оби чашмаҳои Зўлоб,Оби гармак, Қулмаҳмад, Карсончашма, Паттӣ, Ҷобир, Конҷок, Тарнов, Ўлар хоҷағиҳои худро обод мекарданд. Аммо аҳолӣ сол аз сол зиёд шуда, талабот ба об афзуд. Мардуми деҳа аз пайи ҳаллу фасли ин мушкил шуданд. Онҳо ба кандани ҷўйҳо машғул гашта, дар ин бобат басо қордониву ҷасорати фақулода нишон доданд. Ҳоло қорнамоиҳои гузаштаи худро аҳли Сарчашма бо неқӣ ёд мекунанд ва умедворам, асло фаромўш нахоҳанд кард.

Ҳар гоҳ масъалаҳои ҷўйқанӣ ва навбатӣ об пеш оянд, сокинон ногузир қаҳрамонҳои худро ба ёд меоваранд, заҳмати онҳоро ситоиш мекунанд. Ҳаџин тавр, Сарчашма бар ивази машаққати фаровони гузаштагони баору номусаш соҳиби шаш ҷўй гаштааст, ки қунун ба сарсабзии ин хок мусоидат мекунанд. Ин ҷўйбор Шоҳуртӣ, Қурбони Рабеъ, Ҷўйи қўҳнаи Ҳачча, Ҷўйи нави Ҳачча, Ҷўйи Бурсбутто ва Ҷўйи Сепоя ном дошта, ба роҳи ҳашар канда шудаанд ва ҳар қадам таърихи аҷибе доранд.

Ҷўйи Шоҳуртӣ

Норасоии доимии об мардуми деҳаро водор месохт, ки барои кандани ҷўйҳо азм кунанд. Чашмаҳои атроф нїёзи мардумро танҳо ба оби ошомидани тасмин мекарданд. Аммо дар шароити қўҳистон аз масофаи дур ҷўй канда, ба заминқои лабташна об овардан як кори хеле душвор аст. Ба ҳусус дар замонҳои пеш, ки олоти меҳнат тараққӣ накарда буд. Ҳарчанд баъдан техникаҳои девқор пайдо шуданд, истифода аз нерўи онҳо дар қўҳистон қомилан маҳдуд буд.

Вақил ном ҷавоне, ки дар сохтмони роҳҳои оҳани подшоҳи рус Николай II солҳои 90-уми асри XIX дар Осиёи Миёна чун мардикор иштирок карда буд, ба зодгоҳаш – Сарчашма баргашта, мебинанд, ки аҳолӣ аз қамобӣ азоб мекашанд. Баъзан аз талоши об хонаводаҳо сурху сафед мешуданд, гиребони яқдигар меғирфитанд. Ў бо асбоби меҳнатӣ, ки дар сохтмони роҳи оҳан истифода бурда, ҳоло бо худ оварда буд, озими қўҳистон мегардад. Сари «Чашмаи Шоҳуртӣ» омада, тарҳи кандани ҷўйро мекашад. Ҳалқ ба азви ў бо шўбха нигариста, мурочиаташро барои қумак рад мекунанд. Вақил ночор тани танҳо ба кандани ҷўй машғул мешавад. «Чашмаи Шоҳуртӣ» назар ба нақлҳои мардуми мақони фароғати шохон будааст ва меғўянд, ки ҳатто Амир Темур ҳам он ҷо истироҳат кардааст. Аз ин рў, мардуми маҳаллӣ чашмаро «Шоҳуртӣ» номидаанд.

Пас аз чанд фурсат бародарони Вақил барои ҳабриғи мераванд ба азии худро дар ҳоли низофе меёбанд. Вай аз меҳнати саҳт хеле лоғар шуда буд. Бародарон Вақилро ба деҳа меоваранд. Шаҳсони обрўманди деҳа мебинанд, ки Вақил як ҳудаш қисми асосии ҷўйро қандааст, бинобар ин дар оғози фасли баҳор ба кандани ҷўй ба тарзи оммавӣ шурў мекунанд. Аммо ба харсангӣ қалоне дўчор омада, дар бартараф қардани он оғиз меконанд. Аз байн боз чанд соли дигар мегузарад ва яке аз сокинони деҳа, ки Усто Олим ном доштааст, ба назди Ҳайитбўйбача, Раҷаббўйбой, Зоқирчармгар ва Қурбонбой, ки одамони давлатманду саховатпешаи деҳа буданд, меравад ва аз онҳо ёрӣ меғурсад. Онҳо розӣ мешаваднд, ки барои ҳашарчиёнд ҳўрок ва маҳсулоти заруриро муайе созанд. Усто Олим ғаллаи аз аҳолӣ ва саховатпешагон қамъкардаашро дар осийе Ҳасани Абду орд мекунад. Ҳасани Абду гандумро бе музд орд карда медиҳад. Оҳангарони деҳа Усто Шер, Усто Дарвеш, Усто Чўмбаёғи соҳтан ва таъмир қардани асбўбҳои қорибро ба ўҳда мегиранд. Усто Олим барои гирифтани дуо назди пири маънавии деҳа – Шўнон Абдулҳақбобо меравад, ки дар деҳаи ҳамсоияи Фелон зиндагӣ мекард. Шўнон Абдулҳақбобо ба деҳа омада, ба ҳалқ мурочиат мекунанд, ки дар қори саовии кандани ҷўй фаёлолна иштирок кунанд. Мардум аз суҳанҳои пири маънавии худ илҳом гирифта, пағоҳии рўзи дигар ба кандани ҷўй сар мекунанд. Дар кандани ҷўй саҳми мўйсафедони деҳа Абдурауф, Нарзиқул, Ўрин, Насриддин ва бобои Чўмба назаррас будааст. Ҷўй бо тарзи ҳашар дар давоми 31 рўз канда ба истифода дода мешавад. Ин воқеаи барои мардуми Сарчашма фароҳбахш таҳминан аввали солҳои 1900 рўй додааст...

Ҷўйи Қурбони Рабеъ

Ин ҷўй соли 1913 бо ташаббус ва роҳбарии Қурбони писари Рабеъ канда шудааст. Меғўянд, ки Қурбон ҷавони пурқуввати далафе будааст. Ў солҳои 1910-1912 дар сохтмони роҳи оҳан, ки хатти охирони он ба истиғои Китоб мерасид, қор карда, хеле обубот ёфта ва таҷрибаи меҳнатӣ ҳосил карда буд. Вай пас аз ба деҳа баргаштан барои кандани ҷўйи нав қамари ҳим-

мат мебандад. Аҳолӣ деҳа тахти роҳбарии Қурбон ин ҷўйро дар муҳлати як моҳ мекашанд. Ҷўйи мазкур мардумро муваққатан бо об таъмин мекард ва бо қатъ гардидаи оби тарма беоб меконд. Пас аз солҳои 30-уми асри XX аз ин ҷўй истифода намебурданд. Танҳо моҳи июли соли 2003 ҷўйбори Қурбони Рабеъ дубора фаёл гашт. Аҳолӣ деҳа ҷўйи Сепояро канда ба итмом расонид, ҷўйи Қурбони Рабеъро аз нав таъмир карда, ҳамчун давоми ҷўйи Сепоя дар хидмати худ қарор дод.

Ҷўйи қўҳнаи Ҳачча ё Ҷўйи Сўзангар

Ҷўйи Ҳачча бо ташаббус, ёрии моддӣ ва тахти роҳбарии бевоситаи шахси саховатманди деҳа Раҷаббўй арзи вучуд кардааст. Он тўли ду моҳи соли 1883 бо роҳи ҳашар канда шудааст. Ҳашарчиёро Раҷаббўй ва Чоршанбе ном бойҳои қорводор бо гўшт ва дигар маҳсулоти зарурӣ таъмин қардаанд. Ҷўйи мазкур аҳолӣ деҳаи Сарчашмаро то соли 1941 бо об таъмин намулдааст. Баъди оғоз ёфтани Чанги дуюми ҷаҳон ақсари мардон ба фронт сафарбар шуданду таъмири ҳарсолаи ҷўй ғайримикон гардид ва дар натиҷа ин ҷўйбор аз истифода монд. То ҳол нишонаҳои хати қўҳнаи ҷўйи мазкур вучуд дорад.

Ҷўйи нави Ҳачча

Роҳбари гурўҳи ҷўйқанон дуредгар Раҷаб Фафуров (равонаш шод бод!) будааст. Вай 1-уми июли соли 1930 дар деҳаи Қизил-Эмҷак (Сарчашмаи ҳозира) таваллуд меёбад. Соли 1931 бо аҳли оила аз деҳа бадарғаи мешавад. Чунки падараш бобои Фафур осийе обӣи дашт ва чун унсурӣ зиддидавлатӣ ба рўйхати сиёҳи зимиқдорони замон афтода буд. Оилаи Фафуровҳо дар деҳаи Темурчино ноҳияи Шаҳрисабз зиндагонӣ мекунанд. Соли 1950 боз ба Сарчашма қўчанда омада, чун устои дуредгар ном мебароварад. Солҳои 1970-1971 барои кандани ҷўйи қўҳнаи Амонеб, солҳои 1975-77 дар кандани ҷўйи Ҳачча сарқор ва роҳбарӣ асосии гурўҳ мегардад.

Ба нақли мўйсафедон, солҳои 70-уми асри XX бинобар дар хоҷагӣ зиёд гардидаи аҳолӣ ва заминҳои киш талабот ба об меафзоида. Ба ин мақсад соли 1974 гурўҳи қорӣ барои пешақӣ муайян намудани ҳароҷот ва лоиҳаи ҷўй ба қўҳи Ҳачча баромада, ба ҳўлосае мерасанд, ки ҷўйро дар шароити душвори қўҳистон фақат бо қувваи даст қандан лозим аст. Бурдан ва истифода аз техника имкон надишт. Таомони зимиқстон олоти қорибро тайёр мекунанд.

14-уми майи соли 1975 ба кандани ҷўйи нав оғоз мекунанд, ки манбаи об он чашмаи Қўқош буд. Қор бо дўшворӣ сурат мегирифт. Аҳолӣ барои кандани ҷўй ёрӣ мерасониданд. Қолдонон меҳнати шахсони дилсўз Рамзидини Фатуллоев, Мўхаммади Нурҷаев, Норхўл Қаюмов, Абдулло Юлдошев, Шералӣ Муродалиев, Гулмат Ёғамов, Раҷабалӣ Дарвешов, Раҳмат Сафаров, Абдуҳалил Қамолов, Гулмат Нарзиқулов, Ҷаббор Шарипов, Қурбон Султонов (шодравон), Бўйкеғдӣ Маҳмадқулов, Артуқ Фармонов, Ҳабиб Насриддинов ва Парда Таибевро то ҳол ситоиш мекунанд. Барои таъмири асбўбҳои ҷўйқанӣ хидмати устои оҳангар Аҳмад Насриддинов қалон будааст. То аңқони қори ҷўйқанӣ тўли 3 сол ба бисёр дўшворихо сарбасар омаданд. Аз тарафи қорқунони хоҷагии ҷангал таҳдид шуд, ки барои зарар расонидан ба олами набўботот ҷўйқанон қарима хоҳанд пардохт. Ҳатто раиси хоҷагӣ Намоз Чоршанбиев, ки дар кандани ҷўй иштирок намуда, натавонист дар бюрои қомитети партиявии ноҳия ширкат кунад, «вагвор» гирифт. 25-уми августи соли 1977 кандани ҷўй бомуваффақият ба аңном расид. Дарозии он 7800 метр буда, аз оби вай заминҳои қишти деҳоти ҳам-

соя ба монанди Тамшўш, Манқалхона, Говқушак, Ёли Шодмон, Тега, Ёли Мулло Нийёз ва аңгори Таги Мурўди деҳа обёрӣ мешаванд.

Ҷўйи Бурсбутто

Таърихи пайдоиши ин ҷўйборро аз забони ташаббусқор ва роҳбарӣ ин қор Шариф Набиев (равонаш шод бод!) шунидаву навиштаам. Соли 1977 пас аз аңқони қори ҷўйбори Ҳачча ҷўпони хоҷагӣ Қўрбўй Ёров ба вай маслиҳат медиҳад, ки агар аз Бурсбутто ҷўйи нав қанем, об бештар мешавад. Ҳамин тариқ, масъалаи кандани ҷўйи нав дар байни мардум гарм шуд. Аз соли 1977 то 1984 Шариф Набиев ва дигар ташаббусқорони ин қори саов (Раҳмон Нуралиев, агроном Қарим Сўянов, Ҳўчақул Дўстов, Шералӣ Алиев, Бобочул Рўстамов, Абдулло Султонов ва Абдуҷаббор Ёлов) қандин маротиба ба сари чашмаи Бурсбутто мераванд ва тарҳи ҷўйи навро мекашанд.

Ба ин мақсад аз 4 бригадаи кишоварзон, ки дар деҳа амал мекард, дар маҷмўъ 16 қаси нерўмандро барои кандани ҷўй сафарбар мекунанд ва шахси чашмикордон Зайниддин Фатуллоевро сардор таъин менамояд. Кандани ҷўй 24 августӣ соли 1984 оғоз меёбад. Аммо ин қори саовб ҳам ба мамонияти хоҷагии ҷангал рўбарў гашт ва пас аз даводави зиёд мардуми сарбаланди Сарчашма муваффақ гаштанд, ки 11-уми сентябри соли 1988 ба кандани ҷўйбори Бурсбутто хотима диҳанд ва обро ба самти деҳа қори созанд. Об ба дараи Зоки Қалон ворид гардид. Дарозии ин ҷўй 3250 метрро ташкил медиҳад. Пас аз он, ки об ба дараи Зоки Қалон дохил шуд, бо воситаи ҷўйи дигар, ки бо бундозер канда шуд, 25 сентябри соли 1988 ба деҳа расид. Дарозии умимии ҷўйи Бурсбутто 7 километрро ташкил медиҳад.

Ҷўйи Сепоя

Мўйсафедони Сарчашма меғўянд, ки лойиҳаи кандани ҷўйи нав аз доманаи қўҳи Сепоя солҳои душ-

вори пас аз қанг (1947) ба миён омада будааст. Раиси хоҷагӣ Намоз Қамолов бо ҳамроҳии фаёлолн ва оқсақолон Ҳасан Чоршанбиев, Тош Бобоев, Нор Тилаков, Азиз Авазов, Сафар Гулматов ба мақсади дида омадани манбаи об ба қўҳи Сепоя мебароянд. Азбаски солҳои Чанги дуюми ҷаҳонӣ ақсариати мардон деҳа ба фронт рафта барнагаштанд ва як қисми онҳое, ки аз фронт баргашта буданд, маъюб буданд, нерўи қорӣ барои кандани ҷўй шадидан намерасид.

Намояндагони ҳалқ ба ҳўлосае омаданд, ки кандани ҷўйи Сепоя, ки ҳараҷоти зиёд дорад, мавқўф гузошта шавад. Ин гуна имқоният фақат охири солҳои 90-уми асри XX ба вучуд омад. Соли 1997 бо ташаббусу пешниҳодоти директори хоҷагии давлатии «Оқдарё» Зиёдулло Латипов, мудирӣ баҳши Сарчашмаи он Мамасаид Яҳшиев кандани ҷўйи Сепоя оғоз ёфт.

Маъмурияти хоҷагии давлатӣ таъминоти қорқунону хизматчиёни доимии ҷўйро бо мохона, ҳўроқворӣ ва асбўбу аңқони зарурӣ ба ўҳда гирифт. Кандани ҷўй 4 июли соли 1997 оғоз ёфта, то 29 июли соли 2001 давом кард. Дар давоми 4 сол аҳолӣ аз усули ҳашари умумӣ истифода мебурд, бо навбат ва гурўҳ-гурўҳ дар кандани ҷўй иштирок мекарданд. Маҳсусан, муаллимони мактаб дар рўзҳои истироҳату давраи таътии фидокорона хидмат мекарданд. Дарозии ҷўйи Сепоя то саршавии Ҷўйи Қурбони Рабеъ, ки давоми ин ҷўй ба ҳисоб мерафт, 6000 метр мешади. Ин ҷўй манбаи асосии об барои деҳаи Сарчашма ба ҳисоб меравад ва 100 гектар замини атроф бо оби он шодоб мегардад...

Қорнамоиҳои мардуми меҳнатдўсти деҳаи Сарчашмаи ноҳияи Шаҳрисабзи вилояти Қашқадарё дар роҳи обод қардани мақони зисти худ боиси ифтихор ва ҳар гуна сўтуданқост. Оре, агар мардум аҳл гардад, ҳаллу фасли ҳама гуна мушкилот саҳл хоҳад шуд.

Баҳром ЧОРШАНБИЕВ, омўзғори собиқақор аз деҳаи Сарчашмаи ноҳияи Шаҳрисабзи вилояти Қашқадарё.

АТОИ ЛУТФИ ЯЗДОНАТ МУБОРАК, ФАРҶОНА

Фарғона маркази маъмурии вилояти мост. Ин шаҳр бо табиати дилфиребу нозанини худ ба дилҳо суғур мебахшад. Одамонаш меҳрбонд ва меҳнатдўсту меҳмонавоянд. Ҳар як идӯ айёме, ки дар саросари мамлакатамон қашн гирифта мешавад, дар вилояти Фарғона ниб бошқўҳ барғузор мегардад. Зимни ташрифи сарвари давлатамон, муҳтарам Шавкат Мирзиёев ба Фарғона қўнин фикрҳо вирди забон оварда шуданд:

– Ҳамаамон Фарғонаро дўст медорем. Онро ҳамчун «Гавҳари водии заринсор» ёъзоз мекунем. Ҳар вақт ба Фарғона ташриф орам, шеърӣ шоири забардаст Ҳамид Олимқон «Вакте водихоро пийда тай мекунӣ» дар ҳаёлам тақрор мешавад. Дар бораи шоирону уламо, нависандаву сарояндаҳо ва соҳибқорони фидоии Фарғона, ки фазилашро зебёе доранд, борҳо навиштаанду васфи онҳоро қардаанд. Иброҳимқон Султоновӣ атласу адрасобф, Шарофиддин Ёсўфов ва Алишер Назирови қулол, Ёркинои Ҳотамова ва Султоналӣ Маннопови хўнарпеша, Турсуналӣ-полнов ва гурўҳи дорбозони ў, инчунин як идда омўзғорон, муҳандисон, варзишгарон ифтихори мардуми Фарғона мебошанд.

Дар бораи этимологияи вожаи «Марғилон» дар китобе қонда будам, ки он форсии тоҷикӣ буда, маънои «Мурғу нон»-ро медиҳад. Сабаб ин будааст, ки вақте Искандари Мақдунӣ бо лашқараш ба ин шаҳр наздик мерасад, мулозимони он дарк мекунанд, ки дар баробари нерўи пурқудрати ў муқовимат қарда наметавонанд. Чанд нафар мўйсафедон пешопеш, дар даст мурғу нон ба истиқболи Искандари Мақдунӣ мебароянд ва ин шаҳро аз харобаву вайроннашавӣ эмин медоранд.

Фарғона яке аз шаҳрҳои қадимии Ўзбекистон буда, бино ба маъхазҳо таърихи он аз ҳазораи II- I пеш аз милод сар мешавад. Аз замонҳои мазӣ сокинони ин шаҳр ва атрофи он бо ҳалқҳои Шарқи Дур, Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ робитаи наздики фарҳангӣ доштаанд.

Олимон қайд намулдаанд, ки қалимаи «Фарғона» дар асрҳои аввали миёна бо сўғди дар шақлҳои Парҳвана, Прағана, Харҳона ва дар ҳинду санскрит «Минтақаи хурд» навишта шудааст. Дар забони форсӣ маънои водии «Байни қўҳҳо» ва баъзан «Водии пўшида»-ро ниб медиҳад. Дар асри II пеш аз милод ин шаҳро Давон ниб ном додаанд, дар аввали асрҳои миёна номи он Бохан ва Баҳанна ниб будааст.

Гуфта мешавад, ки дар давраи қадим Фарғона

назар давонда:

– Насимаҷон! Духтаракам, кучой ту? – овоз андохт ў ва то пешӣ айвон рафтаву таваққуф қард. Ба рост гашта, пешӣ қати оҳани омад. Дар

Шариф ХАЛИЛ САВДОН БАХТ

(Ҳикоя)

вор як паллаи дарвозаи ҷўбин ба рўйи онҳо қушода шуд. Сурати андақ ҳаяҷонзадаи Нодирлўлӣ падида омад. Вай даст пешӣ бар гирифта буд. Қодир назари тунде ба соҳибхона афқанд ва мурооти ўро мунтазир нашуда, бо қадамҳои қалон ва устувор ба ҳавлӣ даромад. Даромадан замон ба доду вай бино монд. Ба ҷаҳор ҳадди ҳавлӣ

соия он саге меҳуспид. Саг як сар бардошту гурид ва ба қакидан мадор наёфта, сари вазинии худро қохилона рўйи дастон гузошт ва чашмони обраваш пўшида, ба роҳати худ идмоа дод. Қодир аз ҳайбати саг дар дил ҳам гирифта, зуд аз пешӣ қат дур шуд ва рўбарўйи Нодир қарор гирифт.

– Қани дўхтари ман?!

Аз паси дандонҳои қамшумораш қанд қатра оби даҳонаш парида ва як-ду қачра ба рўйи Нодир ҳам расид. Вай бо остин рўйи худро пок карда, қизе нағўфт ва табасум нашикаста, меҳмониро ба хона даъват кард.

– Марҳамат, раис... Биёҷиян, даро ту ҳам. Бобочону Султоналӣ вориди ҳавлӣ шуданд ва соҳибхона паллаи дарвозаро пўшонда, як ба Қодир нигарист, ки ҳамон пасту баланд меомад.

Қодир аз нигоҳи мулоими Нодир бадтар оташин гашта, пушт гардонд ва саҳт дандон совида: – Ҳоло Қодир ба чӣ қодир аст, ба қашми сар мебинед... – гуфт ў нафаспеч ва: – Нодир! – хитоб қард ў, ки садои базарбааш ҳавлиро гўё меларонд.

Нодир ҳамон хомўш буд ва ба раиси қамоят маънидор нигариста, бо мулоимат ба Қодир рў овард:

– Гўшам ба ту, ошно. – Дўхтари ман қу? – Қодир дастон дар пушт, қардан

ёзонда ба Нодир нигарист. Аз он баландиҳо нигоҳи вай як даста оташи бедудро меоманд.

– Дўхтарат...

– Ҳа, дўхтаракам, қигаракам...

Нодир як дам нафас ба дарун гирифт ва аввалин андешае, ки ба сараш зад, ба забон овард:

– Ту дигар дўхтар надорӣ, Қодирбой. Вай аққун келини ман!

Қодир теғ қашида ба соҳиби гуфтор нигарист ва наздиктар омада, сари худро ба қониби ў қадре ҳамонда: – Номаъқул қарди! Фаҳмидӣ? – гуфт дона-дона ва аңгушти ишораташро ба синаи соҳибхона ду-се бор расонда:

– Ба фикрам, зарби муштон маро фаромўш қардаи!

– гуфт таҳдидомез.

– Қодир, ором шав, ошно. Осмон омадаву ба замин нақастаидаст, ду қавон дар қастани бахти худ, ҳайр, ба ин қор даст задаанд. Мон, ки онҳо аз бахти худ роҳат қу-

Ғайрат МАҶИД, шоири ўзбек

ЎЗБЕКУ ТОҶИКРО

Омуву Сир, дон яке, Нону намак, хон яке, Марди ба майдон яке, Ўзбеку тоҷикро.

Сар ба фалак Помираш, Хуб чу дил зоҳираш, Пиру мурид,

ҷумла хуш, Ўзбеку тоҷикро.

Навой бо Ҷомӣ ҳаст, Бонигару ҳомӣ ҳаст, Соғари гулфомӣ ҳаст, Ўзбеку тоҷикро.

Ҳаст қаломаш нақў, Созу макомаш нақў, Азму маромаш нақў, Ўзбеку тоҷикро.

Меҳри ҳақаш нурбор, Қаҳл наояд ба қор, Бахти абад ҷўро ёр, Ўзбеку тоҷикро.

Дўст ба қон кештар, Балки зи қон бештар, Нури назар, тоҷи сар, Ўзбеку тоҷикро.

Омада даврони хуш, Фурсату имқони хуш, Шўҳрати хуш,

шони хуш, Ўзбеку тоҷикро!

Тарҷумаи ПАЙМОН.

ҲАМҚОРҶ ДАР АДАБИЁТ

Дар кишвари мо нахустин маркази китобҳои Чин дар Донишгоҳи байналхалқии мероси фарҳангӣ ва сайёҳии «Роҳи абрешим»-и Самарқанд ташарроф қушода шуд .

Ташаббусқорони қўнин идқомӣ нек мактаби олиии мазкур ва садорати оид ба наشريёт ва паҳнқўнии адабиёт ба забонҳои қоричии Хитой гардидаанд.

Дар тадбир намояндагони наشريёт «Женмин жуба» ширкат варазида, ба донишгоҳ асарҳои доир ба фалсафа, санъат, тибийёт ва адабиётҳои бадеӣ тақдим намуланд.

Дар аңқумани фарҳангӣ қонишини сардори шўьбора наشريёт давлатии Чин Юй Юн-дзин таъкид намулд, ки қўнин марказҳо дар беш аз 10 кишвари қаҳон қушода шудааст.

Дар поёни тадбир қавонани ду мамлақат – Хитой ва Ўзбекистон сўбхат ороства, доир ба адабиёт саволу қавоб қардаанд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, ҳабарниғори «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

нанд, баракат ёбанд.

– Хестӣ, ки хобат! Дўхтаре надорам, ки ба писари ту диҳам.

Мушт гиреҳ қарда, сина даманд Қодир ва ду тўғмаи болои қурташ қушода шуд. Рўй тахтаи синаи сермўйаш қанд доғи хоно намудор гаштанд, ки аз замони ноқобилихоиш нишона буданд.

Нодир худро як қадам қафо гирифт ва аз ин арбада асабаш қохида:

– Ба ту дўхтар дарқор? – гуфт ранҷишомез.

– Дарқор! Гапи ин аҳмақро бинанд.

– Пас, ба ту дўхтар дарқор, дуруст? – дубора пурсид ў, лабонаш пир-пир парида.

– Ба фикрам, ту ба ду гўшат нағз шунидӣ, ки ман чӣ меқоҳам! Дўхтарамро деҳ!

Нодир як нафаси амик қашида, ба раис нигарист, ки аз ин машамлаи ҳайрон меистод. Пас, ба маънии «Чӣ қунам?» гулў равшан қард.

Давом дорад.

БА ПЕШВОЗИ 100-СОЛАГИИ «ОВОЗИ ТОҶИК»

ҶАМАДОН

Аввали моҳи августи соли 1982 ман бинобар даъвати шахсан сармуҳаррири рӯзнама барои кор ба идораи «Ҳақиқати Ўзбекистон» омадам. Маро аввал ба сабаби он ки мудири шуъбаи хоҷагии қишлоқи наشريя Авнер Исоҳқобов дар рухсатӣ буд, ба кори ин шуъба масъул карданд. Кори ман дар ин ҷо хеле тӯл кашид. Зеро Авнер Гавриелович, ки марди солдида будааст, баъди адои фурсати рухсатиш, боз беш аз як моҳ таъабот гирифту охиrhoи моҳи сентябр ба кор баргашт. Вай марди зардинаи миёнақад,нозукамон, чашмабуди мӯйи сараш рехтаи ҷудитабор буд ва он замон тақрибан 60-62 сол дошт.

– Ҳўш-ш, писар, гап занед-чй, шумо аз кучо, кучоа тамом кардед, то ин дам дар кучо кор мекардед ва умуман ба чй ихтисос доред?, – пайи ҳам савол дод Авнер Гавриелович бо овози хираву гирифта, пас аз шиносии муқаррари.

Ба ў мухтасари «шарҳи ҳол»-и худро гуфтам.

– Мутахассиси забону адабиёти тоҷик бoшeд, дар шуъбаи мо чй кор мекунед?, – ин дафъа саволи ғайричашм-дошт дод ў.

– Надонам, маро дар ҳамин ҷо кор карда истeд, масъули шуъба дар рухсатиянд, ҳамин ки ба кор баргаштанд, шуморо ба ягон шуъба дигар мегузаронанд, гуфтад. Ман то дараҷае, ки аз дастам омад, мактубу хабар-ҳои ба шуъба расидаро кор карда додам. Он тарафшаро роҳбар медонанд, – муфассал ҷавоб гуфтам ба саволи мудири.

– Шумо ҳафа нашавед, писар, ман ҳаmtу пурсидам, – ин бор рӯйравй кард ў. – Ҳозир рӯзнамоҳи ду моҳи охир, хабару мақолаҳои тайи ин мuddат аз шуъбаи мо эълоншударо дида баромада, баъд ба кори «аз дасти шумо омада» баҳо медиҳему ҳар ду бе даҳолати роҳбар ба як қарор меоем, чй гуфтед? – аз зери айнак чашмони осмонирангаширо рост ба ман дўхта, аз ҷо бар шуд вай ба дўхтaи рӯзнамоҳоро рӯйи мизаш гузошт.

Ман чизе нагуфта саргарми кори худ шудам. Тақрибан баъд аз соате Авнер Гавриелович бастаи рӯзнамоҳоро пўшида, ба ҷош монд ва ин қарат бо садои мутантан: – Шумо анҷа дуруст-ку, писар. Пештар ҳам менавиштeд? Хоҷагии қишлоқа мефаҳмидаед, ин «нави»-хо аз кучо? – гўён дубора ба ман рў овард ў.

– Не, ман хабару мақола наменавиштам, вале ба қарибӣ дар «Ҳақиқати Ўзбекистон» як очеркам баромада буд. Дар деҳа калон шуда ба воя расидем, хоҷагии қишлоқа ҳамеш дар қишлоқ. Нурато аз ноҳияҳои ҷоревпарварии ҷумҳуриямон. Мардуми мо ҳама ҷоревдор. Вале, мебахшиед, «нави»-атона нафаҳмидам...

– Мудир баланд хандиду: – Ин кaлимаи русӣ, мо, яхудиҳо баъзан аз ин забон сўйистифода мекунем, яъне тарҷиба, мақала гуфтанй будам.

Бо ҳамин марҳилаи аввалини шиносии мо бо мудири шуъба анҷом ёфт ва мо ҳар ду хомушона, ба таъбирии ў, гўё «ба як қарор омадем».

Дере нагузашта қорманди идора Юсуфали Мирзоев, ки аслан аз понгозиёни ноҳияи Ашти Тоҷикистонӣ муқими Тошканд буду вазиаи мудири шуъбаи шўроҳоро иҷро мекард, ба сифати тарҷумон ба Эрон рафт ва ман ба кори шуъбаи мазкур вобаста гардидам.

Ҳамин тарик, мuddате аз як шуъба ба шуъбаи дигар гузашта, тарзи корро дар тахририяти рўзнамо меомўхтам ва ба қавли Авнер Гавриелович, навикам – малакаам меафзуд. Бо ҳодимони хурду бузурги идора бештару бештар шинос ва бо баъзеи онҳо ошно мешудам. Дар ин байн, албатта навиштаҳои аввалин – мақолаҳои кучаку бузургам саҳифаҳои рўзнаморо «оро» медоданд. Аҳёнанд дубайтиву рубой ва шеъру ғазалҳоям низ ҷоп мешуданд. Дар тас-ҳеҳи хабару лаваҳа ва мақолаҳои калонҳаҷм иҷроқунандаи вазиаи мудири шуъбаи мактабу маориф, ҳамдиёр ва ҳаммактабам Бекназар Тўйназаров, ки фикр мекунам, аз ҷумлаи журналистони кўтоҳсухан, вале ҳушнависи рўзнамо ба шумор мерафту ҳикояҳои ҳуб ҳам менавишт, дар тахрири навиштаҳои назмӣ бошад, мудири шуъбаи адабиёт, шоир ва тарҷумон Қонибек Қувноқов, ки аз соҳибтаърибагони идора махсус меёфту низ ҳамдиёри ҳаммактаби ман буд, аз наздик кумак мекарданд, камбудиву нуқсонҳояшонро ислох, ҳубиву бартариҳояшонро таъкид менамуданд.

Боре, баъди ду-се моҳи ба кор омадан чанд шердам дар рўзнамо «оп шуд, ки яке аз онҳо «Шатранч» ном дошт. Субҳй рўзи дигарй пас аз ҷоп шудани шеърҳо ман чун ҳарвақта бармаҳал ба идора омада, акун дар ҳафтаи худро мекушодам, ки котибаи тахририят, дуктари рустабор – Марина аз қабулгоҳ баромада, хабар дод, ки маро ҷонишини сармуҳаррир Мўҳсин Умаров назди худ меҳонад. Ман, албатта, бо ҷонишин дар ин мuddати на ҷандон тўлонии кор дар рўзнамо ҷандин бор ҳамсухбат шуда будам, вале ин гуфтугузоро ҳама сариорой ва аксар аз салому алейку ҳолпурсй иборат буданд. Ин дафъаи нахустин буд, ки ў маро ба хузураш даъват мекард ва барилова боз аз ҳамкории нав шундида будам, ки мавсуф ҳодими бағоят донишманду пурдон ва сактириро сeрталаб аст. Аз ин рў бо қадре ҳарос ва қоғазу қалам ба хузураш шифотдам. Рухсат пурсида, бо арзи салом наздаш даромадам. Ё аз ҷо хеста, даст дароз кард ва барои нишастан ҷой нишон дод.

– Не, ман, бемалол..., – ин буд аввалин суҳаноне, ки ман ба забон овардам.

– Шинед, шинед, ман бо шумо аз наздик шинос шудайи. Дар шумораи дирузаи рўзнамоамон шеърҳоятон ҷоп шудаанд. Онҳо ба

ман маъқул, ба ҳусус шеърҳои «Шубон» ва «Шатранч». Хулосаҳои ҳуб доранд ин шеърҳо.

*Марди шубон надорад осоиш,
Марди шубон зи хоб носер аст.
Меҳнати ў меҳнати шоир,
Қисмати ў қисмати шеър аст.*

*Рўйи шатранҷ саҳнаи пайкор,
Саҳни разм аст, саҳни користон.
Қимати марг ҳар кй медонад,
Ў зафар мекунад дар ин майдон.*

«Шубон»-аш маълум, хабар дорам, ки шумо аз Нурато. Нурато бошад, аз шахрҳои қуҳани тоҷикнишини ҷумҳурии мо, ватани ҷоревдорону ҷоревпарварон. Аз ин рў хулосаи бисёр ҳуби ин шеър ҷандон таъҷуҷовар нест, зеро ба таъбирии устод Мирзо Турсунзода «Кўҳро кўҳгард донад ҳуб», ҳарчанд ин низ маҳорати ифода карда тавонистан ва дидаи широнаро тақозо дорад, вале хулосаи мантиқии шеърй дуом ҳайратовар аст. Шумо шатранҷ бохта метавонед?

– Ташаккур, устод, лутф кардед. Бале, метавонам, вале таърифи не. Ҳаmtу бозй карда метавонам бас. Аз шатранҷдони шумо огоҳам ва ростй, то навиштаҳои шуморо хондан аз сад якй онҳо-ро намедонистам ҳоло ҳам ба қадри бояду шояд намедонам.

– Чй хел? Қадом навиштаҳам?

– Як замон дар рўзнамо силсилаи мақолаҳоятон тахти рукин «Дарси шохмот» ҷоп шуда буданд, мо – шохмотбозони деҳотй онҳоро хонда, аз таърих, қонуну қоида, тартибу рисолати ин бозй, чй будани «дебют – ибтидои бозй, эндишпил – интиҳои мусобиқа, гамбит – муфтқурбонқунии пйёда ба мақсади зуд ба ҳучум гузаштан, сейтнот – норасоии фурсат барои гашт, ферзовой гамбит – фарзинбанд» ва гайра хабардор шуда будем...

– Ҳа-а, ин кай буду... Дар Нурато «Ҳақиқати Ўзбекистон» меҳонанд?

– Дар маркази Нурато не, ҳарчанд аксари аҳоли ба тоҷикй гуфтугў мекунанд, дар деҳаҳои тоҷикнишини он, ки мактабҳои тоҷикй доранд, меҳонанд, аксарият обунанд, ҳатто маҷаллаву рўзнамоҳои Тоҷикистонро ҳам мегиранд...

– Чаро дар марказаш не?

– Чунки мактабҳои тоҷикй нестанд. Забонашон омиёна аст. Зеро дар ин шаҳр, ба андешаи ман, солҳои зиёд, балки тўли асрҳо мадрасаву макотиб ба забони мо набудааст.

– Ин андешаи дуруст аст! – гуфт вай бо қатъият ва мuddате хомўш монд. Аз он кайфияте, ки дар огози суҳбат дошт, гўё асаре намонда буд. Сипас:

– Хайр, ин мавзуи суҳбатй дигар. Мо ҳоло дар бораи шеъру шохмот гуфтугў доштем. Аз кай боз шеър мегўед? Устодатон кй буд? Мебинам, ки аз арўз огоҳии ҳуб доред. Онро аз кучо ва аз кй омўхтаед?

– Ханўз солҳои мактабҳои шеърҳои баҷона менавиштам. Боре устодам, муаллими забон ва адабиёти мактабамон Саломатулло Олибоев ҷандтои онҳоро ба маҷаллаи «Машъал» фиристоданд. Дугояш ҷоп шуд ва боз ба мазмуни бештар хонеду бисёртар нависед, мактуб ҳам омад. Аз ҳамон давр ин ҷониб кам-кам менависам. Арўзро айёми донишҷўйй дар Донишқадаи давлатии омўзгории Самарқанд ба номи Садриддин Айний аз муаллими забони тоҷикй Хуршед Қамариддинов, устод шоир Салим Кенча, ки аз педагогика дарс мегуфтанд ва асосан аз доктори илмҳои филологй, профессор Холиқ Мирзозода, ки аз Душанбе омада ба мо сабақ медоданд, омўхтам. Онҳо низ ҳар ду шеър менавиштад.

– Хуршед Қамар менависад, медонам. Баъзан рубоихояш дар рўзнамо ҷоп мешаванд, вале аз шеърнависи Холиқ Мирзозода огоҳй надоштам, бори аввал мешунавам.

– Бале, инро кам қасон медонанд, чунки, ҳудй муаллими мегуфтанд, ки ягон дафъа шеърашонро дар матбуоти даврий эълон накардаанд. Вале ҷандтои онҳоро, «гапй байни ҳудамон», гўён, ба ман хонда дода буданд. Эшон аз арўз вукуфияти қомил доштад, ҳатто ғалатҳои вазини ашъори шoirони маълуму маъруфи муосири моро низ, боз бо ҳамон шартй болой нишон медоданд.

– Ин нуқтагирии профессор ҷон дорад, эшон, ба қавле ҳоки дари мадрасаро лeсида, савод баровардаанд, дар мадрасаҳои қуҳна бошад, илми шеъру илми арўз махсус омўзонида мешуд. Аз ин ҷост, ки дар шеърй шoirони классикии мо, ҳатто аз нуқтаи назарй имрўз, шуарои «суस्तгарин» ҳам, ноҷўри вазну таносуби суҳан ва боз ҳазору як иллати дигарро, ки дар шеърй қунунй фаровон аст, ба пурбин ҳам, – ў ба пурбини рўйи мизаш ишора кард, – ҷуста намеёбед. Шумо хабар доред ё не, қамина низ баъзан шеър мегўям...

– Хабар дорам, баъди ба кор омадан донистам, ки «Фаррух» таҳаллули шумо будааст, ҷанд ҳикоятонро ҳам хондам.

– Хайр, он навиштаҳо ба фикри шумо чй хел?

– Хубанд, ба ҳусус ҳикояҳо. Маълум, ки маҳорати ғании ҳудовандй ва тавону таърибаи ҳубу хотирмон гуфта тавонистан доред, аз ҳама муҳимаш забони ҳикояҳо равону суфта ва бидуни сакта аст. Баъдан, мушоҳида кардам, ки дар шеърй шумо ҳам арўз қойм буда, ноҷўрии вазн анқариб ба назар намерасад. Боз...

– Ташаккур, ман ҳамин тур барои қонёе сохтани нафси табиъи худ менависам. Ба ин навиштаҳо ҷандон эътибор надидед, онҳо киروي таърифу тавсиф нестанд, шумо адабиёти классикамонро бештар хонеду аз бар қунед. Ба мутоилаву омўзиши адабиёти классикии ҳоричй, аз ҷумла русй бояд зиёдатр машғул

Дар сурат: (аз чап ба рост) Нависандаи халқии Ўзбекистон, муҳлиси рўзнамаи «Овози тоҷик» Неъмат АМИНОВ, устод Мўҳсин УМАРЗОДА, нависанда, тарҷумон ва журналисти шинохта Ҳўҷамурод Қўлдошев ва муаллиф.

шуд. Дарвоқеъ, оё забони русиро медонед?

– Медонам, вале озоду бexалал гап зада наметавонам. Забони ўзбекиро ҳам айнан ҳамин хел. Зеро ҳеҷ гоҳ зарурати муошират бо мардуми рустабору ўзбекзабон надoштам. Бисёр қасон забони муоширати русиро дар ҳидмати ҳарбй ёд мегиранд. Мутаассифона, ман ба аскарй ҷалб нашудаам. Дар он замон, ки мо донишқадаро хатм кардем, омўгорони деҳотро ба ҳидмати ҳарбй даъват намекарданд, аз ин лиҳоз аз омўхтани ҳусни гуфтори русй бeбаҳра мондем.

– Пас чаро медонам, гуфтед.

– Аввалан, русиро дар мактабҳо меомўзонанд, дар донишқада низ, баъдан, барои он ки ин забонро ҳубтар дoнам, ба ҳудомўзй машғул шудам. Тавре ки шумо навақам ба таъкид гуфтед, адабиёти классикии ҳоричй ва русро, аксаран ба ҳамин забон меҳондам ва барои он ки дар хотир монаду ба ин баҳона на навиштамро низ ба ин забон ёд гирам, хулосаи асарй хондаамро бо забони русй, ба таври ҳуд менавиштам – конспект мекардам. Он навиштаҳоро ба муаллими забони русиамон дар донишқада нишон медодам, то камбудихояшонро ислох қунад. Ё не нагуфта, ин корро аз тахти дилу майли тамом аҳд менамуд ва ҳар дафъа бардурўғ таъриф ҳам мекард, ки «хулосаи навро аз пештарааш бeҳтару қамҳаттар навиштаам». Ҳоло ҳам тарику тартиби мутолаам бо забони русй ба ҳамин ранг аст...

– Хеле ҳуб, аммо муоширатро ҳам ёд гирифтанд даркор, ҳарчанд ҳудй ман низ ба ин забон ҷандон муоширати таърифи надорам, – ҳоксорй кард устод.

Ҳамин тарик мо бо ҷонишини сармуҳаррир дуру дароз суҳбат кардем, ба бисёр соҳа ва масъалаҳо дахл намууда, сипас, фикр мекунам, ҳар ду аз ин мулоқот ба дараҷае қонёе аз пайи кори худ шудем.

Солҳои мактабҳои ва асосан айёми таҳсил дар донишқада, ҳангоми омўхтани ҳаёт ва фаъолияти бузургони илму адаби форсу тоҷик ва гайра аз забони устодон кaлимаи «энциклопедист»-ро бисёр шунидам. Масалан, мегуфтанд, ки классикони мо Абўали Сино, Умарй Хайём, Носири Хусрав, Аҳмади Садриддин Айний энциклопедист буданд, яъне ҳамадон – донишманди фарогйри илми соҳаҳои зиёд ба шумор мерафтанд.

Ростй, ман то замони барои кор ба рўзнамо омадан бо нафаре, ки аз бисёр соҳаҳои илму дониш, санъату адабиёт ва гайра ба ҳубй огоҳ бошад, рў ба рў нашуда будам. Мўҳсин Умарзода, ба назарй ман, аз ҷумлаи ин қабил энциклопедистон – ҳамадонҳо буд. Ў ҳам нависандаву шоир, ҳам публицисту тарҷумони беназир, ҳам санъатшиносу рассоми моҳир, ҳам журналисти соҳир-қалам, ҳам донандаи ҳуби таърихи миллат ва забони модарй, хабардори варзиш, билхоса шатранҷ...маҳсуб меёфт. Аз ин ҳикояву ашъор, мақолаву тарҷумоҳо, хосатан силсилаи навиштаҳои дар бораи забон ва бузургони илму фарҳангй тоҷик, ки мутаассифона, дар сурати китоб интишор нашуданд, шаҳодат медиҳанд.

Ҳикоя мекарданд, ки боре чемпиони ҷаҳонй вақт оид ба шохмот Анатолий Карпов дар Тошканд сеанс, яъне сабақти яқвақтай шохмот дар ҷандин тахтаи шатранҷро бо яқчанд шохмотбозй машҳури тошкандй баргузор намууда, тамоми рақибонашро мағлуб ва танҳо бо Умарзода яқранг карда будааст.

Дафъае пагоҳй ба кор омада, ҷун одат барои мо онҳое, ки пештар аз ман омадаанд, салому алейк кардан ба дафтари сармуҳаррир Шавкат Ниёзов, ки дараш боз буд, даромадам ва бо муаллими ҳолпурсй намудам. Сипас аз котиба, ки дар байни хонаҳои кори сармуҳарриру ҷонишини ў менишаст, пурсидам, ки оё Умарзода омадааст.

– Он здесь, музыку слушает, – кўтоҳақак ҷавоб дод котиба.

Дар ҳақиқат, аз ҳонаи муовин садои марҳину муассири мусикй ба гўш мерасид. Дарро кўфта, баъди шунидани овозй: даромадан гиред – ба хона ворид шудам ва салом додам. Устод аз радиои калони қартағардони сохти Шўравй, ки танҳо дар дафтари кориёи ў буд, бо сари ҳаму чашмони нимпўш мусикй мешунид. Вай ҳолатй худро дигар накарда, ба саломи ман алейк гуфту ишора наамуд, ки шинам. Ман ноилоч амонатақам нишастам. Мусикй хеле давом кард. Умарзода дирижоро хомўш намууда, қартаро аз он гирифту ба куттиаш андохт ва оҳиста ба қурсиаш ҷўкид. Дафъатан дидам, ки чашмонам пуробанд.

– Устод, ба шумо чй шуд?, – пурсидам бо таъҷуҷ.

– Ҳеҷ чиз нашудааст. Тан-ҳо қаммақ мутаассир шудам. Ин симфонияи 5-уми Бетховен буд.

вен буд.

– Шумо Бетховенро мефаҳмед?

– Қамтар, – гуфт ў қамтарона ва ҷавобан суол кард.

– Шумо-чй?

– Мутаассифона, ман аз дарки ин неъмат – мусикаи классикии аврупоӣ, ки ҳоло дар ҷумҳурии мо низ шунавандагону ҳаводорони зиёд дорад, бeбаҳраам.

– Афсўс! Умуман, аз классикони машҳури мусикии Ғарб ҳабар доред? Кихиро медонед, кихиро шунидаед?, – пайи ҳам пурсид вай.

Ман ҷанд нафар оҳангсозони маъруфи аврупоиву рус, аз ҷумла Мотсарт, Бах, Шопен, Шуберт, Ҷузеппе Верди, Глинка, Чайковский, Шостакович, Александров, Прокофевро номбар кардам ва илова намудам, ки фақат номҳояшонро медонаму бас. Аз осорашон огоҳии кам дорам, аз баъзеи онҳо умуман чизе намедонам.

– Ин қадар номҳоро медонед, ҳудй ҳамин гапй қалон, – заъв кард устод. – Лекин доништан ҳуб, балки зарур, алаҳусус барои эҷодкор, – таъкид намууд ў.

Баъди ин воқеа ман боз як паҳлўйи нодирй истeъдоди ўро барои худ кашф ва пайй фаҳмидану дарқ кардани осори, ба таъбири устод «классикони мусикии Ғарб» сазй намудам.

Тўли солҳои кори яқчоа мо бо Мўҳсин Умарзода дўстони хеле қарин шудем. Ё навиштаҳои адабиву бeҳали худро ҳатман ба ман супурда хоҳиш мекард, ки онҳоро аз назарй танқидй хонда бароям ва агар зарур дoнам, саҳтақак тахриру тас-ҳеҳ қунам. Ман, албатта, ҷунин мекардам, бо диққат меҳондам, сазй менамудам, ки ягон чй ё андешаи тахрирталаб пайдо қунам, вале ягон ҷумла ё ақаллан ибораву қалимаро дигар карда наметавонистам. Ин илоҷ надoшт. Зеро устод ба ғоят пухта ва муқаммал менавишт...

Рўзе боз котиба хабар дод, ки ҷонишин маро меурсад. Ҷун одат қоғазу қалам гирифта, бо рухсат назди устод даромадам. Рўйи мизи кориёи ў панҷ ҷилди оҳорашон наректай осори мунтахаби Абдураҳмони Ҷомй меистод, ки соли 1964 ба муносибати 550-умин солғари шоир аз тариқи нашриёти «Ирфон» (Душанбе) ҷоп шуда буд.

– Ин китобҳо аз ман ба шумо тўфа, – гуфт ў баъди салому алейки муқаррарй. – Гиред ва бовар қунед, ки қамина бори аввал бо ҳости дили худ ба нафаре бо бeҳтарин оруҳу ва соядастй муфассал китоб, боз осори шоирй бузургй тоҷикро, оре, Ҷомй қулан шоирӣ монд, ҳада мекунам. Шумо ба ин армуғон сазоворед. Саломат ва қомгору қомёр бошед, – гуфт устод ва барои табрику таҳният даст дароз кард.

Мани аз ин тўфаи ногонахиву ғайричашмдошт осемасар, яқзаил!–Ташаккур, устод! Бениҳоят миннатдорам! Маро бисёр хурсанд кардед! – мегуфтам дасти ўро самимонае фишурда. Дар доҳили мўқоваи зебои ҷилдй яқуми осори мунтахаби шоирй бузург, воқеан, ба таъбири устод «соядасти муфассал»-и эшон сабт буд.

Устод Мўҳсин Умарзода, ин ҷоннисори қамназиру ҳамадонй миллат ва «Овози тоҷик», ки 10 июли соли 1930 дар деҳаи Ҳанҷреғони вилояти Ўшй Қирғизистон таваллуд шуда, баъди хатми факултаи журналистикаи Донишгоҳи давлатии Осмён Миёна ба забони ўзбекй (соли 1954) дар Тошканд монда, солиёни дароз дар рўзнамои мазкур кор кард ва ба дараҷаи ҷонишини сармуҳаррири «Овози тоҷик», муҳимаш донишманди қамназири забон ва адабиёти тоҷик расид, соли 2013 дар як рўз бо ҳамсараш аз олам даргузашт.

Оре, аз як хонаи бекасу бесоҳибмонда дар асру пешини як рўз (шояд ин ҳам аз ҷумлаи ҳодисаҳои нохуш ва бисёр қамвоқеаи ҳаётй оилаив бошад) ду мамтро бароварданд...

Аз устод дар ёди дўстону шоғирдони содику вафодораш хотираҳои нек ва аз навиштаҳои ҳубу сараву хонданиш, мутаассифона, танҳо дар саҳифаҳои рўзнамое, ки дўсташ медошту барои он беш аз ҷиҳил соли умри гаронмояи худро бахшид, ҳамаҷунин дар ду китоб яке «Дарси ҳештаншиносй», ки дар Душанбе соли 1989 аз тариқи нашриёти «Ирфон ва дигаре «Тоҷик – Тоҷдор, Тоҷвар», ки соли 1990 дар нашриёти «Адиб»-бо қардиданд, ду мақолаи машҳури ў бо номҳои «Маънии «Тоҷик» ва «Сарҳади тоҷик забони тоҷик аст» боқй монданд.

Ёдаш ба хайр, ҳонаи охираташ обод бод!

Тўхтамиш ТўХТАЕВ,
муҳаррири бахши фарҳангӣ
«Овози тоҷик».

ОВОЗИ ТОҶИКОНИ ЎЗБЕКИСТОН

Дар дунё муъҷизаҳо зиёданд. Масалан, китоб, ҷароғи электри, радио, телевизион, телефон, компютер... Рўзнамо низ аз муъҷизаҳост. Маҳсули ақлу заковати инсон аст.

Дар ҳаётӣ мо – қалонсолон рўзнамо нақши муҳим бозидедааст. Мо бо ҷандин наشريя обуна шуда, омадани онҳоро интизор мешудем. Туфайли матбуот забонамон сайқал ёфт, нутқамон буррою ҷаҳонбиниямон васеъ гардид. Аз он ғизои маънавий меғирифтему худро қомилтар мекардем. Рўзнамаи дўстдоштаамон «Овози тоҷик» имсол 100-умин солғари таъсисёбии худро ҷашн мегирад. Он соли 1924 дар шароити одй интишор шуда, дар майдони аҳбори миллий ва маҳаллй соҳиби мақоми ба худ ҳосе гашт. Бо хонандагонаш алоқаи наздик дошт, ба онҳо дар ҳалли муаммоҳояшон ёвар гардид. Мардуми тоҷикро сари вақт аз навгонихо бeҳабар намууд ва ин хизмати беминнати худро то ҳол давом медиҳад.

Аз он хушнуд ва сарфарозем, ки туфайли рўзнама аз оламу ҳаводиси он воқиф мегардем, аз саҳифаҳои маводди лозимиро пайдо намууда, кори худро пеш мебарем. Номй рўзнамо ба ман ниҳоят маъқул аст. «Овози тоҷик» – овози тоҷикони ўзбекистонист. Аз саҳифаҳои он оид ба сиёсат, иқтисодийёт, варзиш, маданияту маърифат, технoлогияҳои пешқадами Ўзбекистону навигариҳои ҷаҳон маълумотҳои бозёфтмонд меғирем, аз навгонихо сари вақт огоҳ мешавем. Баробари мутолиа фонди луғавиямонро ғаний намууда, нутқамонро сайқал медиҳем.

Соли 1983 факултети филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Тоҷикистонро хатм карда, фаъолиятмаро дар мактаби умумии рақами 58, ки дар ноҳияи Ҷустй вилояти Намангон аз пешқадамтарин мактабҳо ба шумор меравад, сар кардам. Ба яқчанд рўзнамоа маҷаллаҳо ва албатта, ба «Овози тоҷик» обуна мешудам, ҳар як шумораи онро бeсабарона интизор гардида, бо ҷону дил мутолиа мекардам. Кўшиш менамудам, ки аз навгонихо адабиёту маориф бeбаҳар намонам, аз усулҳои нави таълим, таърибҳои пешқадами омўзгорон сари вақт бeҳабар шуда, дар фаъолияти педагогӣ ам татбиқ намоям.

Баъди солҳои 90-уми асри гузашта ягона дўсту ёвари ман рўзнамаи «Овози тоҷик» буд. Дар, дастрасии наشريя аз Тоҷикистон қатъ гардид.

Дар ҷараёни дарс аз рўзнамаи маҳбубамон истифода бурда, баъзе мақолаҳо шеърҳои дар саҳифаҳои ҷопшудаи нависандагону шoirонро ба хонандагон хонда медодам. Ҳуҷҷатҳои шўроӣ педагогии мактабро дар вақти бозабони модариям навиштам, албатта бисёртар ба ин рўзнамо муросият мекардам. Ношири қарору фармон ва қулли ҳуҷҷатҳои давлатй будани рўзнамо барои ман айни мuddаю буд.

Худам низ хабару мақолаҳо менавиштам ва онҳо дар саҳифаҳои «Овози тоҷик» ҷоп мешуданд. Аз рўзнамои азизам бeҳад миннатдорам. Маҳз туфайли он ман дар ҷандин конференс, анҷуманҳои «Муаллими эҷодкор» иштирок намудам. Бо шоирй маҳбубамон Паймон, ки дар ин рўзнамо фаъолияти эҷодй мебардам, ҳамсухбат шудам ва дар бораи эҷод маслиҳатҳо гирифтам. Бо яқчанд муаллимиҳои эҷодкор, ки дар ҳамаи ҳудудҳои ҷумҳури фаъолият мебаранд, шинос шудам.

Солҳои дароз «Овози тоҷик» ҳадаму ҳаминашини ва дўсту ёвари ман буд. То ҳол ҳар як шумораи рўзнамои дўстдоштаамро интизор мешаваму мутолиа мекунам.

Меҳоҳам умри рўзнамоамон дароз шавад, теъдоди муҳлисонаш афзояд, дар байни наشريяҳо обрўю эътибораш баланд гардад. Ба қормандони заҳматкаши рўзнамо низ тансихатиёи барори кор, хонаободию барокати рўзгор таъанно дорам.

Зулфия БОЗОРОВА,
Аълочи таълими халқи Ўзбекистон.

ҲАР ЧИ

Дар зиндагии инсон баъзан ҳодисаҳои аз нигоҳи аввал назарноғире рўй медиҳанд, ки баъдан маҳз ҳамаи ҳаводис дар сарнавишти ў нақши бузург мебозанд, роҳи минбаъдаи фаъолашро муайян мекунанд...

Охири солҳои 60 – ибтидои 70-ум ба ҳонаи мо баробари ҷандин рўзнамои тоҷикӣ ва маҷаллаи «Садои Шарқ» наشريяи «Ҳақиқати Ўзбекистон» ҳам даромада омад. Дар қадоме аз онҳоро қаму беш мутолиа мекардам. Бародарам Шохсалим Муҳаббатов (равонаш шод буд) – шефтаи матбуоту адабиёт ҳама сол муштарии «Ҳақиқати Ўзбекистон» буд. Пас аз хатми мактаби миёнаи деҳаи Сўфйорифи ноҳияи Ўротеппа (ҳоло Ис-таравшан) ба Душанбе рафта, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон дохил шудам. Ин мас-қани илмро бо дипломи имтиёзнок хатм карда, дар Донишқадаи омўзгорони пойтахт ба кор шурўш намудам.

Аммо тақдир маро ба шаҳри бароям тамомам бeғонаи Тошканд овард. Ҷун ҳидмати низоми бароя

НИЁИШ

Як вақтҳо дар Сӯҳ хонадоне набуд, ки ба он «Ҳақиқати Ўзбекистон» («Овози тоҷик»-и имрӯза) ворид нашавад. Мутолиаи маводи ҷойи бештар аҳамият дошт ва дар байни газетаву журналҳое, ки ба воҳаамон меомад, рӯзномаи ҷумҳуриявии ба забони модариямон ҷопшуда ба ҷашми мо ҷун оташ метофт. Дар байни халқифодаи «газетаи дирӯза» мавҷуд, ки маънояш гапи кӯхнашуда мебошад. Рӯзнома, воқеан, «номаи рӯз» аст, вазифаи асосиаш муҳимтарин хабарҳои рӯзро дар вақтш ба рӯзномахон расондан. «Ҳақиқати Ўзбекистон» ин вазифаи муҳими дар зиммадошташро ба иҷро мерасонд. Рӯзномаи дар Тошканд ҷопшуда ҳуди ҳамаи рӯз ба воҳаи дурдасти мо омада мерасид. Хаткашонҳо хона ба хона даромада, онро дарзамон ба соҳибонашон мерасонданд.

Душвории обуна ва паҳнқунии нахшо дар ҳама давру замон ба мо маълум. Тарғибгарон ва фидоёи «Ҳақиқати Ўзбекистон» мутаашаккилона кор пеш бурда, масъаларо бо камали масъулият ҳаллу фасл мекарданд. Хусусан даврае, ки шодравон Султоналӣ Исмоилов муҳбири махсуси рӯзнома дар водии Фарғона буд, муштарӣён дар воҳаамон хеле сершумор буданд. Баъдтар ин вазифаро журналисти сӯҳӣ Қаримҷон Муҳиддинов ба зимма гирифт. Обуначиёи мисли пештара ақдилона рӯзномаоро дастгирӣ мекарданд. «Ҳақиқати Ўзбекистон», айни замон, дар бораи ҳаёти иҷтимоиву иқтисодии Сӯҳ, ғайолияти ибратбахшии шахсони номдори Сӯҳзамин, ки дар соҳаҳои гуногуни ҳоҷагии халқ меҳнат карда, ба комёбиҳо даст ёфтаанд, маводҳои рангоранг ба таъб мерасонд.

Ҳоло шароит дигар аст. Вазъи обуна ва дастрасозии матбуоти даврӣ бо сабабҳои гуногун басо мураккаб. Бо вучуди ҳамаи «Овози тоҷик» дар вақтш ҷоп мешавад. Дар баробари шахсони ҷудогона ба ҷоп ва тарғиби рӯзнома маъсӯл, ки ҳамеша фидокор ва сарбози шӯҷо дар арсаи маданияту фарҳанги миллий буданд ва ҳастанд, ҳукмати мо ба масъалаи обуна аз наздик кумак менамояд. Дӯстдорони воқеии «Овози тоҷик», ҳарчанд камшуморанд, бо хоҳиши худ обуна мешаванд. Мисле мушкилоте қодир нест рӯзномаоро аз муштарӣён ҷудо созад.

«Дӯсти»-и ман ба «Овози тоҷик» аз солҳое, ки дар дабистони таълими умумии рақами 11-уми ноҳияи Риштон (ҳоло мактаби рақами аввали

ноҳияи Сӯҳ) меҳондам, оғоз ёфтааст. Ба навиштаҳои Уринбой Раҳимов, Собит Девонаев, Гадоӣбой Назарқулов, Ғаниҷон Муъминҷонов барин журналистони бомаҳорати маҳаллӣ (равонашон шод бод) маҳз дар ҳамаи газетаи шинос шудаам. Баъдтар шоғирдон-дастпарварони онҳо бо ҷакидаҳои қалами худ саҳифаҳои рӯзномаи бароямон кадрдонро обод доштанд.

Нигоҳ доштани шумораҳоеро, ки маводи ҷолиб доранд, одат кардаам. Дар бойгонии шахсиам, хусусан, мақолаҳои дар мавзӯҳои маънавий-маърифӣ нигоштаи доғишманди тоҷик, Муҳсин Умарзода (ҷояшон ҷаннат бод) ҷойгоҳи махсус дорад.

Зиндаёд Шавкат Ниёзов (собиқ сармуҳаррир) вақт ёфта ба Сӯҳ меомад, вохӯриаш бо рӯзномахонҳо фаромӯшнопазир сурат мегирифт. Ҳамчунин бо иштироки шоир Ҷонибек Қувноқов, рӯзноманигорони хушсалиқа Ҳисомиддин Абдувалиев ва Бекназар Тўйназаров маҳфилҳои матбуотӣ доир мешуданд. Ин қабил ҷорабиниҳо рӯзномаву рӯзномахонро боз қаринтар месохт. Дар солҳое, ки Орифҷон Мустафоев мудирӣ шӯбаи таълими халқ дар ноҳияи мо буд, аксарияти муаллимон рӯзномахон буданд ва «Овози тоҷик»-ро як ҷузъи ҳаёти маънавий хеш мешумориданд. Худи ман бошам солҳои омӯзгорию роҳбарӣ дар мактаби рақами 1-уми, хусусан давраҳои ба сифати котиби кумитаи хизмат дар ноҳияи Риштон ва ҳокими ноҳияи Сӯҳ ғайолият бурданам саъй мекардам ба масъалаи обуна аз наздик кумак кунам. Харакаҳои мо самара мебахшид.

Умедворем равоибт ва аънаҳои барқарор бимонанд, риштаҳои байни рӯзномаву рӯзномахонҳо мисли пештара мустаҳкам гардад, «Овози тоҷик», ки садсола мешавад, боз сардолаҳои дигар ба даст ва дили муштарии сершумор рафта расад.

Баҳодурҷон ОБИДҚОНОВ,
собиқадорӣ меҳнат.

Ноҳияи Сӯҳи вилояти ФАРҶОНА.

ОИНАИ
МАЪРИФАТИ МО

Рӯзномаи «Овози тоҷик» сад сол муқаддам аз ин ба нашр расида, дар ҷамъияти тоҷикони он даврони тақдирсоз нуру зӣён нав ворид кард. Қолибан шиносносмае шуд, ки ҳасти миллати мутамаддини тоҷикро ба аҳли дигар қавму миллатҳои маскунӣ Осиёи Миёна муаррифӣ намуд. Дар он замонӣ норо, ки низоми давлатдорӣ ва ғояи пешбарандаи он қомилан нава шуда, инсоният талош дошт ба оянда аз дидгоҳи илм бингарад, ҷомеа ба руҳафтодагӣ дучор гашта буд. Дар ҷунин даврони ҳассос рӯзномаи «Овози тоҷик» ба майдон омад, аз гузаштаи пурифтиҳори тоҷикон ёдовар шуд ва аз фардои офтобии ин миллати кӯханбунёд сухан ба миён овард. Ба ин тартиб, дарду доғҳои кӯхнаву нави онро ба ғӯши зиммидорони давр расонд, ба шифо ёфтани заҳмҳои вай мусоидат кард.

Агар нек бингарем, «Овози тоҷик» ана ҳамаи рисолати таърихӣ худро дар идомии 100 сол сарбаландона иҷро ва ҳасти миллати тоҷикро дар байни зӣёда аз сад миллати қавмҳои маскунӣ Ўзбекистони Нав махсус таъкид мекунад.

Ман ба ҳаёи як муҳлиси ин рӯзнома, ки бидуни шак маърифати миллии моро оинавор ба аҳли ҷаҳон арза медорад, аз соли 1964 ошно ҳастам, робитаи хубе ҳам дорам. Он солҳо «Овози тоҷик» бо номи «Ўзбекистони сурх» ба дасти хонандагон мерасид. Баъдан «Ҳақиқати Ўзбекистон» ном гирифт. Падарам Қолиб Тошқулов омӯзгори мактаби миёна буданд ва ҳар як шумораи рӯзнома бо меҳр меҳонданд. Мани хонандаи мактаб ба падар нагаришта низ газетхон шудам. Ба рӯзномаву рӯзномахонӣ меҳр мондам. Дар давоми шаст соли шиносӣ ва иртиботи бо «Овози тоҷик» иштиёқи ман ба олами рангини адабиёт ва қаламу қоз зӣёд гашт. Ҳамаи муҳаббат буд, ки ба навиштаи ҷандин асар муваффақ гаштам. Аввалин қаламхӯи ман дар ҳамаи рӯзнома рӯйи ҷопро дида, минбаъд ба нашрияҳои дигар роҳ ёфтаанд.

Хеле хурсандам, ки бо воситаи ин рӯзнома бо аҳли илми дӣр ва берун аз он ошӣ пайдо кардам, аз ҳаёти онҳо воқиф гаштаву роҳи эҷодии эшон-

ро пайгирона омӯхтам. Ин шиносиву омӯзишро на фақат илҳами маро бедор кардаанд, балки боз ба халқу Ватан содиқона хидмат карданро омӯхтанд.

Бояд таъкид кард, ки рӯзноманигорон аз зиндагии мардум воқифанд ва ҳарчи иншо кунанд, баргирӣфта аз ҳаёти онҳост. Бурду бохтҳои миллат дар нигоштаҳои онҳо ифода меёбанд. Барои ман боиси ифтихор аст, ки солиёни дароз бо «Овози тоҷик» ҳамкорӣ доштам ва бо чеҳраҳои шинохтаи он ҷун Шавкат Ниёзов, Ҷонибек Қувноқов, Маъруф Отаҳонзода, Бекназар Тўйназаров, Абдулло Субҳон, Паймон, Муҳаммад Шодӣ, Шерпўлод Вақилов, Тоҷибой Иқромов, Нурали Раҷабов, Неймати Қувват, Анорбой Назаров, Ўзбақбойи Раҳмон, Амрулло Аёзов, Зоҳир Ҳасанзода, Шариф Халил ва ҷандин тани дигар аз наздик шинос шудаам. Дар мақолаҳои пурмазмунӣ онҳо аз ҷумла ҳаёти миллати тоҷик низ инъикос меёбад.

Тоҷикон як ҷузъи ҷудонапазир Ўзбекистони мустақил буда, дар шуқуфои ин сарзамин ҳиссаи арзанда меғуздоранд. Дӯстии байни миллати тоҷикӣ Ўзбек, ки аз қадимулайём дар ин сарзамин зиста, бародарони ҷонӣ шудаанд ва қолибан пайвандии ғӯшту нохунро ба ёд меоранд, дар саҳифаҳои рӯзнома мунтазам дарҷ мекардад. Пас, «Овози тоҷик»-ро метавон пули қавие номид, ки пайи иртиботи ду миллати ба ҳам дӯст хидмат мекунад.

Ман хеле хурсандам, ки гувоҳи шохиди таҷлил шудани 100-умин солгарди таъсисёбии рӯзномаи миллии мо дар Ўзбекистон – «Овози тоҷик» дар ҷамъи ҳамзабонон мекардам. «Овози тоҷик»-и 100-сола имрӯз пири хирадмандеро мемонад, ки ба ғӯши фарзандони мо аз ҳар бод дурри сухани порсиро реҳтаву ба худшиносии онҳо меафзояд. Умедворам, ки тоҷикони вилояти Қашқадарӣ ҳам, ки кам нестанд, минбаъд, беш аз пеш дар ғӯи ин минбари ягонаи худ, ин ифодагари ормонҷояшон фидокорӣ мекунад.

Карим ТОШҚУЛОВ,
узви Иттифоқи
нависандагони Ўзбекистон,
раиси Маркази миллию
фарҳангии тоҷикони
ноҳияи Дехқонободӣ вилояти
Қашқадарӣ.

Дар осорхонаи Академияи рассомии шахри Ханҷжоу намоишномаи «Як макон, як роҳ»-и рассомони Чин ва Ўзбекистон қушода шуд, хабар медиҳад Оҷонсии иттилоотии «Дунё».

Намоишнома дар ҳамкорӣ бо Иттиҳоди рассомони Ханҷжоу, Иттифоқи санъати байналхалқӣ Ҷежэан ва Фарҳангистони бадеии Ўзбекистон ташкил гардид. Дар намоишнома баробари асарҳои рассомони шинохтаи мамлакатамон, нигоҳишоти мусаввирони ҷавон низ гузошта шудаанд.

Намоишнома ду ҳафта давом мекунад.

ТАХАЙҶОЛ ВА ТАСАВВУФ

(Аввалаш
дар сах.4).

«Шайх Санъон ва маъшуқаи насронӣ».

Рассом З. ШАРИПОВА.

Шоҳи тоза шуда бошанд. Назар ба ин дар водии хайрат тасвир кардани пиру қуҳансол айни мӯдад.

Қуҳансол як роҳгузари одӣ ё ин ки донишманди бузург низ шуданаиш мумкин.

Бузургон беҳуда нагуфтаанд, ки «Ҳама ҷизро доништам, фаҳмидам ва ниҳоят ҳис кардам, ки ҳеч ҷизро намедонам». Илмҳои дунёвии инсон, ки дар давоми умр аз худ кардааст, баъди донишманд шудан оё дар назди илмҳои илоҳӣ ҷеҳиш мӯдад? Шояд дар назди он илме, ки донишманд то пир шудан ҷамъ кардааст, симо, ақлу заковати қомил, зебоии бемисли симург уро дар хайрат монондааст?! Ҳолат, ҳаракат, ҷашмони қалон-қалон қушодаи ӯ Хайратро ифода мекард.

Ҷузоштани болҳои мӯйсифед ишора ба паррандаи илоҳӣ аст, аммо онҳо ҳам мисли қуҳҳои азиме ҳастанд, ки ба дараҷаи хайратовар бузурганд.

Донишманд ба ҷизҳое, ки ақл бовар намекунад, ба воқеаҳои шохидшудааш бо даст ишора карда истодааст.

Гӯё тааҷҷуби худро баён карда наметавонад, дар пайдо кардани як ҷумла талош мекунад, тааҷҷуб ва ҳаҷон он қадар саҳт аст, ки аз хуш рафтааст, бекуват аст...

Водии оҳирин, ки дар «Мантӣ-ут-тайр» ифода ёфтааст, «Водии фано» ба шумор меравад. Воқеаи водии фано нуктаи кулминатсионии асар буда, «вақте дар тасаввуф ба мақоми марғ (фано) мерасад, дар андешаи адолат ва бузургии Худованд гарк мешавад ва ҷамъи ҷизҳои дунёи фонири фаромӯш мекунад. Фано – бо роҳи аз худ дур кардани тамоми ҳислатҳои бад ба Худо наздик шудан аст...»

Дар асари мусаввир аниқ дар образи пири аъмо талқин ёфтааст.

Ҷо ғу да шуд ба асо тақя кардааст, сараш бошад, ба осмон ниғаронда шудааст, сафедии ҷашмонаш қамтар намоён. Дар симои мӯйсифед таҷассус ёфтани фано яқинан сабаб дорад. Аввало, мӯйсифед дар охири манзили тарикат, яъне водии фано – нести қарор дорад. Фақир, тамомаи аз баҳри ҳаёт гузаштааст, ҷунони мискин, ки аз модӣёт ҷашм пӯшида, ба Ҳақ рӯ овардааст. Дарк кард, ки дунёи модӣёт ва ӯ низ дар байни онҳост.

Дар назди Ҳақ худро фаромӯш карда, тамоми ақлу ҳуш, ботини зоҳирашро ба Ҳақ пайваस्ताаст. Ҷашмони мӯйсифед нобино, нобино, ки акун ба дидан эҳтиёҷ надорад. Хоҳиши ӯ танҳо расидан ба Холиқ, бо тамоми вучуд ба ӯ ҳамроҳ шудан аст. Гуфтаанд: «Ҳақ оид, ноҳақ ботил шавад», «Эй мӯймин,

(ба дарун)ворид шав...». (Ҳадис).

Ботини ӯ ба он андоза пок шудааст, ки акун ӯ ҳеч ҷизро намебинанд, балки ҷизи дидани намондааст, ҳамааш дар гирдоби нести ғарқ шудааст. Тасаввур намоём, ки агар онро яқе аз водии фано кулл аст, яқе аз мақоҳои асосӣ ва ҷузъии он, ки дар ҳар сония иваз шуда меистад, дар мақоми покино сафо қарор дорад. Гӯё пири аъмо дар водии фано, ки ба суроғи симург омадааст, дар остонаи фақр қарор дорад. Инак, ворид мешавад ба висол мерасад. Дар ҷойи дигар пири аъмо ба сифати инсонии қомил ҷилва мекунад. Ҷу акун зоҳири дунёро намебинанд, ба дунёи қор надорад, шукргузор аст, ки ҷашмонаш намебинанд, кори ӯ дигар бо ботин аст. Бино ба таъбири Мавлоно, ӯ «ҷашми пӯшидаи ба дил табиلىёфта»-ест. Барои ин саъю қуиш ба ҳарч додааст.

Асар секунҷаи барқарорест, ки аз бари он турунҷ (спираль)-и ниҳон тоб ҳурда берун меояд. Ин ишораест ба нури тарки дунё, ки солиқро мисли барқ ба ҳузури симург – Аллоҳ мебарад. Ҳолати турунҷи дарунӣ ишора ба асри илоҳӣ бошад, ранги замини тасвир басе мавҳум буда, ҳақиятандаи кайфияти ҷибест: гӯё Мусо (а.с.) ба Аллоҳ «Худое, кош як бор ба висолат мерасидам» гуфта истодааст аз ӯ ҷунин ҷавоб меояд: «Висоли маро наметавони таҳаммул кунӣ, бори онро ҳатто қуҳҳо бардошта наметавонанд». Ба қавли Ҷалолиддини Балхӣ Румӣ: « Мақоми дидор Муҳаммадро равоаст»...

Зебинисо Шарипова ҷанд сол аст, ки масъалаҳои тасаввуф ва тарикатро амик омӯхта, онҳоро дар як қатор асарҳои рангтавсирӣ худ талқин намулдааст. «Ишк», «Майи илоҳӣ», «Мунозира», «Шикор», «Ошиқон», «Шоҳзода дар дарвеш», «Толӣб», «Шайх Санъон ва маъшуқаи насронӣ», «Девона», «Таҷалли», «Нур ва соя», «Акс», «Сароб» барин асарҳои рангтавсирӣ офаридааст. Ин асарҳо монанди ҳикояҳои хурди «Мантӣ-ут-тайр» ва «Лисон-ут-тайр» аз ҳар ҷиҳат рангоранг тасвир шудаанд. Дар инҳо низ ҳодиса ба воқеаҳои муҳталифе, ки дар масканҳои тарикат содир шудаанд, ҳолатҳои содиқ, сифат, фазилат ва шакли шамоили он ба забони рангтавсир ифода ёфтааст...

Дар ҳамаи он доир ба услуби рассом низ муҳтасар мулоҳиза меронем. Асарҳое, ки бо услуби реалистӣ офарида шудаанд, симои беруниро ифода карда бошанд ҳам, дар образҳои эҷодкардаи рассом мавҳумҳо, сирру асрор ва рамзҳои ботинӣ бисёр. Барои фаҳмидани ин равзанаи дилро сайқал додан, ботини ақлу хирадро ғани гардондан лозим ва қифоя аст!

Гулноз ШАРИПОВА,
санъатшинос.

ЁФТАМ, АЗ «ОВОЗ» ЁФТАМ

Зимни он суҳбати ҷандлаҳзаина шахси ҳалиму хоксор ва равшанзаамир – Шавкат Ниёзов гуфтанд, ки метавонед дар рӯзномаи мо саниҷии қалам намоевд ва ҳатто ҷанд мавзӯро тавсия карданд.

Баъди ҷанд рӯз дар рӯзнома мақолае дар бораи зарари тӯйи маърақаҳои серхарҷ ҷоп шуд. Баъди ин мақола ба он бо унвони «Аз пайи урфу одатҳои шуда...» ба қавле «Акси садо» навиштаи фаришодам. Ҷанд рӯз шумораҳои нави рӯзномаоро паси ҳам гирифта, «Акси садо»-ро ҷустам. Баъдтар боз ба идораи рӯзнома рафтам. Устод Ш. Ниёзов маро бо мудирӣ шӯбаи маданияти Маъруфолло Отахонов, ки ба таҳияи ҷунин мақолаҳо маъсӯл будаанд, рӯ ба рӯ карданд. М. Отахонов воқиф намулданд, ки мақола барои ҷоп ба котибият супурда шудааст. Аз услуби навишташам шикоят накарда, ба идома додани ҳамкорӣ даъват карданд.

Ҳамаи минвол, ман дар солҳои хизмати ҳарбӣ ба як хабарнигори ҷамоати «Ҳақиқат» таъдил ёфтаам. Заминан бо ҳавои дӯстии идораи рӯзнома, бо қаламбадастони хушсалиқа Муайяна Хоҷаева, Тоҳир Олимов, Бекназар Тўйназаров, Эҳсон Турдиқулов, Тўхтамиш Тўхтаев ва дигарон унс гирифтаам. Номӣ Ҷонибекро дар овони донишҷӯӣ баъди ҷопи шеъри Барот Бойқобилов «Тоҷикам» дар тарҷумани ӯ дар рӯзномаи «Маориф ва маданият» охири солҳои 70-ум медонистам. Акун имкони аз наздик ошно шудан бо ин шоири хушбаён пайдо шуда буд. Ва ҳамаи мулоқотҳои ҳамкорӣ боиси афзудани меҳрам ба ин қошиаи табаррук шуд, ки ин ҷо пою қадамҳои мубораки афроди бузургу шинохта – Мирзо Турсунзодаву Сотим Улғуззода, Ҷалол Иқромию Фотеҳ Ниёзӣ ва монан-

ди инҳо расидааст. Ниҳоят, қабл аз адои хизмати ҳарбӣ дар моҳи август соли 1983 Шавкат Ниёзов ман ва ҳамсарамро ба кор ба идораи мӯтабарри рӯзнома даъват намуданд. Албатта, ба сафи ҳодимони таҳририят ҳамроҳ шудан осон нашуд. Расо чор моҳ аз дунёболи ба қайд гузоштани паспорт, яъне «прописка» саргардон гаштам. Агар қумаки инсонӣ наҷиб Ҳамадақа Қиличев ва устод Бекназар Тўйназаров намебуд, шояд ба Душанбе бармегаштам. Бо сабаби «прописка» ман ҷияни соҳтаи тағои алаи Сатира – ҳамсари Бекназарақа худораҳмати Йўлдошқа – соқини Тоҷикмахаллаи ноҳияи Қалингии вилояти Тошканд шудам. Бо ҳамаи минвол ман акун пурра соқини Тошкандшахру журналист шудам мондам.

Устод Ниёзов пеш аз қабул ба кор ба суҳбати Мўҳсин Умарзода – ин шахси донишманду зақӣ равон намулданд. Баъди саволу ҷавоби кӯтоҳ Умарзода гуфтанд: – Ҳўш, қабл аз ин дар донишгоҳи устоди кафедра шуда кор кардаед, дипломатон сурх. Мақолаҳоитонро ҳам дидам. Бисёр хуб. Аммо ин ҷо як шарте ҳаст, ки қариб ҳамаи ҳодимон ба он розӣ шуда, ба кор пардохтаанд. Барои он, ки ҷашматон ба кори рӯзнома «пазад», шуморо ба ҳаёси мусаҳҳеҳ ба кор қабул мекунам. Агар мусаҳҳеҳиро ўҳда кунед, дигар ҳар коре, ки бо ғайолияти рӯзнома вобаста аст, иҷро карда метавонед.

Ростӣ, аввал каме ранҷидам. Зеро вазифаи мусаҳҳеҳӣ дар кори редакция баъди «подҷитчик» меистод. (Эзоҳ: «подҷитчик», оне, ки мусаҳҳеҳ бо овозш матро меҳонаду ӯ ба аслияти матн нигоҳ мекунад, то ҳатое нагузарад). Аммо мусаҳҳеҳи шуда кор кардан ҳам ҳикмати қалон доштааст.

Ниҳоят аз ин зинаи санҷиш ҳам гузашта, соли 1984 роҳбарияти рӯзнома ба лавозими муҳбирӣ гузарониданд. Солҳои кор дар идораи рӯзнома шохиди бисёр воқеаҳои таърихӣ, суҳбату мулоқотҳои фаромӯшнопазир ва баъзан тақдирсоз шудам. Гарчанде то соли 1992 ин ҷо кор карда, ба Қумитаи радио ва телевизиони Ўзбекистон гузаштам, ҳамеша бо «Овози тоҷик» будам. Аз мактаби бузурғи эҷоду одамгарии ин даргоҳ баҳраманд гардидам. Кор дар идораи рӯзнома барои ғайолияти минбаъдаи ман дар ҷодаи журналистика роҳи васеъ кушод. Таҷриба ва энергияи эҷодие, ки аз ин ҷо бардоштам, ба ман то имрӯз неру мебахшад.

Хусусан, паҳлу ба паҳлу истода бо котиби масъули рӯзнома, марди хирадманд Раҳмат Норови самарқандӣ ё боз бо як нафар инсонӣ наҷибӣ ҷаҳонгашта Ҳамадақа Қиличевеи буюрҳои сол ҳамаи нишастаи қору эҷод накардан баробари таҳсил дар донишгоҳ буд. Онҳо ҳар қадом дипломатияи фарҳангӣ доштанд. Назди Қиличев оҳангсози варзида, муаллифи суруди миллии Ўзбекистон Мутаваққил Бурҳонов, Хунарепашаи халқӣ, боз як нафар оҳангсози варзида Мардон Насимови самарқандӣ ва даҳҳо нафар ашхои машхуру бонувуфз мунтазам таърифи меоварданд. Мулоқот бо онҳо, бешак як дари ибрату одамгарӣ буд.

Боре аз ноҳияи Марҳамати вилояти Андиҷон мақолае навишта, боисророна «Чаро тоҷикони ин ҷо ба забони модариашон мактаб надоранд?» бонг задам. Ҳангоми таҳрир устод Ҷонибек наздаш хонда, «Додар, бо доду фарёд ба мақсуд касе нарасидааст. Ҳамаи гапҳои онро метавонед ин тавр ифода намоед: «Кош фарзандони ин деҳа мисли фарзандони Ўзбек дар мак-

таб ба забони модариашон таҳсил мекарданд. Умедворем, ки роҳбарони оқили ноҳияву вилоят ин шароитро меомӯзанд ва ба қарори дуруст меоянд». Яъне таҳаммулуро набояд фаромӯш кард.

Мудирӣ шӯбаи ҳаёти хизб Журналисти хизматнишондодаи Ўзбекистон, зани оқилаву доно Муайяна Хоҷаева дар ақсар мавридҳо ғамхориашонро аз оилаи мо дарег намедоштанд ва бо насихат бори вазини зиндагии ман ва ҳамсарамро сабук менамунд. Шоирӣ дӯстдошта ва суҳандон Паймон бо таҳрири зебоияшон мазмуни мақолаҳои бандаро ғанитару хонданӣбод мекарданд. Соли 1984 як мақола дар бораи муаммоҳои аспарварӣ дар Ўзбекистон навиштам. Бо устод Бекназар дар як хона менишастем. Ба мақола сарлаҳаи муносиб наёфтам. Устод як ба матлаб мурур карда, гуфтанд: «Ҷойи аҳл холист!». Баъди ин ҳол ба интиҳоби сарлаҳаи мақола эътибори махсус медодагӣ шудам.

Тирамоҳи соли 1989 бо пешниҳоди Иттифоқи журналистони Ўзбекистон азами сафарӣ Афғонистон доштам. Устод Ниёзов ишора карданд: – Медонам, масъулияти ҷилва дар дасти мосқағиҳост. Аммо шумо бештар ба масъалаи ба роҳ мондани робитаҳои бевоситаи ҳамкорӣ бо рӯзномаҳои Ўзбекистон Афғонистон, аз ҷумла бо «Ҳақиқати Ўзбекистон» эътибор диҳед. Ва ҳамаи тавр ҳам шуд. Ҳангоми мулоқот бо сармуҳаррири рӯзномаи «Паём» шоир Бориқ Шафай айнаи он масъаларо ҳаллу фасл намудем. Шумораи муштаракӣ рӯзномаи мо ва «Паём» ба ҷоп расид. Ин гуна мисолҳоро метавон бисёр овард.

Маҳз бо ҷидду қаҳди устод Ниёзов соли 1989 соҳибӣ мансӣ шудем. Муҳаммад

Ҳиҷозӣ фармудааст: «Устоди хунардан аз санг одам месозад, мураббӣи беҳунар аз одам дилсанг ба бор меоварад». Мактаби «Овози тоҷик» насли зӣёди қадрҳои баландсалиқаро тарбия кардааст, ки имрӯз ифтиҳори Ўзбекистон гаштаанд.

Бо қамолӣ як олам ризояту манҷунити меғӯям, ки шахсан худ ман низ ба ҳар ҷие, ки дар солҳои зиндагӣ дар ин сарзамин қомӣб шудам, аз «Овози тоҷик» ёфтаам. Бо роҳати идораи рӯзнома қариб тамоми Ўзбекистонро дидам, бо инсонҳои қасбу кор ва миллаташон гуногун ҳамсуҳбат шудам, ҳаётро омӯхтам.

Солҳои зӣёд дар «Радиои байналмиллиали Тошканд» ба ҳаёси сармуҳаррир, масъули ғабӯти таҳлилии Агентии матбуот ва ақбороти Ўзбекистон, сармутахассиси Иттифоқи журналистони қору эҷод намудам. Соли 1992 ва 2003 «Журналисти бехтарини сол» доништа шудам. Дар озмуноҳи «Аз хама бузург, аз хама азиз» (с.2019), «Ўзбекистони нав-ҳамсоягии нав» (с.2021) ғолиб омадам, соҳиби ҷоиизи «Олтин қалам» («Зарринқалам») гардидам. Ниҳоят бино ба фармони Президенти кишварамон 26 августи соли 2023 бо ордени «Дӯстлик» мукофотонида шудам.

Ҳамаи ин қомёбихову муваффақиятҳоиамро ман ҳосилаи неки қору таърибаомӯзӣ дар идораи рӯзномаи маҳбубамон «Овози тоҷик» медонам. Сад соли пушрафаи рӯзномаи азизро барои ҳамаи муштарӣнаш сидқидилона табрик меғӯям.

Шоҳаҳҳор САЛИМОВ,
узви иттифоқҳои
журналистони
Ўзбекистон ва
Тоҷикистон.

НОМАҲО БО БҶҲИ ГАНДУМ

Модаркалонам, ки 89 сол дошт, бахори соли сипаришуда чашм аз дунё пӯшид. Бо тақозои қору рӯзгор ба дидори гармаш нарасидам. Ба чӣ ваҷе дилам аз он ки пеш аз марг ўро хабар нагирифта будам, оромиш надошт. Дар ҳаққаш чӣ некие кардани бӯдуми натавонистам гӯё...

Бо ҳамаи ҳолу ҳаво мегаштам, ки рӯзе сари як ғуфтуғӣи телефонӣ модарам паём расонд: «Рӯзи ҷанозаи модаркалон ашён табарруки ўро байни хешу пайвандон тақсим карданду ман чанде аз номаҳои ба писараш (тағои модарам) навиштаро бо худ овардам». Чунон шод шудам, ки гӯё хазинаи тилло ёфтам. Гуфтам, зуд ба шаҳри Душанбе фиристонад. Нияти навиштани ёднома кардам. Аслан, номаҳои модаркалон дар дасторхонҳои порчай сабт буд. Ў дар як ғўшайи ҳамаи дасторхонҳои қурокии худ бо ресмони сурх менавишт: «Аз Холдор» ва таърихи дўхта шуданашро мегузошт. Аммо ҳеҷ ғумон намекардам, ки замоне номаҳои ҳам навиштааст.

Се номаи марҳум, ки дар замони шўравӣ, дар солҳои ғуноғун ба ягонаи писараш фиристодааст, чун хати дриўз навишташуда хонуву дурустанд. Модаркалон баъди бозгашти писараш аз хидмати ҳарбӣ номаҳои аз ў гирифта, дар қунҷи сандукаш ниғаф мебошаст. Зани содаи деҳоти тавонистааст дар номаҳои худ самимияти меҳри афзуни худро ҳувайдо созад. Ин мактуби ҳаргиз достону қиссаву очерк нест. Фалсафаҳои даққунисиву ҳикматҳои бузургвора надорад, хатто ҷо-ҷо ҳарфҳои аф-

тода, мантқиқ ҳароб шуда, имло риоя на-шуда, сатрҳо гоҳо аз хатҳо берун рафта. Аммо ҳамаи қадар сода аст, ки бори мураккаби маъниро мекашад. Аз коғазҳои нома бӯйи нон, садоқат ва ифрату шарофат меояд. Муҳимтар аз ҳама, аз варақҳои наме зардшудаи замони пешин ба димоғ наҳаҳати гарми зиндагӣ мерасад. Ин нома ҳамагон номаест, ки Қайсари Аминпур сугу-да:

*Номае, ки содаву самимӣ аст,
Бӯйи шеър дoston намедиҳад.
Бо салому орзуи тӯли умр,
Ки замона ин замон намедиҳад.*

Мехонам: «Ин номаи беэзабони ман ба ту расида маълуму равшан шавад, ки ману падарат нағз гаштем». Ў хатто аз чанд дараҷа гарм будани обу ҳаво менависад ва хабар мерасонад, ки вақти гандумдаравӣ фаро расида: «...обу ҳавои ин ҷоро гўям, 25-30 градус гарм мебошад. Вақти гандумдаравӣ омадагӣ». Бо ҳамаи шеваи худ боз ҳам менависад: «...балояки аз назар ғойибам, аз гул нозукам. Доимо андоми бачагиат дар назару ҳаёлам». Бале, дар назари модар фарзанд бо вучуди ба балогату камолот расиданаш, ҳамаи кўдаки бегуноҳу маъсум аст. «Балояки аз назар ғойибам, аз гул нозукам» шеърҳои мардумиро ба ёд меорад. Дар ҷойи дигари нома менигорад: «Як дона мактуби туро гирифтам. Ҳам хурсанд шудаму ҳам аз ҳолат хабардор. Тез-тез хат нависта ист, болом, моя хавотир накум». Он қиссаву ривоят рост будаст, ки падару модар вақти тифлии фарзандон

решаву камари дарахт, вақти ҷавонӣ шо-хаҳо ва дар замони оиладор будани писарону духтарон ба барғҳои ларзони дарахт мубаддал мешудаанд. Хар лаҳза ҷон ба каф меистодаанд, ки мабодо дар хонаводааш ҷанҷолу пархоше шавад, мабодо, аз сари ҷавонӣ зану шавҳар ба ҳам дағаливу дурушӣ кунанд, пеши дўсту душман сархам шавем. Ва вақте ки фарзандонашон фар-зад меёбанд, дигар мисли барги тирамоҳи охири ристаи робитаро аз шоха канда, ба замин сарозер мешудаанд.

Модар бо муштоқӣ дар нома арз меку-над: «Мана баъди камакав вақт 9 моҳ ме-шавад. Ту зиқ нашуда гард, ду сол ҳеҷ гап не, мегузарад меравад». Воқеан, дар дунё танҳо модар аст, ки дар роҳи омадани фар-занд бо чашмони чор нишаста, рӯз мешу-мӯрад, солҳоро аз сар гузаронда, сапеди-ву сибҳӣ дар мўяш радду бадал шуда, бе-хабар аз он мемонад, ки умри азизи худро бохаст.

*Модаричон оҳ меғўйву оҳ,
Бар сари раҳ мекашӣ тори ниғоҳ.
«Ту дар ду хати аввалаат китоб фирис-тон гуфта будӣ. Чандта китоб фиристодам, намедонам, маъкул мешавад ба ту ё не?»* Бабинад, як нафар фарзанди деҳон аз як ғўшаи дунё хоҳиши китоби тоҷикӣ хондан дорад.

Дар охири мактуб бо як ҳаҷон меҳру муҳаббат лаб ба дуо мекушояд: «Дар ка-дом кунҷи дунёи рўшан набойш, мо тўя ба Худо супурдагӣ. Хат нависта ист, моя аз ёдат набурор. Сарат дар амон бошад».

Модари бечора тамоми умр барои хуш-рўзгори фарзанд зиндагӣ қарда, ҳастаи-ро ба ў бахшида бошад ҳам, аммо саҳт метарсад, ки аз ёди ҷигарбанд фаромўш мешавад. Аммо имрўз ман меғўям, ки фаромўш намешавад модар, ҳамагон модаре, ки аз номааш бӯйи гандум, наҳаҳати гулҳои саҳро, гармии замин, нармии саба ва ша-мими умеду орзуҳои фардои рўшан ме-ояд...

Ман шеъри «Соати модари ман хуршед аст»-ро ба чунин модарони азхулгузашта-ву фидови шикастанафс бахшидаам. Дар-воқеъ, модаркалон соат надошт, ёд надо-рам, ки боре ҳам чанд будани соатро пур-сида бошад, гоҳо ба хонаи мо меҳмонӣ ома-да, гаҳвораи додари хоҳарчаамро соатҳо меҷунбонд, аз ғашёну гириҳои онҳо зар-рае дилгиру асаби намешуд, зери лаб чӣ шеър ё сурӯдиро зам-зама мекарду гаҳ-вора меҷунбонд. Ў бесоату бетақвим 89 ба-хори умрашро барои шукӯфиҳои мо бахшид, бе ин ҳам, вай соатҳои муосирро намефа-ҳмид, соаташ гардиши Хуршед буд:

*Соати хонаи мо хобидаст,
Модарам бетақвим,
Модарам бесоат,
Сарҳисоби гириҳи тобу табаш медонад.
Аз раҳи рафтуну бозомадани Хуршед,
Гузари рўзу шабаш медонад...
Рўзи ӯ испед аст,
Ба дилаш ақрабаки уммед аст,
Соати модари ман Хуршед аст.*

Бузургмеҳри БАҲОДУР.

ЗАНИ СОЛЕҲА АЗ НИҒОҶИ СИНО

Абулӣ ибни Сино сифоти зай-ро ҳосияти бехтарини зан хон-дааст:

1. Хирадманд бошад.
2. Диндор бошад.
3. Бошарм бошад.
4. Зираку бобатонат бошад.
5. Дӯстдору бомуҳаббат бо-шад.
6. Зоянда бошад.
7. Забондароз набошад.
8. Итоаткор бошад.
9. Покдилу беғаш бошад.
10. Дар пушти сари мард ва ҳоли ғайбати ӯ ниғаҳдори ша-фу номус бошад.
11. Вазнин сангин бошад.
12. Бовикор бошад.
13. Боҳайбат бошад.
14. Дар мақоми хидмат ба ша-вхораш такаббур наварзад, бал-ки фурутан бошад.
15. Тадбири қору кирдораш-ро хубу нақу бинмояд.
16. Андаки шавҳарашро ба сарфаҷӯи зиёд кунад.
17. Гарду ғубори ҳузуно андуҳ-ро аз дили шавҳараш ба васи-лаи ахлоқи нақу ва забонаш пок кунад.

Таҳияи М. РАҲҒУЗАР.

Бао СТЗИН
(адиби Чин)

СИРРИ ЗИНДАГИИ ХУШБАХТОНА

Духтари зебои ҷиноӣ – Лили ба ҷавони дӯстдоштааш ба ша-ҳар баромада буд. Онҳо зин-дагии хушбахтона доштанд.

Вале хушдоман тангдил ва серқа-рш ҳаёти ширини ўро заҳролуд ме-кард. Марди аз ҷан-ҷолу хархашаи келину хушдо-ман безоршуда одати ба хо-на намеомадагӣ пайдо кард. Ке-лин, ки барои пойдории оила-аш талаш мекард ва намехост, ки зиндагӣ ободаш ҳароб гар-дад, ба назди табии рафт ба сар-гузашти талхшоро як ба як нақл кард. Табиб ба ў доруи хоҳис-тарангери дода гуфт:

– Ин заҳрест, ки ба охистагӣ таъсир мекунад, дар давоми се моҳ ба таоми хушдоманат кам-кам илова карда медиҳи. Барои он, ки хушдоманат аз ту ғумони бад набарад, дар баробари му-омилатро нағз кардан, ба ў та-омҳои бехтаринро пухта медиҳи.

Лили ба гуфтаҳои мўйсафед амал кард. Меғўянд, ки «Бо су-

Дилафрўз Облоқулова ҳамчун журналисти соҳибтаҷриба, наовар, қолабишкан ва ба касбу кори худ садоқатманд эътироф шудааст.

ЗАНОН – НУРИ ЗИНДАГИАНД

Сўҳбат бо мудири шўьбаи кор бо зан-духтарони рўзно-маи «Овози Самарқанд», бо-нуи соҳибтаҷриба Дилафрўз Облоқулова чанде қабл итти-фок афтод. Ў нафаре аз кормандони матбуот аст, бо қалами бурро, қордонӣ, са-мимият ва муносибати нек ба ҳурмату эҳтироми атро-фиён соҳиб шудааст.

– Чашмаи аввалини му-ҳаббат ба зиндагӣ ва касби журналисти волидаини меҳробуну дилсузам буданд, – меғўяд Дилафрўз, – агар-чи онҳо соҳибмаълумот на-буданд, аммо барои таҳсил гирифтани ва мавқеи худро дар ҷамъият пайдо кардани ман хиз-мати шоиста намунаанд.

Дилафрўз солҳои таҳсил дар мактаби миёна ба шеърҳои хикоя навиштан шавқ дошт. Дар син-фи ҳаштум буд, ки нахустин шеъри худро тавассути радиои мактаб хонд. Албатта дар сту-дия ғайр аз микрофон ҳеҷ кас набуд, аммо ўро изтиробу ҳаяҷон фаро гирифт. Дерттар ба наattoки ширинсухан табибӣ ёфта истеъдоди хешро сайқал дод. Ҳини ба анҷом расидани таҳсил дар мактаби миёна падари бу-зургаш аз бобати интиҳоби пеша бо духтари эҷодкор сўҳбат ороост. Бо дуои қиблагўшаи шо-мили Донишгоҳи давлатии Са-марқанд гардид. Аз имтиҳонҳои қабул сарбаландона гузашт ва та-лабаи факултаи филологӣ шуд.

Ў давраи донишҷу будани худ-ро ба ёд оварда иброз дошт, ки раҳмати Абдусалом Самадов аз журналистика сабақ дода, оид ба ҷӣ таъв навиштани хабар, ла-вҳа, мусоҳиба, репортаж, очерк ва ғайра маълумоти пурра ме-дод.

Дилафрўз бо нахустин иншои хеш ба идораи «Овози Самарқ-анд» омад. Қатъият, дилбастагӣ, муҳаббат ба касби журналисти буд, ки соли 2011 ўро ба идораи рўзномаи мазкур ба кор овард. Фаъолияти меҳнатиро аз вази-фаи мусахҳеҳ оғоз кард.

Мудири шўьбаи маънавияти рўзнома, раҳматӣ Шавкатӣ Баҳ-ром инсонии ҳоксору дилёб, вале сахтгир буд. Ба ҳодими нав Дилафрўз Облоқулова муноси-бати самимона дошт, аммо на-виштаҳои ўро бо як қалима: «намешавад» баргардонда, талаб мекард, ки бо дигар тарз нави-сад.

Дар идора Тошқул Азимов, Озод Ҳамидзода, Бахтиёр Чумъа, Мирсафо Камолӣ ва ди-гарон барои сайқал ёфтани ис-теъдоди қамина хизмати бе-миннати хешро дареғ надошта, ба навқаламон маслиҳатлар ҳас-танд, – меғўяд Дилафрўз.

– Хизмати ҳоксоронаи ман бо чанд мукофот қадр гардид. Соли гузашта ҳамчун «Журна-листи бехтарин» дар вилояти Самарқанд эътироф гардида, «Ташаккурнома»-и ҳокимро ги-рифтам.

– Дилафрўз, шоири ширин-калом Мирзо Турсунзода бай-ти аҷибе дорад:

*Хуб шуд, ки зан ба давлат
ёр шуд,
Мамлакат аз дасти зан
гулзор шуд.*

Доир ба мавқеи зан дар соҳаи матбуот чӣ меғўед?

Нақши бонувон дар ташак-кули ҷомеаи муосир, пешраф-ти иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ма-орифу фарҳанг, солимии му-ҳити оила ва ғайра хеле назар-рас аст. Бинобар ин сиеъати оқилона ва дурандеҷонаи сар-вари давлатамон ба он равона шудааст, ки бонувони Ўзбекис-тон дар ҳама соҳа фаъл шуда, мо – журналистон ба ҳоли қуд-рат оиди ҳамаҷинсонӣ хеш ма-вод иншо намуна, пешкаши мух-лисон мекунам.

Лекин чӣ ҷойи руст қардан, ки тамоми рўзнома ва маҷал-лаҳои Ўзбекистонии соҳибистик-лол дар масъалаи занони де-хот, оиладорӣ, вайрон шудани ақди никоҳ, либоспӯшӣ ва ди-гар муаммоҳои зиндагӣ кам менависанд. Аҷибаш дар он, ки бонувони мо ба бемории те-лефонбозӣ гирифтанд, қариб ки асарҳои бадеӣ мутолиа намекунам.

Фаромўш набояд қард, ки занни фарҳангсозу тарбиягар аҳли оила ва пайвандони худ-ро тавре ба воя расонанду хидоятгар бошанд, ки онҳо бо дили пур ва ақли солим ба Ўзбекистонии Нав қадам мо-набанд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

САМАРҚАНД.

Дар сурат: Дилафрўз Об-лоқулова (дар рост) ва ҳамко-раш саҳифабанди рўзнома Лола Раҳимӣ.

ҲИКОЯТ

Зане аз Нишобур ба тазал-лум (додхон) ба Ғазини рафт ва пеши Султон Маҳмуд шиқо-ят қард ва гуфт, ки омили Ни-шобур замине аз ман гирифта ва дар тасарруфи хеш оварда-аст. Султон Маҳмуд номае ба-рои ҳокими Нишобур навишт ва дар он нома ба вай фармон дод, ки замини занро ба ў боз ди-ҳад. Ҳоким фармонро итоат на-кард ва дар посух ба Султон навишт, ки ин замин моли зан нест. Ман худ ба Ғазини меоям ва ҳуҷҷату далели худро хоҳам гуфт.

Султон аз хондани номаи ҳоким хашмгин шуд. Ғулмонери ро ба Нишобур фиришод, то ҳокимро дастгир карда, ба Ғаз-нин бибаранд. Чун ба қаср во-рид шуд, Султон фармон дод, ки ўро бар дари сарой ҳазор ҷўб бизананд. Омил далоили пас наодани заминро аруза дошт, аммо суҳанони ў ҳеҷ ғойда на-дошт, то ҳазор ҷўб хўрд. Онгоҳ Султон Маҳмуд гуфт: Агарчи ту он заминро ба адолат аз ў ги-рифтӣ, аммо ту бояд ибтидо фармонро итоат мекардӣ ва за-минро пас меодӣ ва онгоҳ ба ин ҷо меомадӣ ва далоили худ-ро аруза меодӣ.

Аз «Таърихи Байҳақӣ».

Нуқтаи ҳама

КИТОБИ ЗЕРИ БОЛИНИ КЎДАК

ўро аз болоҳо дур медорад

Дуруст аст, ки имрўзҳо дар мамлакатамон барои ба китоб ва китобхона рӯй овар-дани халқ имконияти зиёд пийда гардидааст. Бо ташаб-буси худӣ Президент озму-нҳои китобхонӣ эълон шуда, бехтаринҳо, хатто бо моши-нҳои сабукрав мукофоти-да мешаванд. Китобҳои му-ҳаққаз аз рафҳои китобҳо наҳо ҷой гирифтааст. На-шриётҳои давлативу хусусӣ дар хидмати ақли қалам ҳозир-ро нахиранд. Муҳаррирони болоаҳату пуртаҷриба фикри тозаву нури ҷашмони хешро дареғ надошта, аз паи тахри-ри аълоифати эҷодкоро-нанд. Мусахҳеҳи кормандони техникӣ нашриётҳо барои сифати аълои китобҳо дар майдони рақобат пойкўбӣ мекунамд. Аммо... ростӣ, махсули ин ҳама ранҷо – китобхоро дар китобхонаҳо беҳонанда дидла, ба дили кас озор мерасад.

Дод мезанем, шиқоят ме-кунем ва саҳт норозӣ меша-вем, ки бачаҳои ин замон китоб намехонанд, аз матбуот дур аст! Баҳона пеш меорем, ки сомонҳои интернетӣ ба-рин воситаҳои техникӣ та-билиғӣ бачаҳоро аз сари ки-тоб гзастаҳо дур кардааст. Вале ҳамаи зиддиятҳо дар ҷодаи ба газетаву китобҳои баргардонидани насли на-враб барабас мераваду ба на-зар беғойда менамояд.

Ба фикри ман, баробари тадбирҳои дигар боз ба ду-чиз бояд эътибор дод:

Якум, тиббиёт ва унсурҳои дини мубини Исломи исбот намунадаст, ки фарзанди ин-сон ханўз дар шакли ҷанинии чормоҳагӣ дар батни модар гушӣ шунаво пайдо мекунад ва бо қазову қадар шон ме-шавад. Агар чунин аст, бояд хангоми аз қайди никоҳи дав-латӣ гузаштани ҷавонони ба балогатарасида ба онҳо китоб тўффа намоанд. Навхонадо-рон агар имконият дошта бо-

шанд, адабиётҳои лозима-ро харанд. Дар ин сурат ҳам бо китоб ошно мешаванду ҳам аз асосҳои оиладорӣ ха-бардор мегарданд. Падару модари ҷавон, ки китобхон шуд, албатта ба насли вай бетаъсир наменоманд. Як оилаи китобхон бифарҳанг ба вучуд меояд.

Дуоми пештар ҳам дар гаҳвора ва ҳам дар арҷи-чак, ки вазифаи гаҳвораи тобистонаи кўдакор иҷро менамуд, зери болини на-взод китоб мегузоштанд. Бештар Қуръон ва куллё-ти Хоҷа Ҳофиз ҳамрозу ҳа-маи кўдак буд. Тифларо аз боло дур меодшт. Меҳ-ри бача ба китоб ханўз аз гаҳвора пайдо мешуд. Ал-лаи модари босавод руҳи фарзандро ба олами маъ-навӣ мебурд.

Ҳоло ақсарияти модарч-авонон, ки хеле пурқору серташвиш шудаанд, ҳобо-нидани фарзанди азизи худро ба ихтиёри телефони супурдаанд. Яке аз ошно-ҳоям бо ифтихор гуфт, ки наберааш то суруди «Кўк жигули»-ро нашунавад, ҳоб намекунад. Келинаш маш-шота асту то нимшаво боз кор банд. Акун гуед, ки аз чунин модару тифли ў чӣ интизор шудан мумкин?

Хуб мебуд, агар асосати бисёрсолаи халқамонро эҳё намуна, пас аз ба ғўшааш азону қамат гуфтан, зери болинаш китоб гузорем... То умре китоб бо ў ҳамроҳ гардида, аз болои бедони-шиву офати надонӣ нигоҳ дорад!

Шумо ба ин чӣ меғўед, хонандаи гиромӣ?

Озод ҲАМИДЗОДА,
сарвари нашриёт
«Лоики Озод»,
узви Иттиҳоди
рўзномаи гиромии
Ўзбекистон.

Сармуҳаррир

Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба: рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Конунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонси матбуот ва ахбороти

Ўзбекистон таҳти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-728.

Адади нашр 4195. Ҳаҷм 2 ҷузыи ҷопӣ.

Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

Саодат БЕКНАЗАРОВА.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонси матбуот ва ахбороти

Ўзбекистон таҳти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-728.

Адади нашр 4195. Ҳаҷм 2 ҷузыи ҷопӣ.

Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

72010775001

1 2 3 4 5 6

Муҳаррири навбатдорон:
Т. Тўхтаев
Г. Кабирова.
Саҳифабанд-дизайнер:
Т. Тўхтаева.

Мувофиқи ҷадвал —

21.00

Ба ҷоп супурда шуд —

23.30

Нишонии мо:

100011 ш. Тошканд,

кўчаи Навой, 30, ошонаи 4.

Телефон: қабулгоҳ: +998555200337;

Котибот: +998555200336.

Факс: +998555200337.

сайт http://ovoztojiq.uz/, e-mail:

ovoztoji@umail.uz, ovaz@list.ru

Индекси оғуна 170.

Матбааи табуи наشري Ширкати саҳромии «Шарк».

Нишонии қорхона: кўчаи Буюк Тўрон, хонаи 41.